

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Csobád Község Önkormányzata

2013 – 2018.

Tartalom

Bevezetés.....	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	17
Célok.....	18
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	18
Jogsabályi háttér bemutatása	18
2. Stratégiai környezet bemutatása	19
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	21
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	43
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	50
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	55
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	60
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	64
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	65
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	67
1. A HEP IT részletei	67
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	67
A beavatkozások megvalósítói	68
Jövőképünk.....	Error! Bookmark not defined. 64
Az intézkedési területek részletes kifejtése	69
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	82
3. Megvalósítás	83
A megvalósítás előkészítése.....	83
A megvalósítás folyamata	83
Monitoring és visszacsatolás	84
Nyilvánosság	85
Érvényesülés, módosítás	86
4. Elfogadás módja és dátuma	87

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Csobád Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Csobád az Észak-magyarországi régió, BAZ megye, és az Encsi Járás részeként osztozik a gazdasági és társadalmi jellemzők meghatározottságában.

a) Észak-magyarországi régió

Az **észak-magyarországi régió Magyarország észak-keleti részén helyezkedik el**, Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád megyét öleli föl, központja: Miskolc. A régió területe 13 429 km², amely az ország területének 14,4%-át teszi ki. Az ország második legnagyobb megyéje Borsod-Abaúj-Zemplén, míg a második legkisebb Nógrád megye. Borsod-Abaúj-Zemplén a régió területének 54 %-át, Heves 27%-át, Nógrád pedig 19%-át adja. Terület és népesség tekintetében a régió a negyedik helyen áll Magyarországon.

Észak-Magyarország földrajzi és természeti adottságai alapján az ország egyik legváltozatosabb régiója. Területén található az Északi-középhegység és az Alföld. Ásvány- és nyersanyag vagyona közül az építőanyagban való gazdagsága, valamint jelentős lignittelepei emelhető ki. A régió jelentős ökológiai potenciállal rendelkezik, természeti kincseinek tárházát a gyógyvíz-, hévíz- és ásványvízforrások bővítik. Területének 13%-a országos és helyi jelentőségű védett természeti terület, az ország védett területeinek 22%-át adja.

A régió gazdaságát természeti adottságai és történelmi hagyományai miatt elsősorban a nehézipar és a bányászat határozta meg. A gazdasági szerkezetváltás után ezek az iparágak leépültek és az ipari termelés visszaesett. A külföldi tőke segítségével korszerűsített néhány nagyvállalat azonban megőrizte a régió ipari (gép- és vegyipari) karakterét, így már érezhető a régió gazdasági fejlődése.

A mezőgazdaság részesedése a bruttó hozzáadott értékéből az átlagnak megfelelő. Ebben a régióban a legmagasabb az erdőszültség és magas a gyepterület aránya. A termőhelyi adottságok - elsősorban a domborzati viszonyoktól függően - igen változatosak. A régió szőlő- és gyümölcsstermelése jelentős.

A térség idegenforgalmi vonzerejét a változatos természeti adottságok, kulturális értékek, néprajzi hagyományok, a gyógyvizek, a híres szőlő és borkultúra adják.

b) Borsod-Abaúj-Zemplén megye

A megye területe: 7.247 km², lakónépesség száma: 734.341 fő, népsűrűsége: 101 fő/km², települések száma: 357, székhelye: Miskolc, főbb városai: Kazincbarcika, Mezőkövesd, Ózd, Sárospatak, Sátoraljaújhely, Szerencs, **Encs**, Tokaj, és Tiszaújváros.

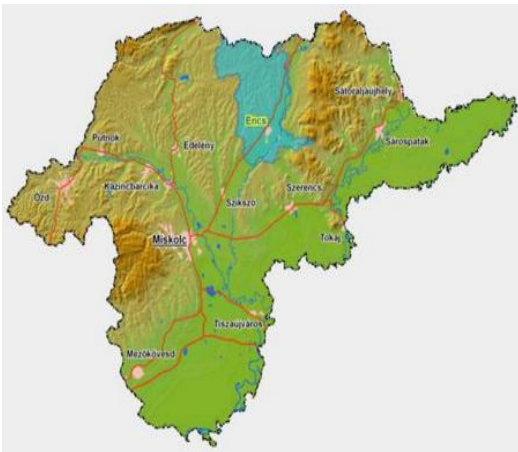
Borsod-Abaúj-Zemplén megye az ország északkeleti részén helyezkedik el. Mai nevét 1950-ben kapta, Borsod, Abaúj, Torna és Zemplén megyék közigazgatási egyesítése után.

A megye természetföldrajzi szempontból két nagytájhoz tartozik, az Északi-középhegységhez és az Alföldhöz. Területének kétharmadát hegy- és dombvidék alkotja: Bükk-hegység, Zempléni-hegység, Csereháti dombság, Borsodi dombság.

A megye az ipar egyik fellegrája volt. A rendszerváltás után válságba került a kohászat, a bányászat, a gépipar, sőt a korábban húzóágazatnak számító vegyipar termelése is visszaesett. Az ipari nagyvállalatok felbomlása, a mezőgazdaság privatizációja és az egyéni vállalkozói kedv felerősödése következtében a gazdálkodó szervezetek száma ugrásszerűen megnőtt. A termőterület 610 ezer ha, melynek több mint 4 tizede erdő. Alacsony a szőlő és gyümölcs területek aránya, pedig e két ágazat történelmi hagyományokkal rendelkezik ezen a vidéken. A megye kereskedelmi szerkezete a 90-es évek közepétől folyamatosan átalakulóban van. Megjelentek a multinacionális kereskedelmi vállalatok, melyek megléte sok embernek ad munkalehetőséget.

Magyarországon **idegenforgalmi szempontból** kevés vonzóbb vidék található, mint ez a megye. A megye területének negyedrészt borítja erdő, Magyarország legerdősebb tája. Ezek az erdők, festői tájak vadászatra és kiránduló turizmusra egyaránt alkalmasak. Számos történelmi és kulturális műemlék mellett itt található a világörökség részévé választott Aggteleki-cseppkőbarlang, az Európában egyedülálló Miskolc-tapolcai barlangfürdő, Lillafüred a Palota Szállóval, a Hámori tóval és az ország legnagyobb vízesésével, az iskoláiról és kultúrájáról híres Sárospatak, a boráról világhírű Tokaj, a gyógyfürdőhelyéről közismert Mezőkövesd és Tiszaújváros.

Az Encsi Kistérség gazdasági helyzete

A kistérség földrajzi elhelyezkedése, infrastrukturális, társadalmi helyzete:

Az Encsi Kistérség Borsod-Abaúj-Zemplén megye északi részén helyezkedik el, határos Szlovákiával. Három mikrorégióra osztható, úgymint Belső Cserehát, Kegyetlen és Hernád-völgyi (Encsi) mikrorégió.

Az Encsi járás Borsod-Abaúj-Zemplén megyéhez tartozó járás 2013-tól, székhelye Encs. Területe 379,09 km², népessége 21 562 fő, népsűrűsége 57 fő/km² volt a 2011. évi adatok szerint. Egy város (Encs) és 28 község tartozik hozzá, melyek mindegyike az Encsi kistérséghez tartozott 2012-ig.

A kistérség jellegzetesen aprófalvas terület, a települések közül csupán a térségközponti települések száma haladja meg az ezer főt. Nagy azon települések aránya is, amelyek lakónépességének létszáma 500 fő alatt marad. Mindezekből következik, hogy a települések átlag létszáma 692,22 fő (24 228 fő), ami elég alacsonynak mondható. A kistérség népsűrűsége (53,92 fő/km²) ennek megfelelően jóval a megyei (108 fő/km²) és az országos (95/km²) átlag alatt van. A népsűrűség a térségen belül is jelentős eltéréseket mutat, összefüggés van a 3-as főúttól (valamint a nemzetközi vasútvonaltól) való távolság és a népsűrűség településenkénti alakulása között. A várostól, az intézményeitől, szolgáltatásaitól, a munkahelyektől való távolság növekedésével csökken a települések lakónépessége.

Abaúj vármegye a Honfoglalás idején szerveződött – az évezredek óta lakott Hernád-völgyben – Abaúj központtal. Eleinte magába foglalta Heves, Sáros, Torna részét is. A XIV. század elején alakult ki öt századon át fennmaradt formája. Központja: Kassa szabad királyi város, mely a századfordulón nyüzsgő életű közép-európai nagyváros. Ez ideig Encs csupán csak egyike a Hernád-völgy településeinek. Kereskedelmi szerepe a Budapest-Kassa vasútvonal megépültével nőtt ugyan, de igazi jelentőségét, fejlődését a trianoni határok meghúzásának köszönheti. Keserű fintora a történelemnek, hogy ami az országnak tragédiát jelentett, az Encsnek felemelkedést. A település Abaúj központja lett.

Encs egy nagyobb térség gazdasági, kereskedelmi és általános ellátó központja. Az apró falvak többnyire körjegyzőségeket – 2013-tól közös hivatalt - alkotnak egymással. Ahol jelentős számban élnek roma lakosok, ott megalakultak a roma nemzetiségi önkormányzatok. A megyeszékhely Miskolc, átlagban 45 km távolságra van a kistérségtől. Az elmúlt évtizedekben Encs lakossága sokszorosára nőtt. Hatalmas feladatot jelentett a településnek, hogy alkalmassá váljon központi szerepének ellátására. A kistérség Borsod-Abaúj-Zemplén megyének az északi részén fekszik, az Abaúj - Hegyközi és a Szikszói kistérséggel határos, illetve egy szakaszon országhatár is húzódik.

A térség gazdasági helyzete az elmúlt tíz évben nem változott, néhány kisebb jelentőségű munkahelyteremtő beruházás történt. A népesség megélhetését, munkalehetőségét, a közintézmények, néhány közepes termelőüzem, kevés számú életképes kisvállalkozás, a közhasznú foglalkoztatás, a még mindig leépülő esetleg vegetáló mezőgazdaság adja. A kereseti viszonyokra jellemző, hogy a bérek alacsonyok, a főfoglalkozásból nem lehet megélni, ezért még mindig jelentős a második, harmadik gazdaság (barack-, szedertermelés stb.)

Magas – a megyében és az országban is a legmagasabb – a munkanélküliek aránya, melynek oka a megyeszékhely (Miskolc) nehéziparának tragikus összeomlása és a térség néhány termelőüzemének bezárása, a termelőszövetkezetek felszámolása, megszűnése; valamint Miskolc munkaerő felszívóképességének dinamikus csökkenése; másrészt a jelenlegi segélyezési rendszer teljesen leszoktatta a munkanélkülivé vált emberek nagyobb hányadát a munkáról. Térségünkben magas a cigánynépesség aránya, akik nagy százalékban segélyekből élnek.

Vállalkozások

A vállalkozások indítását elsősorban a piaci lehetőségek korlátozzák. A térség belső piaca nagyon szerény, a külső piacokra jutást pedig a centrumoktól való távolság, a tőkehiány, az információhiány, az előállított termékek kis szériája és minősége is gátolja. Vállalkozások elsősorban a szolgáltatási szektorban működnek.

Az Encsi kistérségben 1 db ipari park található a kistérség központjában és egyetlen városában, Encsen. Az Abaúj Hegyközi kistérségben nem található ipari park. A két legközelebbi szomszédos Ipari park Szikszón illetve a 25 km -re található szlovákiai Kenyhecben található. A határ menti kapcsolatok, a partnerség erősítése folyamatos célkitűzés.

Mezőgazdálkodás

Mezőgazdasági adottságok, területhasználat

A termőterületek talajadottságai a Hernád-völgyben regionális szinten is jók, de a dombvidéki területeken az átlagosnál gyengébbek. A talaj és domborzati adottságok ideálisak a gyümölcsstermesztésre és biogazdálkodásra.

Agrárstruktúra és gazdasági szerkezet

A térség hagyományosan mezőgazdasági jellegű. A mezőgazdasági termelésen belül jellemző a növénytermesztés és az állattenyésztés is. Korábban a területre a közép és kisbirtokok voltak a jellemzőek, később majdnem minden faluban működött termelőszövetkezet. A térség agrárstruktúrája üzemi és tulajdoni vonatkozásban nagymértékű változáson ment át az elmúlt időszakban. A tulajdonlás vonatkozásában a magántulajdon a meghatározó, amelyre jellemző a rendkívüli elaprózottság.

Növénytermesztés

A kistérség adottságai kifejezetten alkalmasak gyümölcsstermesztésre. Már a múlt században is a szántók és a gyümölcsösök nagyobb aránya volt erre a területre a jellemző. 1991-ben a vetésterületek 80%-át foglalták el a gabona-, az ipari és a takarmánynövények.

A '80-as, '90-es években, illetve a közelmúltban nagyobb ültetvénytelepítések történtek szinte az egész kistérségben: fekete ribizli Novajdrányban és Forrón, kajszibarack Fancsalon, Forrón és Baktakéken, málna Forrón, alma Fancsalon és Krasznokvajdán. Ezen kívül nagyobb területek találhatók szeder, meggy, cseresznye, szilva, egres, fekete ribizli, bodza gyümölcsösből is. A régebbi telepítéseket az akkori termelőszövetkezetek, míg az újabbakat részben magánszemélyek, részben pedig mezőgazdasági vállalkozások végezték.

Állattenyésztés

Az állattenyésztésen belül a szarvasmarha-tenyésztésnek vannak nagyobb hagyományai a kistérségben. A 70-es években az ágazat "fénykorában" itt is létesültek európai színvonalat képviselő intenzív szarvasmarha telepek. Jelenleg nagyüzemi szarvasmarhatelep Csobádon működik.

Az árutermelő kisüzemi sertéstartás a korábbi évtizedekkel ellentétben nem jellemző, már csak néhány család foglalkozik sertéstartással.

A kisállat-, különösen a nyúltartásnak is hagyományai vannak, de ezzel szinte kizárólag csak családok foglalkoznak kis tételben. Jelentős hagyományai vannak a térségben a méhészkedésnek is. Ma is több mint 50 méhészt tartanak számon a körzetben

Erdőgazdálkodás

A kistérség területének erdőszültsége jó, de elmarad a szomszédos Abaúj - Hegyközétől. A Kegyetlen erdősegei azonban vadban gazdagok, a vadász turizmus számára is lehetőséget kínálnak.

A tulajdonszerkezet alakulása, valamint a termőföld minősége is azt mutatja, hogy ma már csak kevesen tudnak a földművelésből megélni. A családi gazdálkodók mindenképpen egyéb kereset-kiegészítő tevékenységet kell, hogy folytassanak a megélhetés biztosítása érdekében.

Ipar, építőipar és kereskedelem

Munkaerő-piaci szempontból meghatározó tevékenységet folytató nagyüzem, illetve vállalkozás minimális számban fordul elő, a nagyobb foglalkoztatók is agráriumhoz és szolgáltatásokhoz köthetők. Agrárcenter Zrt, Borsod Volán Rt.

A kistérségben néhány mezőgazdasági-, erdőgazdasági- vagy élelmiszeripari termékeket feldolgozó vállalkozás. Forrón tejfeldolgozó üzem (Abaújtej Közös Vállalat) működik.

Általános probléma, hogy a kistérségben megtermelt gyümölcs helybeni nagyüzemi feldolgozása nem megoldott.

Az építőipar

A kistérség számottevő építőipari cége a forrói Abaépker Kft., amely magasépítési építő és szakipari kivitelezéseket folytat.

Turizmus

Kifejezetten idegenforgalmi célokat szolgáló, annak érdekében létrehozott infrastruktúra a térségben elenyésző. Szálloda a térségben csak Pusztaradványban van, panzió viszont Encsen, Forrón, Perén, és Gibárton is található. Ezen kívül vendégház még Keresztétén, Felsőgagyban és Novajdrányban; turistaszállás Litkán és Krasznokvajdán; vendégszállás és fogadó Szemerén; valamint diákotthon Encsen található.

A falusi turizmus nem jellemző ezen a vidéken, mint ahogy az étkezési lehetőségek, egyéb szabadidős-turisztikai szolgáltatások is inkább csak olyan mértékben vannak jelen, ahogy azt a helyi, esetleg környékbeli lakosság kereslete indokolja.

A kistérség turizmusát alapvetően három tényezőre lehet alapozni:

- természeti adottságok,
- épített és kulturális örökségek,

- rendezvények, programok.

A természeti környezet rendkívül változatos, megtalálható itt a hegyvidék, a dombosság és a folyóvölgyi sík terület jellegzetes formái. A térség jelentősebb turisztikai vonzerővel bíró attrakciói:

- A Hernád-völgye: nem csak a kistérség, hanem az egész abaúji - rész meghatározó vízfolyása a Hernád, amely egyben a térség legnagyobb ökológiai folyosóját is képezi. A hazai vízi turizmus egyik kedvelt helye, hiszen a folyó több szakasza vadvízi jellemzőkkel bír, emellett jelentős madárvonulási útvonal.
- Az Országos Kék Túra útvonal: a kistérség területét közepén K-Ny-i irányban szeli ketté, összekötve az Eperjes – Tokaji - hegységet a Csereháttal. A túraútvonal Gibárton lép be a kistérség területére és Encs - Abaújdevecseren keresztül, Fancsal érintésével Baktakéknél hagyja el azt.
- A Csereháti dombok lankái és aprófalvai: a falusi turizmus számára nyújt lehetőséget az emberléptékű, nyugodt környezet, ám a hagyományos gazdálkodási formák megszűnésével a falusi turisztikai szolgáltatások kiépítésének lehetőségei korlátokba ütköznek.
- Az erdőségek vadállománya vonzza a külföldi vadászokat is.

Összességében megállapítható: a legnagyobb vonzerőt a Hernád-folyó és annak völgye jelenti, a legtöbb vendégéjszakát adó település Pere, a Kegyetlen és Száraz völgy térségében elsősorban a vadászturizmus a kiemelkedő ágazat. A Hernád völgyében termálvíz található, amely jelenleg kihasználatlan erőforrás.

Üzleti szolgáltatások

Az üzleti szolgáltatások köre a kistérségben nagyrészt kiépült és Encs központúság jellemzi. A banki szféra alulfejlett a periférikus térségekben, közel húsz olyan települést találunk, ahol semmilyen pénzügyi intézmény nincs jelen, a postai szolgáltatások szűkítésével (mobil posta megjelenése) a pénzügyi tranzakciók lehetősége tovább szűkül. A biztosító társaságok kihelyezett irodákkal, illetve ügynök hálózattal vannak jelen a térségben. Az egyéb ügyvitelhez szükséges szolgáltatások (pl.: ügyvédi, közjegyzői, végrehajtói, stb.) biztosítottak.

Infrastrukturális helyzet (közlekedés, telekommunikáció, környezetvédelem)

A kistérség jellegzetesen aprófalvas terület, a települések közül csupán a térség központi települések száma haladja meg az ezer főt (a térségközpont Encs, valamint Forró, Ináncs, Méra, Novajidrány, Szalaszend), a többi település lakónépessége 1000 főnél kevesebb, sőt hét település esetében még a 100 főt sem éri el (Abaújalpár, Gagypáti, Kány, Keresztéte, Litka, Pamlény, Percse). Ezen települések zsáktelepülések is egyben.

Közlekedés és kommunikáció

A kistérség fő közlekedési tengelyét a Hernád völgyében futó 3-as számú nemzetközi főútvonal jelenti. A kistérség számára biztosítja a kapcsolódást Szlovákia (közvetlenül Kassa) és Miskolc felé. A Hernád völgye egyébként már a római korban jelentős közlekedési útvonal volt, itt vezetett egykor a Via Magna. Jelenleg az út, az ún. TINA közlekedési folyosó része.

Az észak - déli irányú főút folyamatosan növekvő nemzetközi (Szlovákia és Lengyelország, sőt a Baltikum felé és felől bonyolódó) személy és teherforgalmat bonyolít. Az elmúlt években megnövekedett forgalom miatt szükségessé vált az útszakasz uniós elvárásoknak megfelelő korszerűsítése, az út menti településeket (Garadna, Novajidrány) elkerülő szakaszok megépítése.

A határon túli legközelebbi nagyváros, Kassa, ahol nemzetközi repülőtér működik, ami a kistérség központjától 25 km-re található, megközelítése a Tornyosnémeti határátkelőn keresztül lehetséges. A határ menti kapcsolatok erősödésének új lökést adhat a 2008 tavaszán megnyitott, a gépjármű forgalom számára is igénybe vehető határátkelőhely Kány és Buzita között.

A kistérség mellékútvonalai döntően kelet - nyugat irányúak, minőségük katasztrofális, felújításuk elengedhetetlenül szükséges, mindez vonatkozik a mezőgazdasági utakra is. Ez utóbbiak elhanyagolt állapota a mezőgazdálkodás modernizációjának egyik alapvető akadálya.

A települések úthálózatának állapota vegyes. Előfordulnak szilárd útburkolat nélküli részek és az útfelújítások is esedékesek.

A Hernád völgyében fut a folyó jobb partján a Miskolc-Kassa közötti, nemzetközi vasútvonal, amely jelentős teherforgalmat is lebonyolít. A járás települése közül **46** db rendelkezik vasútállomással **2 db vasúti megállóhellyel**. A térség településeinek többsége Miskolctól kevesebb, mint 50 km-re található. A megközelíthetőség a 37-es számú főút közötti, illetve belső mellékútvonalakon, valamint Miskolc- Szerencs-Hidasnémeti, vasútvonalon (Abújalpár, Abújkér esetében). A többi település a 3-as sz. főút közötti és belső útvonalon és a Miskolc - Hidasnémeti között közlekedő vasúti szárnyvonalakon lehetséges. Sajátos szerepet tölt be a kistelepülések közlekedési hozzáférési problémáinak orvoslásában a falu- és falugondnoki szolgálat. A tömegközlekedést ritka buszjáratok jellemzik.

A kistérségben a szélessávú internet lefedettség 52 %-os. Csobád településen is működik a szélessávú internet. Több településen működik teleház, illetve a művelődési házakban van internet hozzáférés. A Wifi falu programhoz eddig 4-5 település Novajdrány, Garadna, Encs csatlakozott.

A Krasznokvajdai mikrotérség periférikus településein élők számára komoly problémát jelent a benzinkút(ak) hiánya, amely legközelebb Encsen 30km, vagy a határ túloldalán található. Hasonló távolságra van a legközelebbi mentőállomás.

Ívóvíz, szennyvízhálózat

A kistérségben csekély mértékben magasabb a 100 lakosra jutó lakások száma, mint a megyei átlag. A lakások infrastrukturális ellátottsága is általában alacsonyabb, mint a megyei átlag. Ezen belül található néhány olyan települést, ahol nagyon alacsony szintű a közműellátás (pl. szennyvíz). Az infrastrukturális ellátás összefügg a lakosság jövedelmi viszonyaival.

A Hernád völgy településeinek infrastrukturális ellátottsága általában kielégítő, de a csatornahálózat kiépülése itt sem tart lépést a vízhálózat épülésével.

Csobád

Fekvése

Miskolctól kb. 25 kilométerre északkeletre, Szikszó és Encs között nagyjából félúton helyezkedik el a település, a 3-as főút mentén, Szikszó és Encs között fekszik. Vasútállomása is van a Miskolc - Hidasnémeti vonalon.

Az ősi abaúji falu a Hernád közelében feküdt, és esőzések idején a házakat gyakran elöntötte a víz. Az árvizek kivédésére a magasabban fekvő részeken kezdtek építkezni a csobádiak, így alakult ki a mai település.

Története

Azt a területet, ahol Abaúj vármegye létrejött, a magyarok a régészeti leletek és a törzsi helynevek tanúsága szerint a X. században szállták meg. Csobád neve először 1323-ban Chabad néven egy királyi ember nevében tűnt fel. 1329-ben már egyházas hely volt, ekkor egyháznak papját is említették egy oklevélben. A királyi megyék létesítésekor a Mátraalja és a Hernád völgye az Aba nemzetségé volt. Csobád a X. század vége és a XIV. század eleje között keletkezett.

Az eredeti település a Hernád folyó mellett állt, de a gyakori árvizek miatt a lakók áttelepültek a magasabban fekvő területekre. Csobád község közigazgatási területe 11,85 km². A településen található kb. 266 lakásban közel 720-an élnek, a település szennyvíz, ivóvíz, gázközmű és villamos energia ellátottsággal, kiépült kábeltévé, telefon illetve internet hálózattal rendelkezik, a mobiltelefon-hálózati lefedettség is jónak mondható, mivel a település a 3. sz. fő közlekedési út mentén helyezkedik el. Az úthálózat a község teljes területén kiépített. A község területe a hagyományos mezőgazdasági tevékenységek folytatására alkalmas. A rendszerváltás utáni kárpótlási folyamatok következtében elkezdődött a mezőgazdaság szerkezetének átalakítása. Ennek során a szántóföldi növénytermesztés mellett nagyobb arányban megjelent a gyümölcsstermesztés is. Korábban jelentős mértékű szőlőültetvények is voltak, melyek mára már csak a saját szükséglet kielégítésére szolgálnak, termelői értékesítésük nem jellemző. A településen régre visszanyúló hagyományai vannak az állattartásnak, ami a jelenlegi szarvasmarha- és mangalica tenyésztés alapjait is adja.

A települési önkormányzat közigazgatási feladatait 2013 január 1 napjától – Hernádszentandrás községgel együtt – közös hivatalban látja el Ináncs központtal. A településen a házi orvosi és házi gyermekorvosi ellátás biztosított, melyet az önkormányzat által biztosított és fenntartott rendelőben házi orvosi ellátás tekintetében heti 2 alkalommal (keddenként és péntekenként) a halmaji házi orvos, míg gyermekorvosi ellátás tekintetében heti 1 alkalommal (keddenként) a halmaji gyermekorvos lát el. A lakosság részére a fogorvosi ellátás Szikszó városban, a szakorvosi ellátás Szikszó és Encs városokban, míg a sürgősségi betegellátás (mentőszolgálat) Encs Városában biztosított. A községhez legközelebb eső kórház Szikszó városában és Miskolcon található, mintegy 35 km-re. A településen társulási keretek között, tagintézményként (2013. 07.01-től Ináncs tagóvodája) óvoda működik, mely az alapfokú nevelési feladatokat látja el. Az Ötv.-ben előírt alapfokú oktatási feladatokat az önkormányzat társulási szerződés alapján látja el az iskolaköteles gyerekek tekintetében. Ennek megfelelően a gyermekek 1-4. osztályos oktatása a csobádi tagiskolába, míg az 5-8. osztályosok, ill. az integráltan nem oktatható SNI-s gyermekek oktatása az ináncsi anyaintézményben történik.

A települések szerkezete, szociális és közlekedési viszonyai

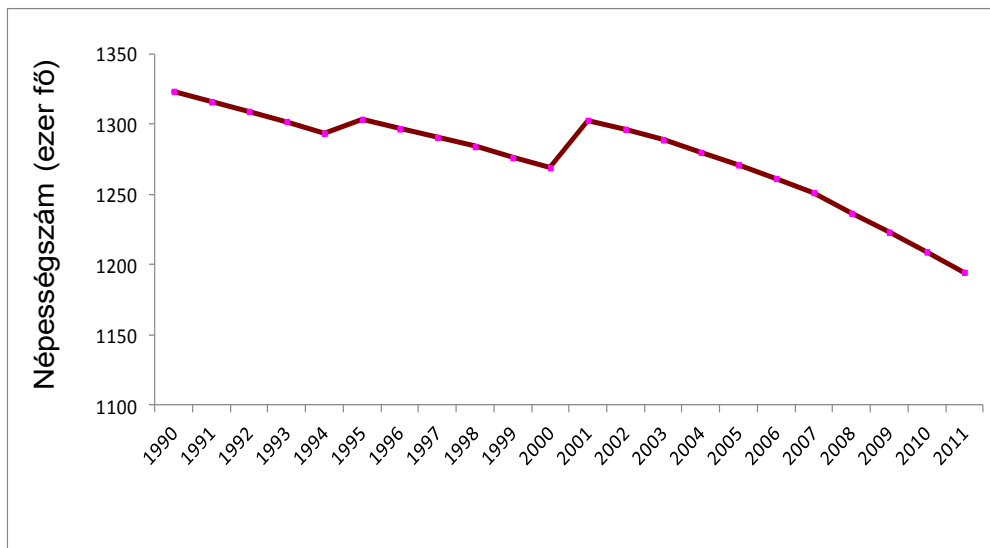
A település lakosságszerkezete optimálisnak mondható, sajnálatos módon azonban az aktív korú (18-62 éves) lakosság között az országos átlagot magasan meghaladó a munkanélküliek és a szociálisan rászorulóak száma. A munkanélküliség mellett jelentős számú a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű családok száma. A település mind gépjárművel, mind tömegközlekedési eszközökkel (vasúton, busszal) jól megközelíthető, könnyen elérhető

Demográfiai helyzet

Magyarország

Magyarország népessége 2011. október 1-jén a népszámlálás előzetes, a részletes feldolgozás előtti, adatgyűjtés-szervezési információk alapján összeállított eredményei szerint 9 millió 982 ezer fő volt, 2,1 százalékkal kevesebb, mint az előző, 2001. február 1-jei népszámlálás alkalmával. Az ország népessége 1981 óta folyamatosan csökken. Ennek mértéke az 1980-as évtizedben volt a legerőteljesebb, az 1990-es évtizedben mérséklődött, majd 2001–2011 között ismét fokozódott. A népesség csökkenésének meghatározó tényezője a természetes fogyás. Magyarországon 1981 óta évről évre kevesebben születnek, mint ahányan meghalnak. A természetes fogyás mértéke növekvő, az 1990-es évtizedben évente átlagosan 33 ezer, 2000 után több mint 35 ezer fő volt. A természetes fogyás miatti népességcsökkenést az elmúlt két, két és fél évtizedben mérsékelte a pozitív nemzetközi vándorlási egyenleg. Az elmúlt évtizedben a bevándorlási többlet azonban a természetes fogyásnak csak kevesebb, mint felét tudta pótolni.

Demográfiai változások Észak-Magyarországon

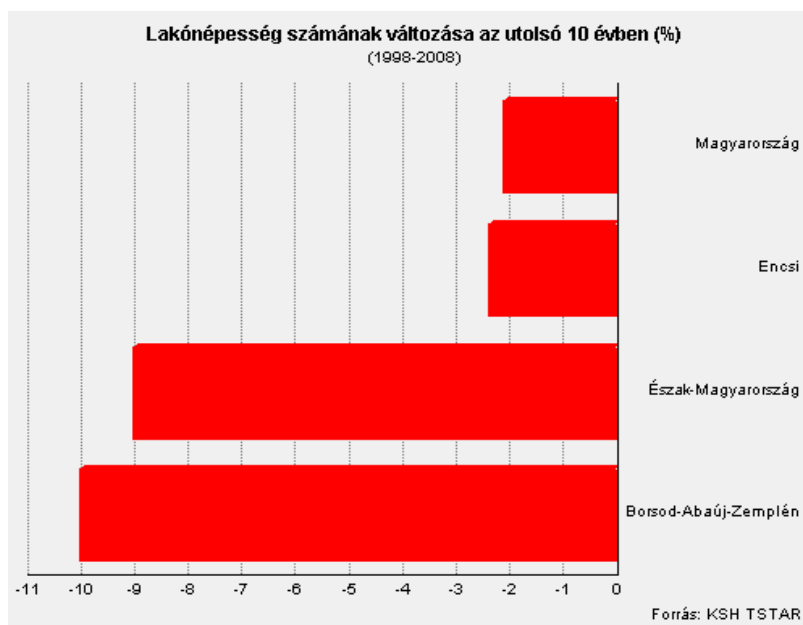

Forrás: KSH, 1990-2011. évkönyv

Lakónépesség

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Borsod-Abaúj-Zemplén megye népességét tekintve az ország második legnépesebb megyéje. A megye településszerkezetére az elaprózott, kis falvak a jellemzőek, a települések 34 %-ának lakosság száma nem haladja meg az 500 főt. Magyarország népessége előzetes adatok alapján 2012. január 1-jén 9958 ezer fő volt, 0,3%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. Borsod-Abaúj-Zemplénben a népességfogyás meghaladta az országos mértéket

Csobád

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2007	713	
2008	718	101%
2009	717	100%
2010	716	100%
2011	716	100%

A vizsgált 5 éves időszakban nem volt jelentős változás a lakónépesség számában. A község lakónépessége 2010-11-ben 716 fő volt.

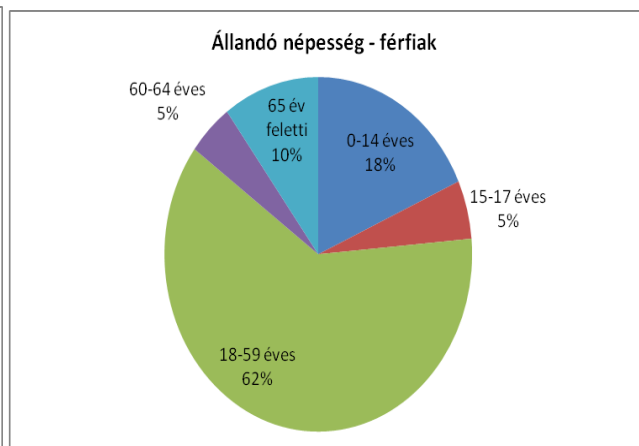
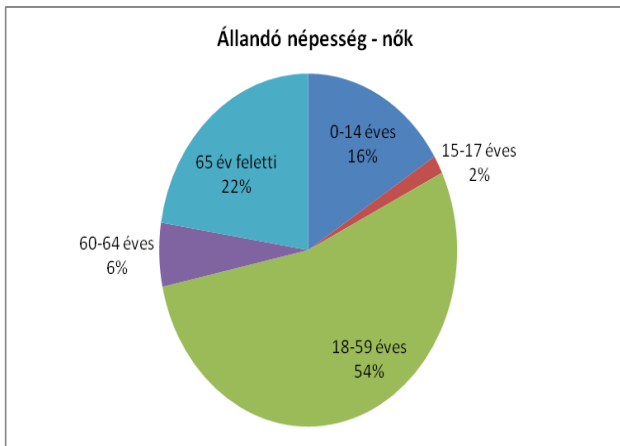
Nemek szerinti összetétel

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	360	356	716	50%	50%
0-2 évesek			20		
0-14 éves	58	65	123	47%	53%
15-17 éves	6	19	25	24%	76%
18-59 éves	194	219	413	47%	53%
60-64 éves	21	17	38	55%	45%
65 év feletti	81	36	117	69%	31%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A KSH adatai alapján az országos átlaghoz hasonlóan a női lakosság többsége figyelhető meg. Borsod – Abaúj-Zemplén megyében az 1000 férfira jutó nők száma 1100 fő. Csobádon a 64 év alatti korcsoportban férfi, míg az idősebb korosztályok (65 év feletti) körében a nők többlete figyelhető meg. A nők hosszabb várható élettartama országosan megfigyelhető jelenség, azonban riasztó a 65 év feletti férfi népesség radikális csökkenése, illetve a magányos időskorú nők száma.

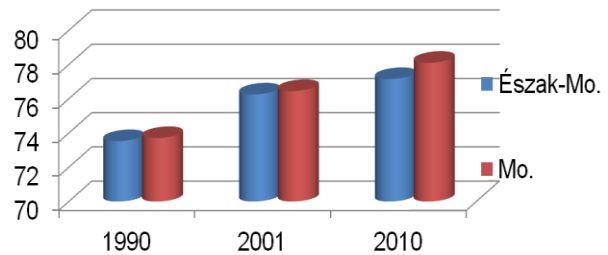
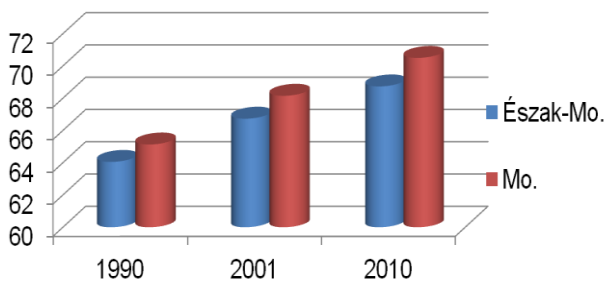

Becslések szerint az országban 2020-ig a nők „mindössze” 9%-kal, a férfiak pedig 14%-kal lesznek kevesebben, mint ma.

Születéskor várható élettartam nemek szerint Észak-Magyarországon

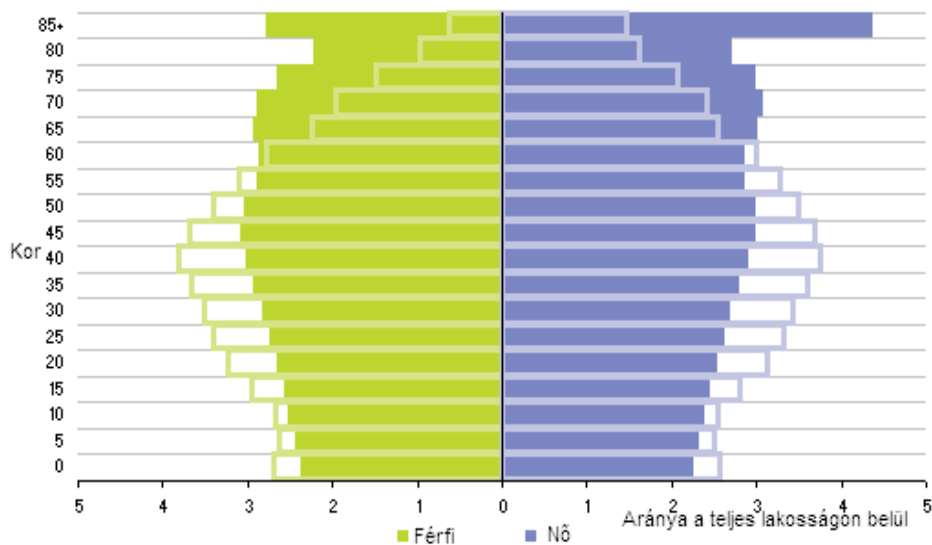
Születéskor várható élettartam férfiak

Születéskor várható élettartam nők

Forrás: KSH, 1990-2011. évkönyv

Férfiak – nők aránya a teljes lakosságon belül

Öregedési mutató

A korösszetétel vizsgálatának egyik hasznos mutatója az úgynevezett **öregedési index**, amely megmutatja a 14 éven aluli korosztályhoz viszonyított 60 éven felüliek arányát.

Borsod megyében az öregedési index (104,1) két százalékpontos növekedése a népesség fokozatos öregedésére utal.

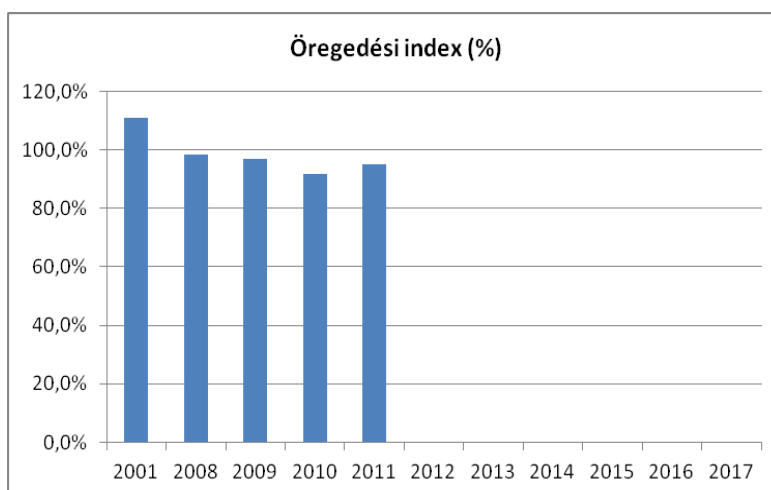
Csobád településen a megyei és kistérségi öregedési mutatókkal ellentétés a kép, hiszen csak 2001-ben haladta meg a 65 éven felüliek aránya a 0-14 évesek arányát. Ennek ellenére esélyegyenlőségi szempontból a 65 év feletti korosztály kiemelt figyelmet érdemel. hiszen a korfa a 0 - 14 éves korcsoport viszonylag alacsony létszámára utal, a 0 éves korcsoport, azaz a születések száma pedig visszaesést mutat.

Az eltartási arány, melyet függőségi aránynak is neveznek, a generációk eltartási terhének kiszámításában játszik szerepet. Ez a mutató két részből áll, az egyik a fiataloknak, a másik az időseknek az eltartása. A fejlett országok társadalmára jellemző, hogy a nagyobb eltartási részt jelentik az idősek, a kisebbet a fiatalok. A kistérségben 100 munkaképes korúra 79 fő eltartása jut, akiből 44 fő gyermek.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	182	164	111,0%
2008	133	135	98,5%
2009	132	136	97,1%
2010	123	134	91,8%
2011	117	123	95,1%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 2-3. diagram alapján elmondható, hogy a következő 15 évben a legfiatalabb korosztály létszámának stagnálásával, majd csökkenésével, a középkorosztály arányának enyhe csökkenésével, míg az idős korosztály létszámának növekedésével kell számolni. Az idős korosztály létszámnövekedésével és a fiatal korosztály létszámcsökkenésével párhuzamosan az átlagos életkor megemelkedésére kell számítani, amely azonban a születésszámban megfigyelhető visszaesés miatt a kistérség elöregedését fogja jelenteni

Az Encsi járásban az elöregedési tendencia nagyjából tizenöt év múlva fog betetőzni, amikor a jelenleg 45 és 55 éves korosztály nyugdíjassá válik. A járás jelenleg 10-25 éves korosztálya, komoly társadalmi és gazdasági kihívásokkal néz szembe a jövőben, így beavatkozásokat kell tervezni a gyermekvállalás ösztönzésére, a családok, nagycsaládok megsegítésére pedig a civil kezdeményezéseket kell támogatni.

Belföldi vándorlások

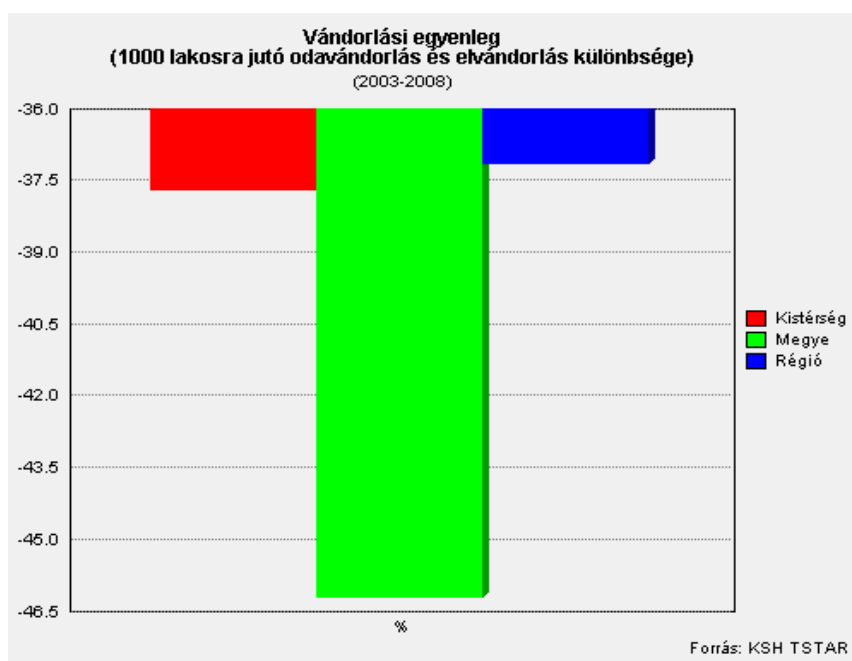
Borsod megye

A népességszám alakulását lényegében a természetes népmozgalom alakítja ki, de a változáshoz jelentősen hozzájárulnak a mobilitási szokások is.

A megyében az oktatás-képzés fejlesztése, a fiatalokkal való foglalkozás, a szociális hátrányok csökkentése és a fiatal szakemberek megtartása kiemelt fontosságú kérdés.

Borsod-Abaúj-Zemplén megye az ország második legnépesebb megyéje, a népesség 7,3 %-a él itt. Magyarország egészéhez hasonlóan a megye lakossága az utóbbi két évtizedben több tízezer fővel csökkent, melynek egyik oka az elvándorlás (ami évi 2-5000 fős csökkenést jelent), másik oka pedig a természetes fogyás, az élve születések száma jellemzően kisebb a halálozási mutató értékénél.

Vándorlási egyenleg (kistérség, megye, régió)

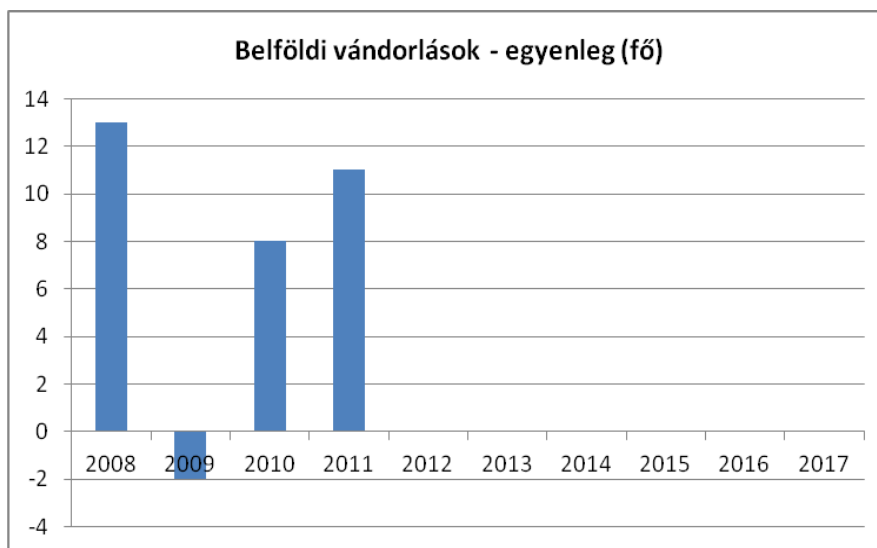
Forrás: KSH, TSTAR

Csobád

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	27	14	13
2009	14	16	-2
2010	27	19	8
2011	35	24	11

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázatból látszik, hogy az elvándorlás nem jellemző a településre, magasabb a betelepülők száma. A születésszám nem emelkedik, az itt élő idősök pedig már nem változtatnak lakóhelyet. Jellemző, hogy a településen eladó házakat a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerülő fiatal felnőttek veszik meg.

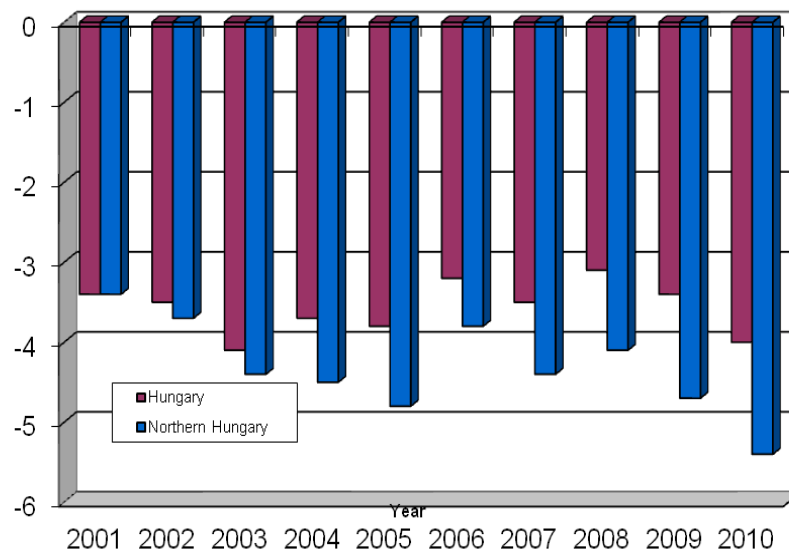
Természetes szaporodás

Magyarország, Borsod-Abaúj-Zemplén megye

A drasztikus népességfogyás népszámlálás adataival is megerősített ténye azt jelenti, hogy Magyarország lakossága ma már csak nagyjából akkora, mint az 1960-as években, a hetvenes évek nagy magyarországi bémiboomja előtt volt. A mai ország területén 1980-ban volt a népességszám a csúcson, 1981 óta folyamatosan csökken a népesség, az európai országok közül Magyarországon tart leghosszabb ideje ez az intenzív fogyatkozás. Különösen látványos a népesség csökkenése az ország egyes hátrányos helyzetű térségeiben. Négy olyan megye van, amely lakosainak száma 7 százaléknál nagyobb mértékben csökkent tíz év alatt. Tizenkét olyan megye van, ahonnan többen költöztek el, mint ahányan odaköltöztek, közülük Borsod és Tolna után Békés produkálta a harmadik legrosszabb eredményt a maga 2,2 százalékos elvándorlási arányával. A legkisebb lakos számú megye Nógrád maradt, ahol már csak 204 ezren éltek októberben. Regionális szinten Észak-Magyarország népessége fogyott legnagyobb mértékben, 6,6 százalékkal. Magyarországon és a megyében is nőtt az élve születések és a halálozások száma az év első hat hónapjában az előző év azonos időszakához képest. Borsod-Abaúj-Zemplénben az országosnál kedvezőtlenebb változások következtek be (a születések száma kevésbé, a halálozásoké nagyobb mértékben emelkedett). A természetes fogyás 1790 fő volt, 8,2%-kal több az egy évvel korábinál.

Megye, régió	60 éven felüli népesség aránya, %	
	2000	2010
Borsod-Abaúj-Zemplén	19.1	19.9
Heves	21.6	22.4
Nógrád	21.0	21.9
Észak-Magyarország	20.0	20.9

1000 főre jutó természetes szaporodás (+) ill. fogyás (-)

Forrás: KSH, 2001-2011. évkönyv

Encsi kistérség

A társadalmi tényezők közül kiemeltet érdemelnek a demográfiai adatok, demográfiai folyamatok. A hazai demográfiai folyamatok legáltalánosabb sajátossága az öregedés. A folyamat három jellemző mutatószáma, az időskorúak aránya a lakosság egésze, az átlagéletkor, az eltartási arány teljes bizonyossággal és hosszú távú meghatározottsággal jár együtt. A kistérségi demográfia sajátosságai kedvezőtlen tendenciákat jeleznek: a természetes szaporodás erőteljes csökkenése, kedvezőtlen korstruktúra, növekvő öregedési index, negatív vándorlási különbözet. Demográfusok e tényezők együttes hatását demográfiai katasztrófának nevezik. A kistérség egyik legkedvezőtlenebb és tartósan ható demográfiai tényezője a népesség erőteljes fogyása, amelynek mértéke településtípusonként eltérő.

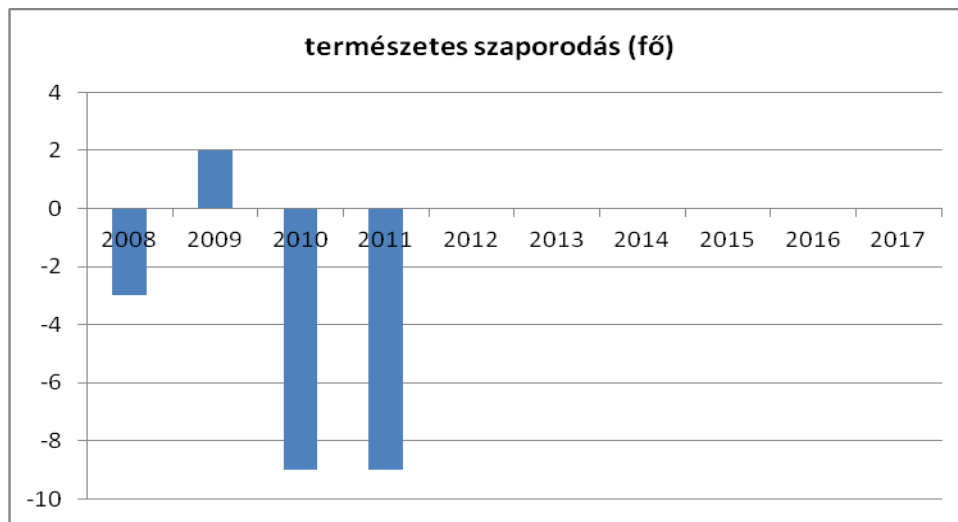
Csobád

A természetes szaporodás táblázat az öregedési index táblázattal párhuzamosan előrejelzi Csobád település népességváltozását az előregedés irányába. A természetes szaporodás jelentős csökkenést mutat a halálozások számához képest. Megfigyelhető, hogy a születések száma alacsony, melynek oka valószínűleg a családalapításra érett korosztály gyermekvállalási kedvének, valamint az állam családbarát intézkedéseinek a hiánya.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	7	10	-3
2009	8	6	2
2010	3	12	-9
2011	5	14	-9

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

Magyarország Alaptörvénye, Szabadság és felelősség fejezete II. cikkének értelmében „Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.” A fejezet XV. cikke szerint „A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes. Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja. A nők és a férfiak egyenjogúak. Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti. Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.”

Küldetésünk, hogy az Alaptörvény, valamint az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény passzusait kiemelten szem előtt tartva községünk minden polgára számára, különös tekintettel a hátrányos helyzetű társadalmi csoportokra elősegítse az egyenlő bánásmód követelményeinek érvényesítését, biztosítsa a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést és megelőzze a hátrányos megkülönböztetést.

Kiemelt értékeink

Társadalmi szolidaritás. Célunk az összetartó, szolidáris, hátrányos megkülönböztetéstől mentes helyi társadalom erősítése.

Az emberi méltóság tiszteletben tartása. Célunk olyan élettér, életfeltételek, életkörülmények kialakítása, amelyek a lakosok emberi értékeinek, méltóságának, egyediségének megerősítésére, megőrzésére inspirálnak.

Partneri kapcsolat, együttműködés. A kölcsönös előnyök egyidejű biztosításával a partnerség és a méltányosság elvének érvényesítésére törekszünk.

Csobád Község Önkormányzata a helyi esélyegyenlőségi programjában megfogalmazza szándékát a településen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítása érdekében vállalt intézkedések megvalósítására, melyek segítségével az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény előírásai szerint kíván működni. Ennek érdekében megalakítja a HEP fórumot, melybe bevonja a célcsoportokkal foglalkozó, azok helyzetére rálátással bíró és értük tenni képes partnereket. Helyzetfeltárást és elemzést végez, problématerképet vázol fel, és intézkedési tervet készít, valamint mozgósítja humán és anyagi forrásait, felkutatja a pályázati forrásokat a megvalósításhoz. Önkormányzatunk küldetése a célcsoportok helyzetére és problémáira fókuszálva egy jól működő, közszolgáltatásokat egyenlő eséllyel elérhető, élhető természeti és épített környezet formálásával, a települési erőforrásokkal jól gazdálkodó település kialakítása és fenntartása.

A település vezetősége folyamatosan keresi a kitörési pontokat, vagyis azokat a lehetőségeket, amelyek újabb lendületet adhatnak az itt élő lakosoknak.

A legsúlyosabb „gyengeségek”: a magas munkanélküliségi ráta, korszerűtlen birtokszerkezet és termelési struktúra, alacsony tőkebeáramlás, kedvezőtlen demográfiai folyamatok, halmozottan hátrányos helyzetűek számának lassú növekedése, kézműves és kisipari tevékenységek hiánya. A havi bruttó keresetek az országos átlag alatt vannak, nincs számottevő kreatív ipar, alacsony a szakképzettség és az idegenforgalmi fogadókészség, a fiatalok számára nincs helyben sem munkalehetőség, sem színvonalas szabadidős program. Mindezek a problémák magukban rejtik a további gazdasági leszakadás veszélyét, a fiatalok elvándorlását és a tőkehiány további súlyosbodását.

Az évről-évre nehezedő társadalmi-gazdasági problémákra a humán erőforrás összehangolt fejlesztése nyújtana megoldást. 2011-től kezdődően megcélzott pályázatok átölelik a lakosság jelentős részét. Mind a fiatalok, mind a felnőttek olyan új ismeretekkel és szakmákkal gazdagodhatnak, melyek reményeink szerint növelni fogják a lakosság aktivitását az önellátás irányába. Elsősorban a biogazdálkodás, valamint az idegenforgalom meghonosítását szeretnénk elérni.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Csobád település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

Emellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

Jogszályi háttér bemutatása

A program készítését előíró jogszályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI re ndelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Csobád Község Önkormányzata 5 évre szóló programot fogad el, melyet 2 évente áttekint, és szükség esetén felülvizsgál. Az önkormányzat a feladat és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – jogszabályi keretei között – önállóan mérlegel és figyelembe veszi jelen dokumentumot szabályozó jogszabályokat. Helyi törvényalkotása során az egyes közszolgáltatások igénybevételénél figyelembe veszi a célcsoportokra vonatkozó intézkedési tervet, mely a HEP részét alkotja pl.(lakásfenntartási támogatási rendszer, térítési díjak megállapítása, temetési segély megállapítása, átmeneti segély megállapítása...)

A helyzetelemző részében a település és intézményeinek bemutatása olvasható. Ezt követően a dokumentum területenként rögzíti a feltárt problémát és az ehhez rendelt szükséges beavatkozást. Kiemelt tématerületekhez aktorokat jelöl.

A jövőkép tekintetében rövid, közép és hosszú távú célokat határoz meg, az akciótervet táblázat formájában rögzíti. Részletezi a megvalósulást, illetve a megvalósulást segítő tényezőket. A Kockázatelemzés című fejezetben tér ki a megvalósulást potenciálisan gátló tényezőkre, illetve azok elhárításának, kezelésének tervezett módjára. A záró részben mutatja be a dokumentum a nyilvánosság biztosításának eszközeit, a kötelezettség, a felelősség, az érvényesülés tényezőit, valamint az elfogadás módját.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Költségvetési koncepció, rendelet megalkotásánál önkormányzatunk a gyermekek szociális étkeztetését, óvodai nevelését, mélyszegelységben élők rendkívüli segélyezését, temetési segélyezését, munkanélküliek ellátását, közfoglalkoztatását, romák helyzetének javítását, a lakásfenntartási támogatást, nagycsaládosok támogatását, EU élelmiszersegély pályázatot, nők egészségügyi szűrését, rendszeres szociális segélyezést, házi segítségnyújtást, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, gyermekjóléti és családsegítő szolgáltatást, idősek szociális étkeztetés költségeit a feladatellátási támogatáson túl biztosítja, figyelmet fordítva a hátrányos helyzetű célcsoportok támogatására.

Köznevelési fejlesztési terv: Csobád Község Önkormányzata közreműködik az állam által fenntartott általános iskolát érintő oktatási hivatal által elkészített köznevelési fejlesztési terv véleményezésében.

Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedés és Terv

A helyi önkormányzati feladat-ellátási rendszerben a települési önkormányzat feladata, kötelezettsége, hogy gondoskodjék a településen élők részére arról, hogy az óvodai nevelés a rendelkezésükre álljon. A települési önkormányzat kötelezettsége, hogy a településen működő köznevelési intézmény nevelőtestülete, alkalmazotti közössége, a szülői közösség véleményét egyeztetve a nemzetiséget érintő kérdésekben beszerezze az érintett települési, területi és országos nemzetiségi önkormányzatok egyetértését.

Településrendezési és településszerkezeti terv

Csobád Község Önkormányzata a vonatkozó jogszabályok értelmében a településrendezési feladatát a helyi építési szabályzat megalkotásánál a településrendezési tervek elkészíttetésénél és elfogadásánál, a település alakításánál, fejlesztési irányainál, a területrészek felhasználási módjánál, műszaki infrastruktúra eleminek település szerkezetét meghatározó térbeli kialakításánál, elrendezésénél, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak figyelembe vételénél messzemenően figyelembe veszi a célcsoportok helyzetét és érdekeit.

Az 1997. évi LXXVIII. törvény szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdekek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. Erre épül a helyi építési szabályzat, településrendezési terv, a közterületi térfigyelő rendszer kiépítéséről szóló 7/2005.(IV.21.) számú rendelete és a közhasználatú épületek akadálymentesítési programja.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A 2012 évig működő Encsi Kistérségi Többcélú Társulás Szociális Szolgáltatástervezési koncepciót készített a 2008-2010-es időszakra vonatkozóan. 2009-ben készített a kistérség esélyegyenlőségi programot, melyben Csobád is szerepel. 2012 évig a településen működő Általános Iskola és Napközi Otthonos Óvoda közoktatási fejlesztési tervét és esélyegyenlőségi intézkedési tervét 2012 évben felülvizsgáltuk, mely illeszkedett a kistérség fejlesztési tervéhez. Az oktatási intézményben növekszik a HH (hátrányos helyzetű) és HHH-s (halmozottan hátrányos helyzetű) gyermekek aránya, ezért fokozott figyelmet fordított a terv helyzetük javítására. Csobád programjának megalkotásánál figyelembe vettük a korábbi közoktatási fejlesztési terv adatait, célkitűzéseit és intézkedéseit, eredményeit.

Szolgáltatástervezési Koncepció

A Községi Önkormányzat a- a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92. §-a szerint a településen élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít, melynek irányvonalai feladati a helyi 9/2011. (IX. 13.) számú szociális rendeletben kerültek meghatározásra. Ez biztosítja a szolgáltatásokhoz való hozzáférést, rögzíti a kereteket és a lehetőségeket.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Csobád település a HEP elkészítésénél az esélyegyenlőség szempontjából gyűjtött releváns adatokat a következő adatforrásokból:

- helyi önkormányzat által összegyűjtött, a Központi statisztikai Hivatal felé évente megküldött nyilvántartások (szociális és gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni ellátásokról)
- TEIR

- Nemzeti Munkaügyi Hivatal
- KSH-TSTAR
- KSH - Népszámlálás
- Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat
- Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat
- Nemzeti Adó- és Vámhivatal
- Országos Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság
- helyi civil szervezetek adatai
- Állami Foglalkoztatási szolgálat

Munkánkat nehezítette, hogy nem álltak rendelkezésünkre még a 2011-es népszámlálási adatok. Hiányosak vagy egyáltalán nem állnak rendelkezésre a nőkkel és a fogyatékos személyekkel kapcsolatos adatbázisok.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A kistérség szociális és foglalkoztatási helyzete szoros összefüggésben van a kistérség társadalmi mutatószámaival, hiszen ha a kistérségben kevés a munkahely, rosszak a foglalkoztatási feltételek a fiatalok nagyobb valószínűséggel elvándorolnak, de ugyanez befolyásolja a kistérség szociális helyzetét is, hiszen a magas és tartós munkanélküliség miatt több lesz a segélyben részesülők száma, a lakosság egyre szegényebbé válik.

Csobád település estében az országos adatokkal megegyező a mélyszegénységben élők aránya a helyi dokumentálatlan adatgyűjtés szerint. Az önkormányzat intézményein és szociális támogatási rendszerén, közfoglalkoztatási programján keresztül, a civil társadalom és segítő partnerek bevonásával kezelni képes a mélyszegénységben élők napi problémáit, azonban információnyújtással, jogi segítségadással és szervezett ismeretterjesztéssel segítséget kell nyújtani, hogy az önsegítő mechanizmusok beindulhassanak a család helyzetének javítása érdekében. A szociális jelzőrendszeren keresztül (családsegítő, védőnő, szociális gondozó, jegyző) tudomására jutó egyéni problémákat, egyéni megoldásokkal kell kezelni.

A településen szegénységben élők helyzetét az önkormányzat a szociális és egészségügyi, gyermekjóléti ellátórendszeren keresztül az önkormányzat ismeri, anyagi lehetőségei és intézményi hálózatán keresztül a segítő, támogató szervezetek, egyházak bevonásával, jogi tanácsadás megszervezésével, településen kívüli intézmények feltérképezésével segíteni tudja.

Csobádon is viszonylag sok családot érint a munkanélküliség, a szociális segély valamely formája, de nem rendelkezik az Önkormányzat releváns adattal a mélyszegénység számával kapcsolatban.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénységgel kapcsolatos vizsgálatok az egyén illetve háztartás saját jövedelmi helyzetének értékelésén alapulnak. A rendelkezésünkre álló adatok alapján elsősorban a munkanélküliség, a szociális rászorultság, a gyermekek helyzete, a lakhatási viszonyok és az iskolai végzettségek figyelembe vételével készítünk elemzéseket. A lakosság jövedelmi viszonyairól nincs megfelelő adatunk.

Mekkora jövedelemből lehet megélni egy-egy településen, ennek megítélése, mint „kategória” behatárolása országtól függően más és más. Az ENSZ által használt abszolút mélyszegénységi küszöb szerint például ebbe a csoportba tartozók kevesebb, mint 1 dollárból élnek naponta. Ez a mérőszám elsősorban a fejlődő országokra jellemző, a fejlett világban, más mutatókat használnak. Így Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. Ez forintosítva Magyarországon 46.000 forint havi jövedelmet jelent. A fogalmak, mint látható, nem azonos élethelyzetet fednek, általánosan elmondható, hogy a szegényebb országok szegényei sokkal szegényebbek, mint a gazdagabb országban élő alacsony társadalmi státuszúak. Másik használt fogalom a létminimum, amely egy szerény, de elfogadható életminőséget tesz lehetővé. Ez jelenleg Magyarországon a 62.000 forintos átlag havi

jövedelem, ami az egyfős, a kétfős, 3, 4, vagy ennél nagyobb családok esetére is vonatkoztatott átlagos mutató. Az ennél kevesebb jövedelemmel rendelkezőket nevezhetjük szegénynek. Ez a réteg Magyarországon a népesség 30-35%-át teszi ki, köztük 850.000 gyermek. Ekkora tömeget a szociálpolitika képtelen eltartani, így a mélyszegénység határát a minimum nyugdíj 28.000 forintos havi értéke alatti jövedelműeknél húzzák meg.

A jövedelmi helyzet szempontjából a lakosság jövedelmi viszonyaira adatokkal nem rendelkezünk, azonban a szociális rendszeren keresztül az átlagnyugdíjakra vonatkozó becslések állnak rendelkezésünkre, melyekből következtethető, hogy a kisnyugdíjasok aránya az idősebb korosztályban a régi Tsz rendszer miatt nagyobb. A létminimum alatt élő személyek száma főleg a munkanélküli nagycsaládosok közül tevődnek ki, valamint az egyedülálló munkanélküli felnőttek és pályakezdők közül. A létminimum alatt élő hátrányos helyzetű kisnyugdíjasok, nagycsaládban élők és munkanélküliek a szociális ellátó rendszeren keresztül gondoskodáshoz juthatnak. Az átengedett központi adó összege a 2012-es évben 26.362 e Ft volt. Az önkormányzatnak a szociális ellátó rendszer működtetéséhez nem lesz több pénze mindaddig, amíg a szociális területhez kapcsolódó feladatfinanszírozás nem kezeli. Gépjárműadó bevétele a településnek 2012 évben 1,4 millió forint körül volt. A jövedelmi helyzetre következtetve a fenti adatok tükrében vélelmezhető, hogy a településen élők közül kevés a mélyszegénységben élő, jelentősebb a létminimum közelében élők száma és a többség mindennapi megélhetése biztosított, a tehetősebb családok száma kevés. A lakásállomány helyzetéből nem lehet következtetni a jelenlegi jövedelmi viszonyokra, mert a lakásállomány zöme a 70-es években, vagy azt megelőzően épült. A lakások korszerűsítése rendre elmarad a településen. A közműdíj tartozásokról a hivatalt felkereső lakásfenntartási támogatást igénylők elmondása alapján van tudomásunk és az önkormányzat szemétdíj nyilvántartásából. Ezek az adatok is alátámasztják a fenti következtetéseket a lakosság vagyoni helyzetéről

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

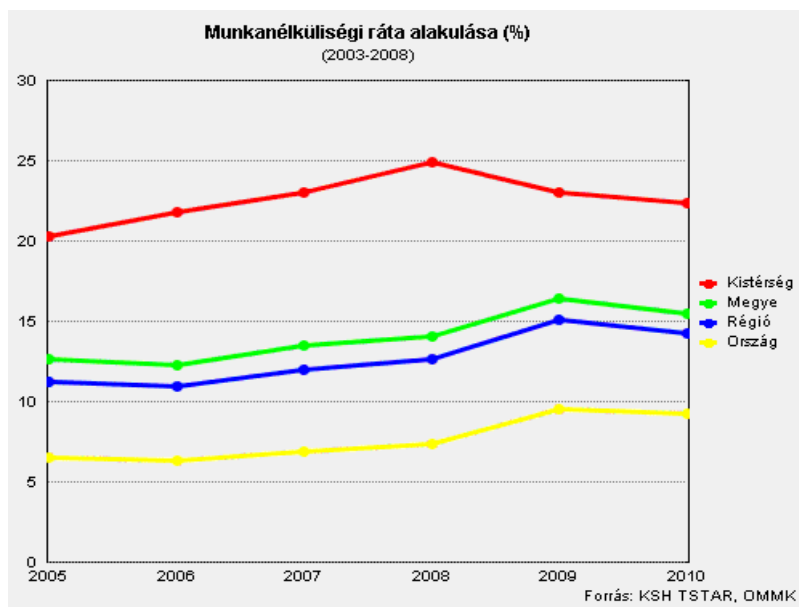
Forrás: Állami Foglalkoztatási szolgálat

Borsod megye

Munkaerőpiac: a KSH lakossági munkaerő-felmérése alapján 2012 II. negyedévében a megyében a 15-74 éves népesség 51,1%-a, 260,3 ezer fő tartozott a gazdaságilag aktívak körébe. Az aktivitási arány lényegesen alacsonyabb

az országos átlagnál (56,8%). A foglalkoztatottak száma 217,1 ezer fő, 0,7%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. A foglalkoztatási ráta 42,6% (legalacsonyabb a megyék között). A munkanélküliek száma 43,3 ezer fő, 3,1%-kal kisebb, mint az előző év azonos időszakában. A munkanélküliségi ráta 16,6% (a megyék között a második legmagasabb) volt. Az aktivitási arány 0,1, a munkanélküliségi ráta 0,4 százalékponttal csökkent, a foglalkoztatási arány 0,1 százalékponttal emelkedett egy év alatt.

A megyék közül a legtöbb nyilvántartott álláskeresőt éves átlagban továbbra is Borsod-Abaúj-Zemplén (66,6 ezer fő) és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében (59,2 ezer fő) tartottak nyilván a munkaügyi központok és kirendeltségeik 2012-ben.

Forrás: KSH, TSTAR

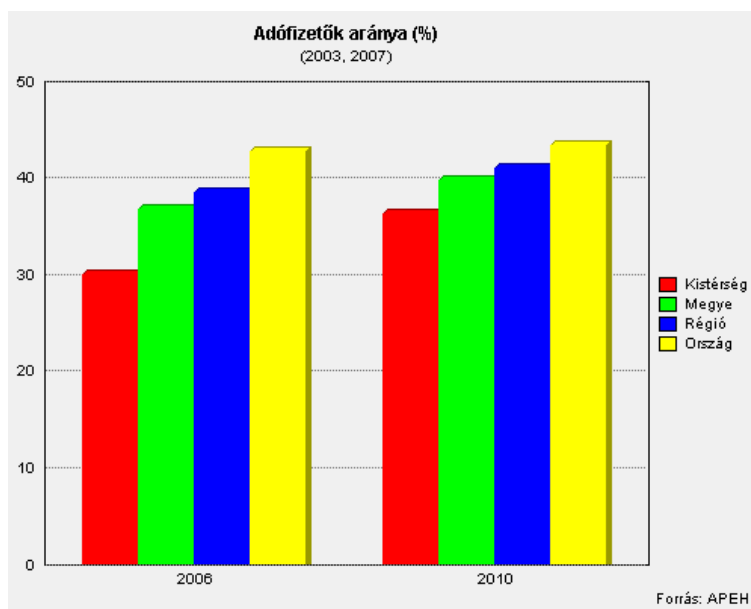
Kistérség: a lakosság etnikai megoszlása

A kistérség lakosságának nemzetiségi kötődésére jellemző, hogy átlagosan a lakosság 98,18%-a magyarnak vallja magát.

A roma lakosság becsült aránya igen magas, és a kisebbségi és többségi lakosság közötti viszony sokszor kiélezett. Érdekes, hogy míg a csenyétéiek 93,4 %-a vallja magát a cigány kisebbséghez tartozónak, 100%-uk magyarnak mondja magát. A kistérségben tapasztalható etnikai feszültségek valószínűleg ebből a tényből táplálkoznak: a nem cigány lakosság részéről tapasztalható szegregáció a magukat főként magyarnak valló cigány származásúak körében nem értelmezhető.

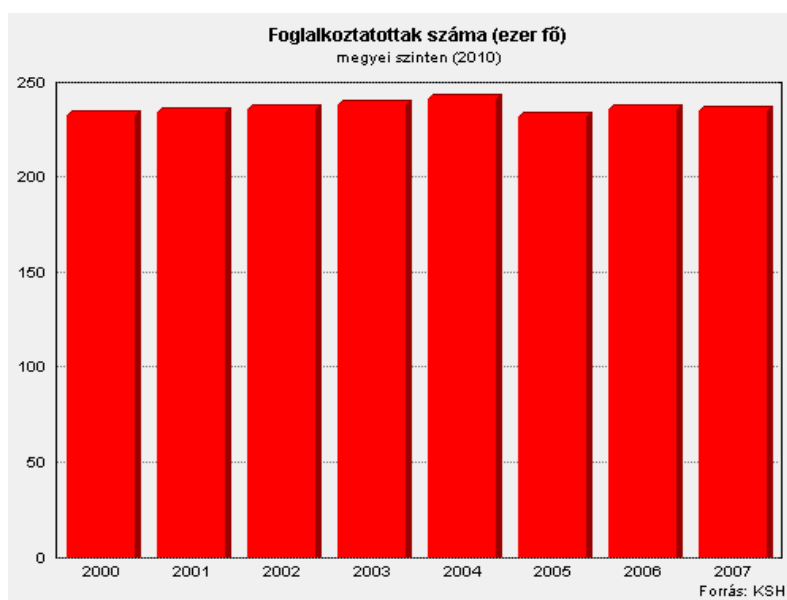
Csobád településen a roma lakosság becsült aránya mintegy 35%. Mutatja az óvodába járó gyermekek aránya az etnikai eltolódást a lakosságon belül, ott 70 %-ra becsüljük a roma gyermekek arányát. Működik településünkön Roma Nemzetiségi Önkormányzat.

A regionális és országos összehasonlítás mutatja, hogy az encsi kistérség munkanélküliségi adatai folyamatosan növekednek és nőttek akkor is, amikor a helyzet országos és regionális szinten javulóban volt. Jól tükrözi a térség legális gazdaságának nehéz helyzetét az adófizetők elenyésző hányada is.

Csobádon 211-ben az adófizetők száma 292 fő volt, amely az aktív korú lakosság 61%-a. A településen 4 db társas vállalkozást tartottak nyilván.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Forrás: KSH

Az encsi kistérség lakosainak száma valamivel több, mint 36 ezer fő, közülük a gazdaságilag aktív lakosok száma 8558, vagyis a teljes lakosság 23%-a rendelkezik hivatalos munkaviszonnyal. (Ugyanez a mutató országos átlagban mintegy 39%.) Az encsi kistérségben a munkanélküliségi ráta 33,8, a megyei munkaügyi központ adatai szerint a regisztrált munkanélküliek 80%-a tartósan munkanélküli. Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Munkaügyi Központ Encsi Kirendeltsége 2011. áprilisi adatai alapján a Központoz tartozó területeken 3665 fő regisztrált álláskereső volt nyilvántartva. Ez az adat az előző év azonos időszakához képest 6%-os emelkedést mutatott (a 2010-es azonos időszakra vonatkozó adatokban 16%-os emelkedés volt tapasztalható az előző évekhez képest). A Központ tájékoztatása szerint az arányok a kistérségben tapasztalható helyzetre is vonatkoztathatóak, ennek alapján elmondható, hogy az Encsi Kistérségben a regisztrált munkanélküliek aránya 15%, és növekvő tendenciát mutat.

Ez a szám azonban csak töredéke annak a népességnek, amely nem rendelkezik munkával. A népszámlálási adatok tükrében a kistérségben a háztartásban élő eltartottak aránya megyei viszonylatban a legmagasabb, 32,7%; míg a foglalkoztatottak aránya 6%-kal marad el a megyei adatoktól; 22,2%

A munkanélküliség, mint feszítő társadalmi probléma tovább súlyosbodott az elmúlt három évben, a kistérségben tendenciaszerűen romlanak a mutatók. Különösen nehéz helyzetben vannak az ötven év feletti, a pályakezdő, az alacsony iskolai végzettségű, a megváltozott munkaképességű és a roma munkanélküliek. A munkanélküliség okozta egzisztenciális, mentális és egészségügyi problémák pedig növekvő mértékben megjelennek a gyermekjóléti és szociális alapellátás területén is.

Csobád

Nyilvántartott álláskeresők aránya a munkaképes korú népesség százalékában (%)

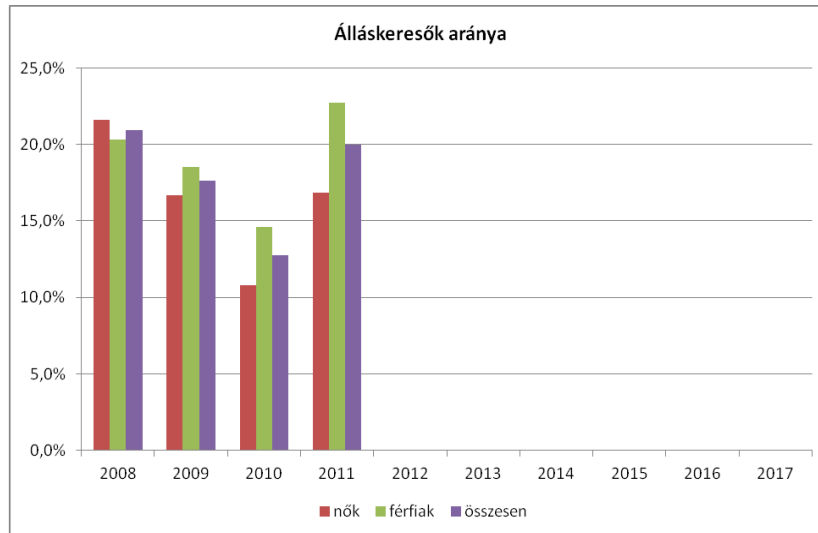
A településen az aktív korúak közül a becsült adatok szerint 50 fő dolgozik, ebből 30 fő eljár más településre, 20 főt helyben foglalkoztatnak. A közlekedés jó, hiszen van vasútállomás, buszközlekedés. A két nagyobb város, Miskolc és Encs is elérhető egy órán belül tömegközlekedéssel. Az utazást nehezíti, hogy a bérlet ára magas, és a munkáltatók nem szívesen fizetik. Kb. 5-6 ember dolgozik külföldön. Az értékteremtő közmunkaprogramba Csobád is bekapcsolódott, ennek költsége magasan meghaladja Csobád éves költségvetését. A munkanélküliek két harmada nő, őket a START munkaprogram keretében sem tudjuk foglalkoztatni, hiszen a kimondottan „nőies” foglalkoztatás megszűnt a varroda bezárásával. Idénymunkában való foglalkoztatás jellemző még a településünkön, Holland Kft-ben, a csemetekertben dolgoznak az emberek, van, amikor 30 főnek is ad munkát. A Kft. teljes állásban 6-8 főt tud alkalmazni. Sajnos, a Munkaügyi Központok által szervezett OKJ-s tanfolyamokat (burkoló, kőműves, szobafestő, nehézgépezelő) végzetek nem veszik hasznát a szakképzettségüknek, mivel nem piacképesek. A felnőtt képzéseknek akkor lenne térségünkben jelentősége, ha lenne felvevő piac, olyan vállalkozások, melyek alkalmazó képesek lennének.

Legfontosabb munkahelyek: A kistérségben gazdálkodik a HAGISZ Rt. Működési területe kiterjed Kázmárk, Léh, Rásonysápberencs és Csobád területére, de az Rt-nek csak 10 csobádi dolgozója van. Az Abaúj Charolin Kft. már csak intenzív növénytermesztéssel foglalkozik. A HAGISZ Rt állattenyésztési szakágazattal rendelkezik (sertés, szarvasmarha). A mangalica tenyésztésnek a nyugat-európai piacon jó pozíciója van. A POLIMARK műanyag üzemében vízfestékgyártás is folyik. A község ÉK-i részén egy magánvállalkozó acél összeszerelő üzemet szeretne létesíteni, illetve egy mini agroipari park létesítése is sokat enyhíthetne a munkanélküliségi gondokon.

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	222	246	468	48	21,6%	50	20,3%	98	20,9%
2009	216	243	459	36	16,7%	45	18,5%	81	17,6%
2010	222	240	462	24	10,8%	35	14,6%	59	12,8%
2011	220	255	475	37	16,8%	58	22,7%	95	20,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

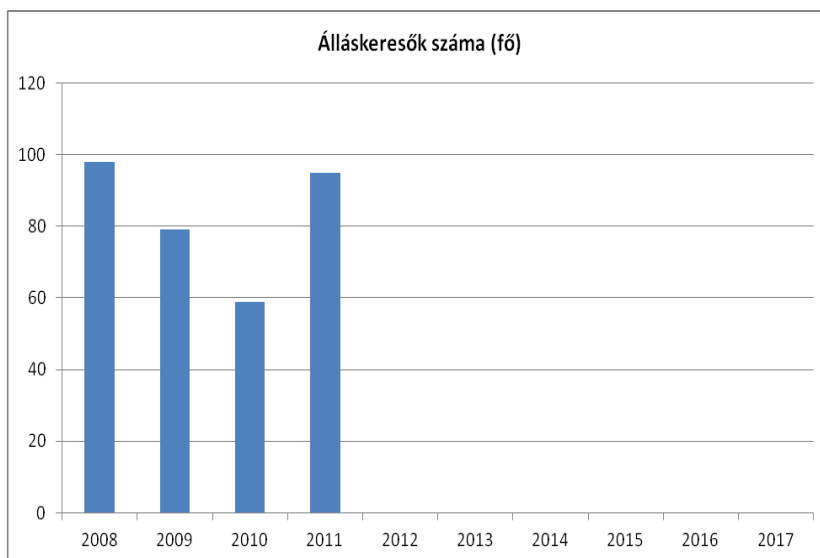
A fenti táblázatból kitűnik az álláskeresők száma nőtt a lakónépességhez mérten nemcsak számszakilag, hanem százalékos arányban is. Az 5 év alatti kimutatásban csak a 2010-es évben csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma, a lappangó, látens vagy éppen ellátásra nem jogosultként vagy tudatlanságból, információhiányból eredően a rendszerből kiszorultakról adatok nem találhatóak. A nyilvántartott álláskeresők aránya a munkaképes korú népesség százalékában 2011-ben 21% volt.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	98	79	59	95	0
20 éves és fiatalabb	fő	6	4	5	6	n.a.
	%	6,1%	5,1%	8,5%	6,3%	#####
21-25 év	fő	14	11	10	19	n.a.
	%	14,3%	13,9%	16,9%	20,0%	#####
26-30 év	fő	8	5	4	7	n.a.
	%	8,2%	6,3%	6,8%	7,4%	#####
31-35 év	fő	5	8	6	5	n.a.
	%	5,1%	10,1%	10,2%	5,3%	#####
36-40 év	fő	21	14	10	15	n.a.
	%	21,4%	17,7%	16,9%	15,8%	#####
41-45 év	fő	12	12	7	18	n.a.
	%	12,2%	15,2%	11,9%	18,9%	#####
46-50 év	fő	13	13	7	13	n.a.
	%	13,3%	16,5%	11,9%	13,7%	#####
51-55 év	fő	12	11	9	9	n.a.
	%	12,2%	13,9%	15,3%	9,5%	#####
56-60 év	fő	6	1	1	3	n.a.
	%	6,1%	1,3%	1,7%	3,2%	#####
61 év felett	fő	1	0	0	0	n.a.
	%	1,0%	0,0%	0,0%	0,0%	#####

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek korcsoport szerinti bontása alapján megállapítható, hogy a nyilvántartott állás keresők száma nem csökkent, pedig a közfoglalkoztatási rendszer megváltozásának köszönhetően várható a csökkenése: (az FHT-ban részesülő regisztrált munkanélküliek jogosultsága közfoglalkoztatási munkavégzéshez kötött, melyet az önkormányzat minden érintettnek biztosít). A hátrányos helyzetű célcsoportok (20 évnél fiatalabbak és a 60 év felettiek) esetében alacsony a regisztrált munkanélküliek aránya, valószínűsíthető az oktatási, képzési és a nyugdíjrendszer védettsége miatt.

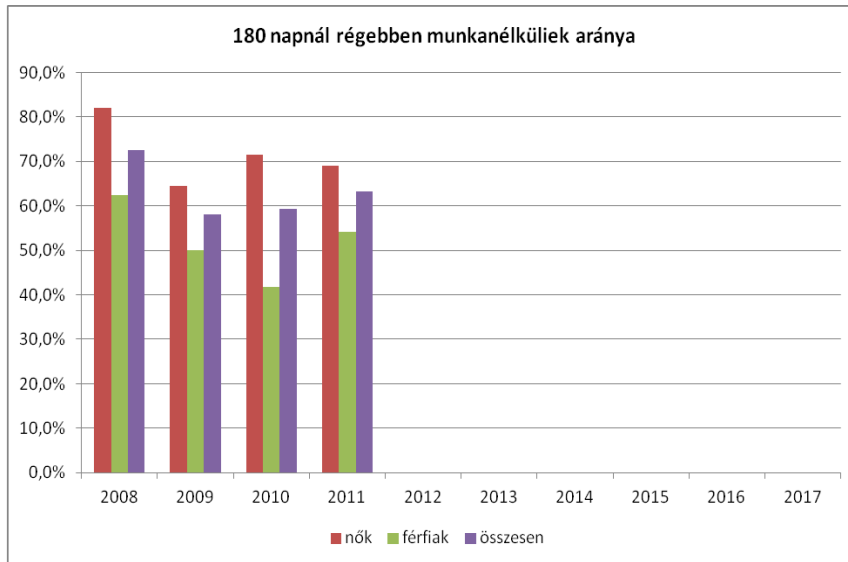

A korcsoportonkénti elemzésből Csobádon, de a térség esetében 2011. évre jelentős emelkedés tapasztalható a munkanélküliségben, egyrészt a szociális ellátórendszer átalakítása, másrészt az ellátások megváltozása, harmadrészt a 1990-es évek demográfiai robbanásának idején született, 2009-ben iskolából kikerült fiatalok bekerülése vagy be nem kerülése miatt a „munka világába”. A 2010. évben rájuk épült programok, átképzések hatására valamennyivel visszaesett a számuk, de folyamatos egyenletes emelkedést mutat.

A nyugdíjkorhatár évenkénti folyamatos emelkedésével a 61 év felettieknél is megjelent a munkanélküliség, ellátás nélküli, melyet először az 55 év felettiek rendszeres szociális segélyével, 2013. évben a nyugdíj előtti álláskeresési segély bevezetésével igyekeznek csökkenteni, az érintetteknek jövedelmet biztosítani.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	50	48	98	41	30	71	82,0%	62,5%	72,4%
2009	45	36	81	29	18	47	64,4%	50,0%	58,0%
2010	35	24	59	25	10	35	71,4%	41,7%	59,3%
2011	58	37	95	40	20	60	69,0%	54,1%	63,2%
2012	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

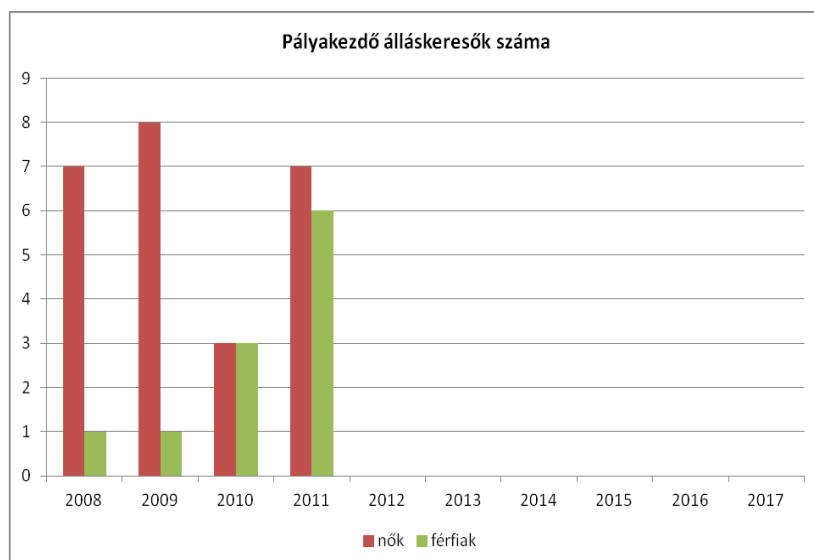
A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek közelít a regisztrált munkanélküliek számához, ami azt mutatja, hogy a regisztrált munkanélküliek nagy többsége tartósan nem jut munkához, melynek az oka valószínű a képzetlenség és a motiváció hiánya, a kilátástalanság megélése, a helyi és a környékbeli munkalehetőségek hiánya. A nemek közötti számadatok az előző táblázatok számadatait képezik le.

A munkanélküliek vizsgálata során az adatok megtekintése elsődlegesen kedvező változásokat feltételez, de arányaiban vizsgálva az adatokat negatív változások mutatkoznak meg.

A táblázat adatai a nyilvántartottak esetében 5 év alatt stagnál (a 2010-es év kivételével), míg a 180 napnál régebben regisztráltak esetében, kiváltképp a férfiaknál csökkenést jelez, mely köszönhető a Munkaügyi Központoknál inkább a férfi közfoglalkoztatási és átképzési programoknak. Másrészt az adatokból kitűnik, hogy a munkanélküliek egy jelentős rétege beragadt az ellátórendszerbe, nem képes onnan távozni, s vélhetően továbbra is állandó segélyezési és közfoglalkoztatási terhet jelentenek a szociális és foglalkoztatási rendszernek, s ezen személyek száma nemek szerinti nem tér el. Vélhetően a tartós munkanélküliségüket alacsony iskolai végzettségük, hátrányos helyzetük, szegregációjuk, esetleg nem célirányos, vagy nem megfelelően végrehajtott integrációs programok okozzák.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	42	58	100	7	16,7%	1	1,7%	8	8,0%
2009	52	62	114	8	15,4%	1	1,6%	9	7,9%
2010	59	68	127	3	5,1%	3	4,4%	6	4,7%
2011	59	75	134	7	11,9%	6	8,0%	13	9,7%
2012	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!

A településen a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma jelentősen nem tér el az országos átlagtól.

Hazánkban a gazdasági és a társadalmi átalakulással összefüggésben a 90-es évek elejétől szinte folyamatosan csökkent a fiatalok munkaerő-piaci részvétele. Ennek egyik magyarázó tényezője az oktatási expanzió, a fiatalok képzésben töltött idejének meghosszabbodása. Az alacsony munkaerő-piaci aktivitáshoz az is hozzájárul, hogy Magyarországon nem igazán elterjedt a tanulás melletti munkavégzés. A globális válság a fiatalok foglalkoztatása tekintetében is éreztette hatását, a munkaerő - kereslet jelentős visszaesése a munkaerő-piacra belépni szándékozó fiatalok elhelyezkedési esélyeit rontotta. A fiatalok munkaerő-piaci esélyei azért is szűkültek a válság során, mert a gazdasági nehézségekre adható egyik legkevésbé fájdalmas reakció a cégek részéről a létszámfelvételek elhalasztása, leállítása, mely a fiatalokat, pályakezdőket érintette nagyobb arányban. Ezen kívül az elbocsátásokban is nagyobb hányadban vettek részt, tekintettel arra, hogy nagyobb arányban dolgoztak nem stabil munkakörökben, melyektől könnyebb volt a munkáltatók részéről megválni. Mindezek eredőjeként a fiatalok (25 éven aluliak) munkanélküliségi rátája jelentősen emelkedett az elmúlt években hazánkban, s az emelkedés mértéke európai összevetésben is kiemelkedőnek számít.

A pályakezdő álláskeresők létszáma 2000-2012 között a szokásos éven belüli ciklikussággal szinte folyamatosan emelkedő tendenciát mutatott. Ez valamennyi iskolai végzettségi csoportba tartozó fiatalot érintett, azonban a növekedés üteme az átlagosnál lényegesen magasabb volt az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők és a diplomások körében.

A pályakezdők esetében erőteljesebb növekedés figyelhető meg, mely adatok inkább a férfiaknál mutatnak emelkedést, ennek ellenére nem mondhatjuk, hogy a nők nagyobb sikerrel tudnak pályakezdőként elhelyezkedni, hanem másféle kimenetet is választ(hat)nak (korai gyermekvállalás – GYES/GYED, esetleg továbbtanulás) az iskolai rendszerből és később jelennek meg a munkanélküliség világában. A nők esetében a gyermekvállalás, mint jövedelemforrás, mint anyagi biztonságot adó jövőkép jelenik meg, kiváltképp az alacsonyan kvalifikált, hosszú távú jövőképpel, potenciális munkalehetőséggel nem rendelkezők esetében, mely további problémákat generál.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Az alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatását szinte kizárólag a települési önkormányzat és intézményei biztosítják. Nincs adatunk az általános iskolai felnőttoktatásban és a középiskolai felnőttoktatásban résztvevők számáról, eredményéről. A képzések többnyire a Munkaügyi szervek által szervezett képzésekből OKJ-s minősítésekben állnak.

A kistérség az iskolai végzettséget tekintve az országosnál is kedvezőtlenebb helyzetben van, ami hatással van a kistérség népesség kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzetére is. A munkanélküliek nagy része korábban betanított,

illetve szakmunkásként dolgozott. Nagyarányban vannak köztük olyanok, akik öt évnél régebben állástalanok, de magas azoknak a száma is, akik egy éve munkanélküliek. A tartósan munkanélküliek reintegrációja nehezen oldható meg.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	574	306	268	432	203	229	142	24,7%	103	33,7%	39	14,6%
2011	593	302	291	488	231	257	105	17,7%	71	23,5%	34	11,7%

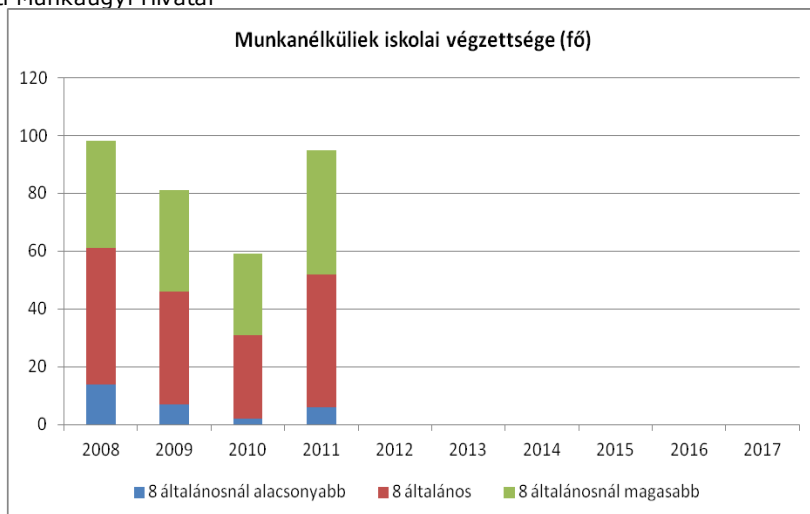
Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás, Önkormányzati adatgyűjtés

Az alacsonyan iskolázott népesség táblából látható, hogy az általános iskolát a népesség közel 100 %-a végezte el. Ha összevetjük a regisztrált munkanélküliek arányát az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező munkaképes lakosság számarányával, akkor látható, hogy egyrészt az általános iskolai végzettség hiánya, másrészt pedig a szakképzettség hiánya lehet az oka a munkanélküliségnek településünkön.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláske resők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	98	14	14,3%	47	48,0%	37	37,8%
2009	81	7	8,6%	39	48,1%	35	43,2%
2010	59	2	3,4%	29	49,2%	28	47,5%
2011	95	6	6,3%	46	48,4%	43	45,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A községben általános iskolát a népesség közel 100 %-a végezte el. Az általános iskolát el nem végzettek az idősebb korosztályból kerülnek ki, akik már nem akarnak vagy nem képesek az iskolapadba ülni. Ha összevetjük a regisztrált munkanélküliek arányát az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező munkaképes lakosság számarányával, akkor látható, hogy a szakképzettség hiánya lehet az oka a munkanélküliségnek településünkön. Felsőfokú végzettséggel a 2011-es adatok szerint a 25 éves és idősebbek 2%-a rendelkezik.

A fenti megállapításokat ezen táblázat adatai is alátámasztják, valamint az is látható, hogy a nyilvántartott álláskereső közel fele szakképzett, vagy annál magasabban képzett.

A településen nincs felnőtt oktatás és szakképzés, ezért adatokkal sem rendelkezünk a településen élők felnőtt oktatásban való részvételéről. **A 3.2.7. számú táblázat - Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók létszáma és a 8. évfolyamot eredményesen végeztek és a 3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában ezért nem került kitöltésre.**

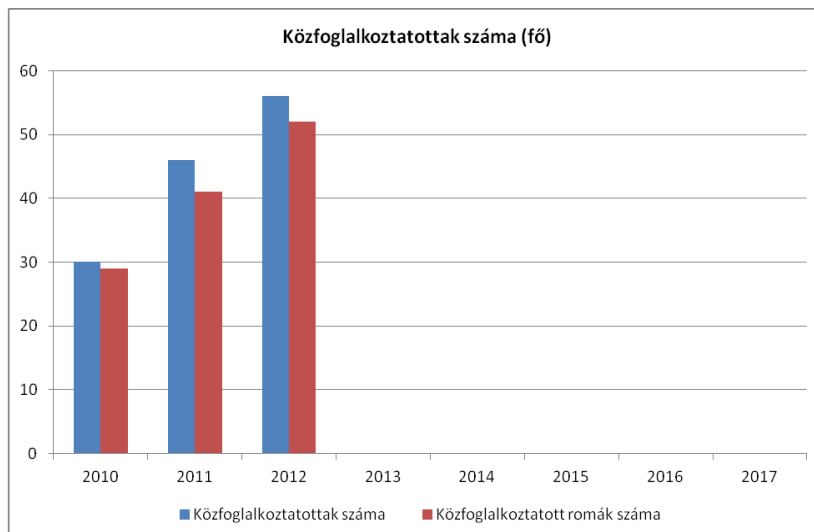
c) közfoglalkoztatás

A munkanélküliek rendszeres szociális segélye családi jellegű támogatássá változott, ami azzal a kedvezőtlen változással járt, hogy a segély összege az esetek többségében nem ösztönzi a munkaerőpiacra való visszatérést. A képzések sok esetben csak kiszolgálói a közfoglalkoztatásra kiírt pályázatoknak, nem nyújtanak sem valódi képzést, tervezésük, szervezésük és megvalósításuk, lebonyolításuk főleg anyagi és forrásproblémák miatt sok esetben nem életszerű, problémás, nem illeszkedik a képzésre küldöttek szintjével, igényével, sem pedig a munkáltatók által szervezett vagy megvalósítani kívánt beruházásokkal, munkatevékenységekkel.

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2010	30	6%	29	n.a.
2011	46	10%	41	n.a.
2012	56	12%	52	n.a.

Forrás: Önkormányzat adatai

Mivel sem a település lakosságának tekintetében, sem a közfoglalkoztatottak tekintetében nem rendelkezünk számadattal a romákkal kapcsolatban, így a táblázat és a diagram sem tud teljes képet mutatni az arányokról

Csobád településszintű munkaerő foglalkoztatásában a magán és vállalkozói szektoron kívül jelentős szerepet tölt be az önkormányzat közfoglalkoztatási programja. A munkaképes lakosság száma 438 fő (2011 évi adat), melyből 95 fő a nyilvántartott álláskereső, melyből 92 fő részesült foglalkoztatást helyettesítő támogatásban. Az önkormányzat és a településen működő más szervezetek által működtetett közfoglalkoztatási programban 89 fő foglalkoztatása biztosított rövidebb, hosszabb ideig (ÉVIZIG, Közút, Önkormányzat). Az aktív korú népesség, a regisztrált munkanélküliek és az FHT-s álláskeresők köréből a magát romának vallók számaránya kb. 10-15 %. Az adatokat összevetve az állástalanok számával megállapítható, hogy a közfoglalkoztatási forma nem tudja pótolni a hiányzó munkalehetőségeket, valamint a tapasztalatok alapján évente kb. 1-2 fő sikeresen helyezkedik el a munka világába. A számszerű adatok mellett a felkínált munkatevékenység jellegét tekintve kb. 10 %-ban az önkormányzati intézményekben képzettségüknek megfelelő munkalehetőséget tudunk biztosítani a közfoglalkoztatás keretében. Önkormányzatunk kész arra, hogy a jogszabályi változások esetén és megfelelő állami támogatás biztosításával nem csak az FHT-s álláskeresőknek biztosítson álláslehetőséget.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A településen regisztrált munkanélküliek foglalkoztatáshoz való hozzáféréseinek esélyét segítheti a település földrajzi elhelyezkedése, és a tömegközlekedési infrastruktúra elégséges megléte, a városok közelsége, azonban a településen és a térségben nagyobb beruházások nem valósulnak meg (gyárak, termelő üzemek nem létesülnek a kis- és középvállalkozások nem szaporodnak, a térségben működő foglalkoztatási programok más települések munkanélküli lakosait nem foglalkoztatják).

A település közlekedés és potenciális munkalehetőségek szempontjából kedvező helyzetben van, mind vasúton, mind közúton könnyen és gyorsan megközelíthető a járási és a megyeszékhely, az ott lévő munkahelyek és képzések.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A munkaerőpiacot jellemző strukturális egyensúlytalanság következtében a munkaerő-hiány és munkaerő-többlet egyszerre van jelen Magyarországon. A kínálati oldalon az alacsony munkavállalási hajlammal, szakképzetlenséggel vagy nem megfelelő szakmai tudással, elavult szakmaismeretekkel, nem megfelelő kiegészítő kompetenciákkal jelen lévő álláskeresők mellett az ország egyes területein és egyes foglalkozásaiban kialakultak és tartósan megmaradtak a

hiányszakmák. Ennek következtében a keresett és a túltelített szakmák körében évek óta nagy átfedés van Magyarországon.

A szakképzési szerkezet hagyományokra épül és nem a piaci szükségletekre. A gyorsan változó gazdaság igényeihez a munkaerőnek, munkavállalónak rugalmasan kell alkalmazkodnia. A munkavállalónak aktív élete során többször kell szakmát, pályát módosítania.

Az önkormányzat a felsőoktatásban pályáz a Bursa Hungarica ösztöndíj programra, valamint feltérképezi és információt nyújt a megyében fellelhető felnőtt képző intézetek és Munkaügyi Központ által szervezett átképzések lehetőségeiről.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Területileg a munkaerő - piaci képzésben a megyeszékhely Miskolc szakképzést, felnőttképzést biztosító iskolái elérhetőek a település lakóinak igénytől függően, de lehetőség van például Digitális iskolai képzésre, OKJ-s képzésre például Karrina, stb., felnőttképzésre Encsen a Gimnáziumban esti tagozaton például érettségi megszerzésére.

A térség legnagyobb felnőttképzési szerve a B-A-Z Megyei Kormányhivatal Encsi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége, mely az alacsonyan iskolázott, alacsonyan kvalifikált személyek igényeit is kielégíti, de nyelvi képzéstől érettségire épülő képzésig, hazai és külföldre történő, uniós munkaközvetítésben is szerteágazó lehetőségeket biztosít. Az álláskeresők iskolai végzettség szerinti vizsgálata alapján településünkön megállapítható, hogy szükséges feltérképezni a környékbeli gazdasági szereplők munkaerő keresletének szerkezetét a megfelelő képzettség megszerzéséhez szükséges felnőttképzési lehetőségeket, szakmák elsajátításának módjait. Ehhez az önkormányzat informatikai és információs segítséget nyújt hivatalában.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Azt, hogy a probléma országos szinten is jelentkezik, az bizonyítja a legjobban, hogy a Kormány már korábban – a 1047/1999.(V.5.) számú határozatával – döntött a cigányság életkörülményeinek és társadalmi helyzetének javítására irányuló intézkedéscsomagról, illetve ezt felülvizsgálva a 1021/2004.(III.18.) számú határozatában döntött a romák társadalmi integrációját elősegítő kormányprogramról és az azzal összefüggő intézkedésekről.

A Kormány még 2001-ben elfogadta a hosszú távú roma társadalom és kisebbségpolitikai stratégia irányelveit tartalmazó vitaanyagot. A stratégia az oktatás, a munkaerő-piaci helyzet javítása, valamint a családjóléti kondíciók fejlesztése területén megjelölt ágazati prioritások mellett további alapelveket fogalmazott meg. Az alapelveken túl tartalmazta továbbá a stratégia szükségességének indokait, prioritásait, a megvalósítás módjait és a társadalmi folyamatokhoz történő illeszkedését. A folyamat lezárásaként az Országgyűlés a 68/2007.(VI.28.) számú határozatával elfogadta a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervet (a továbbiakban: Stratégia).

A település lakosságának tekintetében a közfoglalkoztatottak tekintetében nem rendelkezünk számadattal a romákkal kapcsolatban, így ezek hiányában sem elemzéseket, sem következtetéseket levonni nem tudunk.

Csobád önkormányzatának hivatala minden mélyszegénységben élőre ösztönöz, hogy regisztráltassa magát a Munkaügyi Központnál, ehhez segítséget is nyújtunk az ügyintézéshez. Ezért a közfoglalkoztatási rendszerbe is bekerülnek, és ha ideiglenesen is, lehetőséget kapnak arra, hogy anyagi helyzetükön némileg javítsanak és önbecsülésük is javuljon. A mélyszegénységben élők és romák teljes mértékben részesülhetnek a közfoglalkoztatás nyújtotta lehetőségekben településünkön.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetés nem éri a munkavállalókat a munkahelyi felvételnél, az elbocsátásoknál, megfelelő tájékoztatást és munkavédelmi oktatást kapnak a munkavégzéssel kapcsolatos szabályokat megismerik, betartatjuk, esetleges szabályszegés esetén megbeszéljük a problémákat és lehetőséget kapnak a hibák

javítására. Minden munkaképes álláskereső azonos feltételekkel vehet részt a közfoglalkoztatási programban. A kistérségben működő egyéb foglalkoztatók körében nem áll rendelkezésünkre olyan adat, hogy csoportos létszámleépítés vagy munkakör megszüntetésnél indok lenne a származás, vagy a hátrányos helyzet. A közfoglalkoztatás során a képzettségnek megfelelően biztosítjuk a munkaköröket, főleg a községüzemeltetési feladatok ellátása, illetve közintézményekben való foglalkoztatás kapcsán.

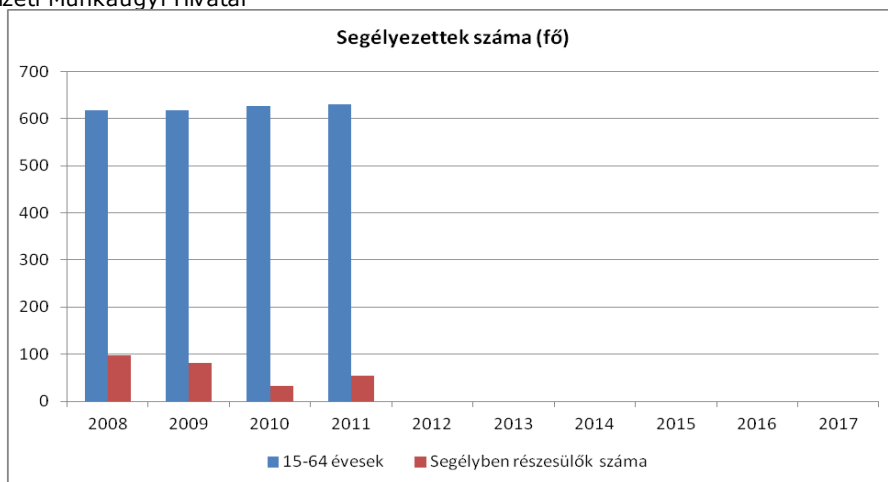
Hátrányos megkülönböztetést nem tapasztalható, mert a foglalkoztatás sok esetben a szociális, a munkáltató igényeihez igazodó és képzettségi szempontok alapján történik. Sok esetben tapasztalható mind a foglalkoztatás, mind a közfoglalkoztatás és a segélyezés területén a pozitív diszkrimináció, valamint olyan speciális helyzetek, amikor a munka jellege és természete indokolja a megkülönböztetést. Pl. Konyhai kisegítő személyzet alkalmazása során előnyben részesülhet a szakács végzettségű, de sok esetben a női munkavállaló.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	618	98	15,9%
2009	617	81	13,1%
2010	627	33	5,3%
2011	631	54	8,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliekkel kapcsolatos adatokból kitűnik, hogy a munkanélküliek száma jelentősen és folyamatosan növekszik, a járadékra jogosultak és a foglalkoztatást követő álláskeresői segélyre jogosultak száma is növekvő tendenciát mutat.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma		álláskeresői járadékra jogosultak	
	fő		fő	%
2008	98		71	72,4%
2009	81		47	58,0%
2010	59		35	59,3%
2011	95		60	63,2%

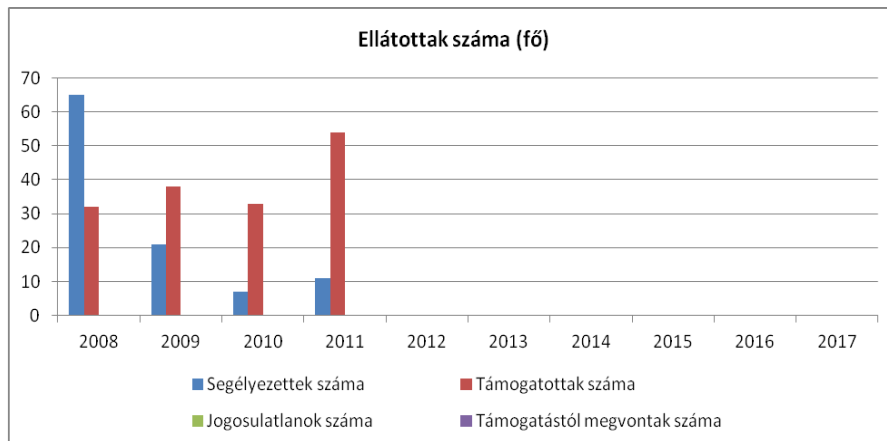
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	65	10	32	33	n.a.	n.a.
2009	21	34	38	46	n.a.	n.a.
2010	7	1	33	55	n.a.	n.a.
2011	11	17	54	56	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Helyi adatgyűjtés

A fenti táblázat azt a változást mutatja meg, amely az elmúlt években a törvényi előírásokban és a pénzügyi ellátásokban jelentkezett. Az aktív korúak ellátásában az évek alatt lassan kivezetésre kerül a rendszeres szociális segély intézménye, mely a családi jövedelemhatárhoz igazodó személyenként más összegű ellátás folyósítását tette lehetővé. Későbbiekben jelent meg a Rendelkezésre Állási Támogatás, majd ezt követte a Bérpótló juttatás, melynek összege 28.500 Ft/hó ellátást jelentett, majd ez változott át egységes, de csökkentett összegű, évente felülvizsgált Foglalkoztatást Helyettesítő Támogatássá.

Az aktív korú munkára képes személyeket leválasztja a munkáltatásban akadályozott, egészségkárosodott, de más ellátásra nem jogosult, vagy idősebb korú személyekről. Ezekről elvárja az aktív munkakeresést, a csekély összeggel ösztönzőleg hat, ugyanakkor a folyósítási feltételekben 30 nap munkavégzést ír elő, melyhez a feltételeket akár önkéntes közérdekű munkavégzéssel biztosítja. A kötelezettségeknél egyfajta morális és higiéniai lakókörnyezet esztétikájára ható feltételeket ír elő, mely egyrészt nem engedi sem az egyén, sem a település szintjének csökkenését.

A beépített szankciókkal pedig ennek a feltételnek való megfelelést teszi lehetővé. Bizonyos rétegnek ez az egyetlen jövedelme, a közfoglalkoztatás és az aktív korú ellátási formák között ki-be járnak.

A táblázatban nem látható adat az önkormányzati rendeletben előírtak megszegése miatti megszüntetéséről.

Egyrészt a település vezetésének szociális érzékenysége, másrészt az ellátottak körülményeinek ismerete, élethelyzetük, kilátástalan jövőjük, s az ennek következtében gerjesztett további problémák elkerülése érdekében személyes kapcsolatra, ráhatásra, meggyőzésre támaszkodva működik az együttműködés és a feltételek teljesítése.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

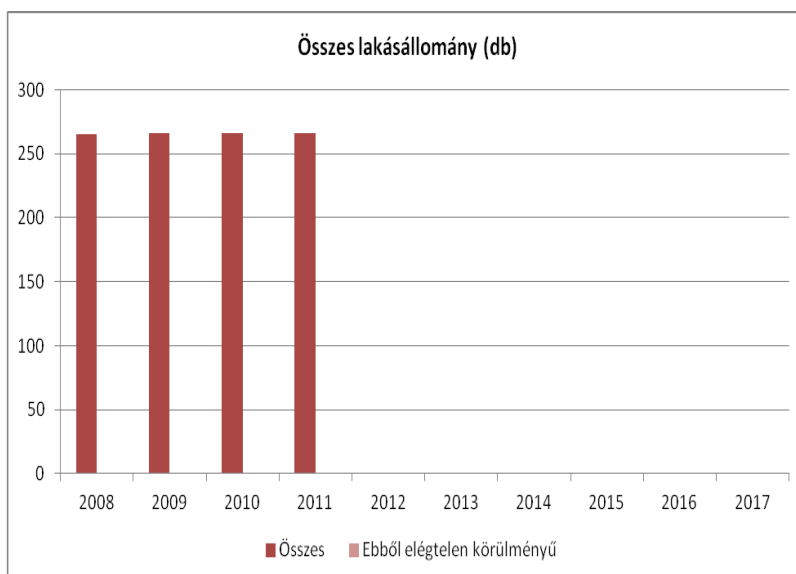
Csobád Község Önkormányzata a lakásgazdálkodással kapcsolatos feladatokat a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény, a lakáscélú állami támogatásokról szóló Korm. rendelet, és az önkormányzat vagyonáról és vagyongazdálkodásról szóló rendelete alapján biztosítja.

a) bérlakás-állomány

Bérlakás-állománnyal a település nem rendelkezik.

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	
2008	265	0	0	0	0	0	0
2009	266	0	0	0	0	0	0
2010	266	0	0	0	0	0	0
2011	266	0	0	0	0	0	0
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Csobád a 3. számú főút mellett fekszik, az átmenő nagy forgalom miatt a lakóházak megrepednek, elértéktelenednek. Az elkerülő út tervei több éve elkészültek, a kivitelezés azonban még várat magára. Kerékpárút nincs, gyakori a közúti baleset.

Jellemző a településen a több éve üresen álló lakóházak megléte, számuknak erőteljes növekedése. A lakók vagy meghaltak, vagy elköltöztek. Nincs vásárlóerő, kedvezőtlenek a hitelfelvételi lehetőségek, a fiatalok számára nincs munkalehetőség, ezért nem vonzó a település és a kistérség. Az elmúlt évek alatt néhány lakást sikerült eladni a tulajdonosoknak főleg gyermekvédelmi gondoskodásból kikerülő fiatal felnőttek részére, akik nem minden esetben illeszkedtek be a falu lakóközösségébe.

b) szociális lakhatás

A szociális lakhatás a településen nem megoldható, mert a település nem rendelkezik számottevő, szociális lakhatásra alkalmas ingatlannal

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanokról nyilvántartást nem készült.

d) Az elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket az Önkormányzat intézményei bevonásával, önerőből megoldja, a hajléktalanság nem jelent meg a településen.

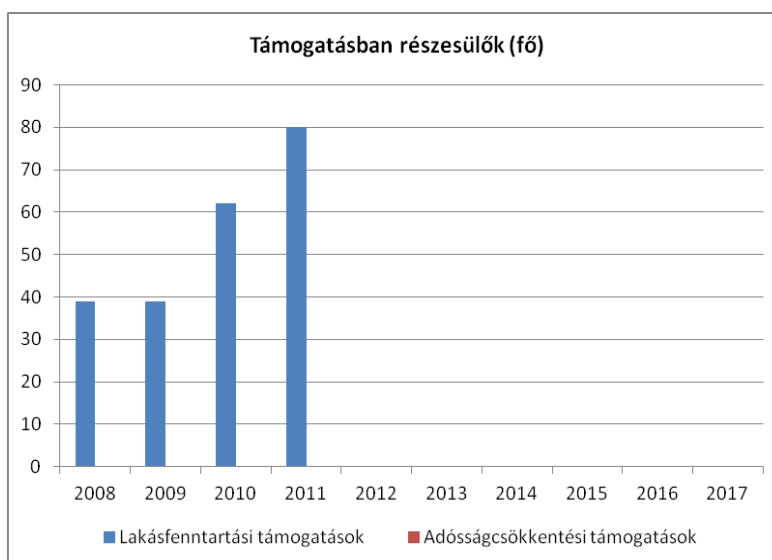
e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	39	n.a.
2009	39	n.a.
2010	62	n.a.

2011	80	n.a.
2012	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A település lakhatási és életvezetési problémáiról egyedüli mintát a lakásfenntartási támogatás adattábla adhat, de ez sem mutatja meg a települési problémákat, mert a szociális-, lakhatási- és egyéb problémákkal küzdő ügyfelek kiesnek ebből a támogatási formából is.

f) eladósodottság

A településen is komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű munkájukat elveszítő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. Az elmúlt évek gazdasági válsága, svájci frank és euro alapú hitelek miatt az eddigi biztos lábakon álló középréteg is elveszítheti lakását, válhat hajléktalanná, kapcsolják ki a közszolgáltatásokat. A településen az eladósodottság a közszolgálati tartozások terén jelenik meg.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Csobádon nincsenek külterületen, nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, a minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatáshoz, közösségi közlekedéshez a település minden lakója hozzáfér.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Településünkön nincs szegregátum, **ezért az a), b), c) alpontok nem kerültek kitöltésre.**

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Egészségügyi és szociális intézmények

A településen évek óta biztosított a háziorvosi szolgáltatáshoz, gyógyszerházzal, fogorvoshoz, iskola-egészségügyi ellátáshoz, védőnői ellátáshoz való hozzáférés, valamint a szakellátás megközelítése közlekedési és ellátottsági szempontból is. Szakrendelések 10 km-en belül, kórházi ellátás 30 km-en belül megtalálható. A településen éjszakai és hétfélig ügyeletet a szomszédos településen található háziorvosi ügyelet - központ végzi.

A település egy orvosi körzetet alkot Halmajjal. A körzeti teendőket vállalkozó háziorvos látja el heti 2 alkalommal (keddenként és péntekenként). Mellette 2 fő asszisztens dolgozik. Kiskinizs település is ebbe a körzetbe tartozik. A gyermekorvos, aki megbízásos szerződéssel heti 1 alkalommal (keddenként) rendel – szintén vállalkozó orvos és szintén 2 fő asszisztenciája van. Közös fogorvosi körzet működik (Csobád-Halmaj-Kiskinizs) Szikszó-i székhellyel).

Védőnői szolgálat Az orvosi rendelővel közös épületben van. 1 fő körzeti védőnő látja el a települést, Kiskinizs is ebbe a körzetbe tartozik. **Gyógyszertár** Forróencsen működik, a falugondnok közreműködik a gyógyszerek kiváltásában. **Szakrendelést** Szikszó, Encs illetve Miskolc város biztosítja. **Kórházi ellátás** Szikszóhoz és Miskolchoz tartozik. Idősek otthona jelenleg nincs, csak szociális étkeztetés biztosított; kb. 30 fő számára hordanak ki ebédet. **Mentőszolgálat** Encsen működik. Az orvosi ügyelet ellátását 30 önkormányzat megbízásából 2013. február 01. napjától az Encs-Med Háziorvosi Sürgősségi Ügyeleti Kft. látja el.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	31
2009	30
2010	34
2011	32
2012	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	4
2009	3
2010	3
2011	3
2012	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A prevenció programokat és szűréseket a védőnői szolgálat, az ÁNTSZ és a megyei illetékességgel rendelkező szűrőállomások végzik. Kétévente tüdőszűrés, évente 1-2 alkalommal vradás, szemvizsgálat és szemüvegtészés biztosított, de a lakosság részére a szűrések nagyobb létszámú igény esetén is megoldhatóak a településen

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A gyermekkorú és időskorúak esetében a fejlesztések könnyen elérhetőek közlekedés szempontjából, de a problémás esetekben is az évek óta az Encsi Többcélú Kistérségi Társulás keretében működő Támogató Szolgálat a hozzáférést biztosítja (pl. autóval történő szállítás), valamint a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, mely az időskorúak számára nyújt egészségügyi-, önálló életvezetési- és mentális biztonságot, egyben a hozzátartozónak a megfelelő gondoskodás és biztonság tudatát.

Gyakoribbá vált a településen a lakosság telefonos megkeresése a rehabilitációs, gyógyászati segédeszközök elérése érdekében, ehhez nagymértékben segítséget nyújt a település Szociális Szolgáltató Központja, mint közvetítő intézmény

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

2012-ig működött Csobádon a konyha, de be kellett zárni, mert az igénylők száma 50 alá csökkent, így a működtetése gazdaságtalanná vált. A települési közétkeztetésben Ináncsról biztosítanak naponta ételt az igénylők részére, egyben lefedve az oktatási-nevelési intézményt és az idősellátást. Eddig még minden nyáron meg tudtuk oldani a szünidei étkeztetést.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az oktatási intézmény szabadidős tevékenységre alkalmas tornatermében nemcsak a gyermekek részére biztosítja az egészséges életmódhoz, sporthoz szükséges eszközöket, helyet, hanem a Rendezvényparkban is van lehetőség az egészséges életmódhoz kapcsolódó sportra és játéokra.

A településen megszűnt futball egyesület körülkerített, kihasználatlan és lezárt futballpályája hiányzik a sportprogramok és a közösségi élet színterei közül.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat. A település lakosságszáma miatt a szociális alapszolgáltatásokat: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, nappali ellátást nyújtja egyetlen részben önálló intézmény a Szociális Szolgáltató Központ segítségével.

A személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátásokat: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmények a környező nagyobb településeken, Encsen és Szikszón elérhetőek

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A szolgáltatások nyújtásakor inkább pozitív diszkrimináció tapasztalható a településen, ellenpéldával kapcsolatban írásbeli jelzés nem érkezett, bizonyos szóban érkezett jelzések panaszok kivizsgálása esetén nem volt a jelzés megalapozott.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A speciális élethelyzetekben élő emberek számára olyan ellátási formákat, szolgáltatásokat biztosít az állam az önkormányzatokon és intézményein keresztül, melyek az egyenlő bánásmód megsértése nélkül juttatják előnyökhöz az arra rászorulókat, de nem fedik le a rászorultak teljes rétegét. Ilyenek pl. az ápolási díj és közgyógyellátás.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A közösségi élet színtereiként lehet említeni az egyházakat, melyből három is képviselteti magát a településen. Több alkalommal falunapot helyettesítő „Nyár esti pikniket” szervezett az önkormányzat, melynek nagy sikere volt. A rendezvényekhez, melynek közösségformáló ereje vitathatatlan, pályázati forrásokra van szükség. Működik a „Nyugdíjas Énekkar”, valamint Kiskinizssel egy közös alapítvány. A községben könyvtár működik. A Közösségi Házat évente 10 alkalommal veszik igénybe, bálók, falu napok, ballagások, farsang alkalmával. Időnként a kassai színészek is tartanak előadásokat.

Egyházak: A községben római katolikus templom, református templom és parókia, illetve görög katolikus egyházi felekezet egyaránt van.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Az etnikai konfliktusok a közösségi élet színterein ritkán jelennek meg, a csoportosulások, szerveződések nagy hátránya, hogy etnikumba tartozók az összes csoportra vetítve nem vagy csak alig 5% alatt jelennek meg, érdektelenség, passzivitás, pénzügyi problémák, illetve kirekesztettség miatt

Rendőrség: Encs város rendőrkapitányságához tartozik. A rendőrőrs és a Körzeti megbízott Halmajon található (Kossuth u. 1.). A községben autós járőrözéssel felügyelik a közbiztonságot.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A településen az eltelt években csökkent az adományozási kedv, kiemelkedőek mondható a 2010-ben árvízi-belvízi védekezés, ahol az önkéntes munka szerepe megnőtt.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A munkanélküliek száma nem csökken, ennek következtében nő az elszegényedés. A munkanélküliek foglalkoztatási esélye csekély, mivel nagyon kevés a szakképzettséget nem igénylő munkakör	Helyi szakképzetlen munkavállalókat alkalmazó munkáltatók felkutatása, széleskörű kommunikációs kampány
A tartós munkanélküliség jelenléte meghatározó probléma a roma és mélyszegénységben élő lakosság körében. Tartós munkanélküliség aránya növekszik a településen a nem megfelelő munkaerő piaci képzettség, a motiváció hiánya miatt.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása, egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása. Képzések szervezése a szakképzetlen munkavállalók a romák, és a mélyszegénységben élők részére.
A közösségi életből hiányzik a sportegyesület	Sportprogramok szervezése minden korosztály számára közösségépítés és az egészséges életmód népszerűsítése céljából. A sportoltató befejezése, sportegyesület újjászervezése, programok biztosítása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A társadalom egyik leginkább sérülékeny népességcsoportját a gyermekek alkotják, mert a szükségleteik, igényeik, érdekeik érvényre juttatása terén egyenlőtlen erőviszonyban állnak a felnőttek döntési- és cselekvőképességével. Hogy függő helyzetük okán egészséges fejlődésük és felnőtté válásuk ne kerülhessen veszélybe, illetve ne szenvedhessen maradandó károsodást, különtámogatás, többletjellelű jogok és juttatások illetik meg őket. Az ENSZ Gyermekjogi Egyezményének hazai feltételekhez igazodó alaptörvénye, a gyermekvédelmi törvény (1997. évi XXXI. tv.) hivatott ezt biztosítani. A szabályozás hangsúlyosan állítja középpontba a gyermeket, mint önálló személyt, határozottan szétválasztva a szolgáltató és hatósági tevékenységet. Hatályba lépésével kétszintűvé (alap-és szakellátás) vált a gyermekek védelmének rendszere.

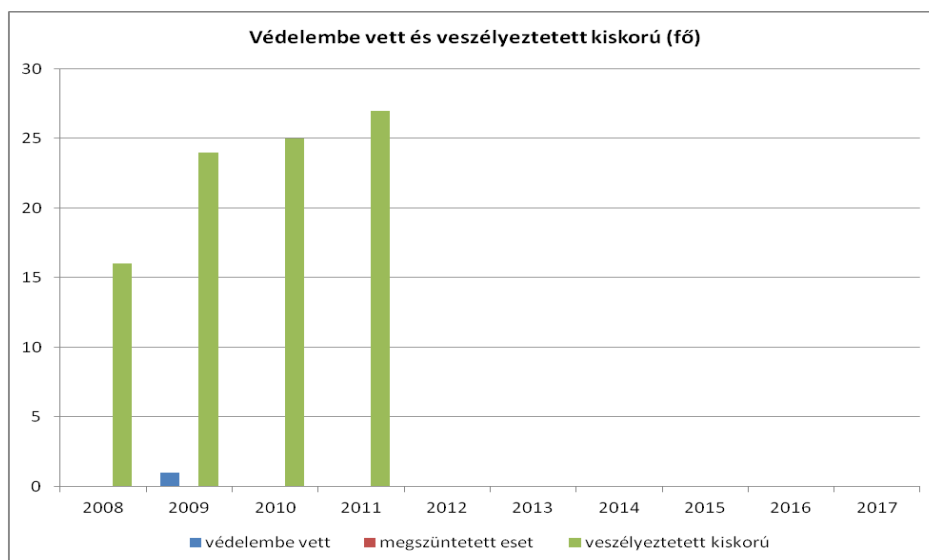
4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	0	0	16
2009	1	0	24
2010	0	0	25
2011	0	0	27

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	93	n.a.	0	n.a.	0
2009	97	n.a.	0	n.a.	0
2010	97	n.a.	0	n.a.	0
2011	99	n.a.	0	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A táblázatból kitűnik, hogy rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesültek száma évek óta változatlan.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A gyermek jogán járó helyi juttatások közül az óvodáztatási támogatás van jelen a településen, jelenleg 10 fő részesül ebben.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek 100%-os térítésben részesülnek az ináncsi iskolában, a legalább 3 kiskorú gyermeket nevelő családok 50%-os térítési díjfizetési kedvezményt kapnak

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	13	n.a.	n.a.	n.a.	0	n.a.
2009	13	n.a.	n.a.	n.a.	0	n.a.
2010	15	n.a.	n.a.	n.a.	1	n.a.
2011	15	n.a.	n.a.	n.a.	4	n.a.
2012	17	n.a.	n.a.	n.a.	4	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A településen nem élnek magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A 2011. évi törvényi változások, melyek szigorították a rendszeres iskolába járás és tankötelezettség rendszerén eljárásokhoz vezettek. A természetben nyújtott családi pótlék ténylegesen a gyermek szükségleteinek fedezésére szolgált, ugyanakkor az ellátórendszert plusz tehernek munkának vetette alá, melyben az elszámolások, bevásárlások, az anyagiasság miatt kevés idő jutott a okok, indokok feltárására, megszüntetésére, a többi családnál a megelőzésre. Az igazolatlan iskolai hiányzás és ennek következményeként a családi pótlék felfüggesztése esetében a jogalkotó szándéka a gyakorlatban nem mindig érvényesül, azaz az iskolai hiányzás valódi oka, annak részletes feltárása gyakran rejtve marad. Az iskolai hiányzás oka mögött előfordulhat a család részéről történő bántalmazás vagy lehet, hogy a veszélyeztetett helyzet azért áll elő, mert a gyermek anyagi vagy egyéb okokból családfenntartói vagy egyéb funkciókat lát el (dolgozik, ápol valakit, stb.)

Az igazolatlan hiányzások esetén előírt jelzési kötelezettség megfelelően működött, valamint rendelkezésre állt a gyermek érdekeit szem előtt tartó támogató rendszer.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A településen nincs önálló védőnői státusz, Halmajról jár a védőnő kéthetente.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A településen nincs önálló házi gyermekorvosi ellátás, a halmaji háziorvos praktizál. A felnőtt háziorvos biztosítja a gyermekek egészségügyi ellátását.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A településen a speciális ellátást igénylő gyermekek korai fejlesztése az Encsen, valamint Miskolcon működő Pedagógiai Szakszolgálaton keresztül speciális oktatást biztosító gyermekintézményekben történik.

A 4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma, valamint a 4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma táblák azért nem kerültek kitöltésre, mert Csobádon sem bölcsőde, sem családi napközi nem működik. A bölcsődei szolgáltatást a szülők Encsen tudják igénybe venni.

d) gyermekjóléti alapellátás

A Szociális Szolgáltató Központot, melynek keretén belül gyermekjóléti szolgáltatást, illetve a szociális munkát, kapcsolattartási és egyéb ügyeket kell biztosítani, az Encsi kistérség látja el. A gyermekjóléti szolgáltatás elsődleges feladata a gyermek családban történő nevelésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, illetve a családjából kiemelt gyermek családba történő visszahelyezésének elősegítése. A gyermekjóléti szolgáltatásban végzett sokrétű gondozási tevékenységét és a végzett hatósági munkát az alábbi táblázatok adatai is bizonyítják

A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái

- a) a bölcsőde, a hetes bölcsőde,
- b) a családi napközi,
- c) a családi gyermekfelügyelet,
- d) a házi gyermekfelügyelet,
- e) az alternatív napközbeni ellátás.

A gyermekek napközbeni ellátását az óvodában oldja meg a település és a szülők. Az önkormányzati óvoda működtetésével 25 férőhelyen biztosítja az ellátást, az ehhez szükséges bővítést és a feltételek biztosítását 2010/2011-ben végrehajtott beruházással oldotta meg az önkormányzat pályázat segítségével. Az óvoda a családban nevelkedő három éven felüli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését oldja meg. Az óvodában helyhiány miatt nem volt elutasítva gyermek. A gyermekek átmeneti gondozására településünkön helyben nincs mód.

e) gyermekvédelem

A jogszabályi kötelezettségnek megfelelően történik-e a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek minden ellátási formához való hozzájutása, mint például gyermek-étkeztetéshez mint normatív kedvezményhez történő hozzáférése

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Az Encsi Kistérségi Szociális Szolgáltató Központ a jelzőrendszer bevonásával krízishelyzetben azonnal biztosít szolgáltatásokat, ezekhez való hozzáférést (Anyaothton, stb.)

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A településen a napközbeni ellátást nyújtó intézmények mind a feltételek, mind a sokszínűség alapján biztosítanak a gyermekek számára hozzáférést.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A nyári gyermekétkeztetésnél az állam által az önkormányzatnak nyújtandó támogatás feltétele, hogy a települési önkormányzat vállalja, hogy (2012-ben) legalább 44, legfeljebb 54 munkanapon keresztül biztosítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú gyermekek (a továbbiakban: rászoruló gyermekek) étkeztetését napi egyszeri meleg-étkeztetés formájában ingyenesen vagy kedvezményesen.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselek észrevételei

Észrevételeket nem kaptunk ezekkel kapcsolatban

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások a település szociális rendelete, a településen élők figyelembe vételével és a település anyagilag stabil költségvetése alapján biztosítottak, melyek az esélyegyenlőség területén minimális hiányosságot mutatnak

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek köz oktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az óvoda 2013.07.01-től az Ináncsi Óvodához tartozik, előtte az Encsi intézmény tagintézménye volt. Az óvoda teljes felújítása 2013-ban megtörtént. 2011-ben Demján Sándor Alapítvány támogatásával korszerű udvari játékokkal gazdagodott az óvodánk.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		db	
Az óvoda telephelyeinek száma		0	
Hány településről járnak be a gyermekek		0	
Óvodai férőhelyek száma		25	
Óvodai csoportok száma		1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):		7-17 óráig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()		4-5 hét	
Személyi feltételek		Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma		2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma		2	0
Gyógypedagógusok létszáma		0	0
Dajka/gondozónő		1	0
Kisegítő személyzet		1	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	26	1	25	0	5	0
2009	23	1	25	0	7	0
2010	24	1	25	0	8	0
2011	21	1	25	0	9	0
2012	27	1	25	0	6	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	12	5	3	4	0	24
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	0	0	0
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	6	5	3	2	0	16
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	3	2	3	2	0	10

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Általános iskola: A községben csak alsó tagozatos oktatás folyik, négy osztályos alsó tagozat oktatása 2 tanteremben összevont osztályokban történik, az iskolában 3 pedagógus tanít. Tornaterem nincs. Nyelvi labor nincs, de angol nyelvi oktatás folyik. Számítástechnikai terem és internet hozzáférési lehetőség várhatóan a közeljövőben lesz. A felső tagozat tanulói az ináncsi Általános Iskolába járnak naponta iskola buszjáratokkal. A gyermekek 80-85%-a továbbtanul, szakmunkásképzőkben és gimnáziumokban. (Encs, Szikszó, Miskolc).

A 4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma, 4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai, 4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban táblák azért nem kerültek kitöltésre, mert a településen nem működik iskola, csak az alsó tagozat, az általános iskolás korú, felső tagozatos gyermekek Ináncson veszik igénybe az alapfokú oktatást-nevelést.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az encsi Nevelési Tanácsadóból fejlesztő pedagógus, logopédus jár ki az óvodánkba, szükség esetén pszichológus.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Nem jellemző a településen.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Nincs információ, mert az iskola Ináncson működik, a csobádi tanulók oda járnak.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az óvodában is megjelennek ezek az elemek, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó juttatások és kedvezmények, mint az ingyenes étkezés, (ruhanemű, cipő, tankönyvön kívüli tanfelszerelés juttatás), kirándulások, stb.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma A munkanélküliség, alulképzettség miatt a családok generációkon keresztül viselik a szegénység, alulszocializáltság jegyeit, ezeket a hátrányos helyzeteket átörökítik.	A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődésének megállítása
Szünidei elfoglaltság hiánya	Nyári tábor, nyári szabadidős, kézműves foglalkozás biztosítása.
Egészséges életmód ismeretének hiánya, önképzés igényének hiánya, elkallódás	„Roma társadalmi integráció és egészségfejlesztés óvodáskortól”

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Településünkön - Igaz, hogy csak 4 fővel - az országos és kistérségi adatokkal egyezően magasabb a nők aránya. Az életkori megoszlást vizsgálva 54% a 18-59 éves korosztályhoz tartozik, a 65 éven felülieknél pedig 44 %-kal magasabb a nők aránya, mint a férfiaké. A regisztrált munkanélküli nők száma 69%, nekik még nehezebb munkát találni Borsod megyében.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

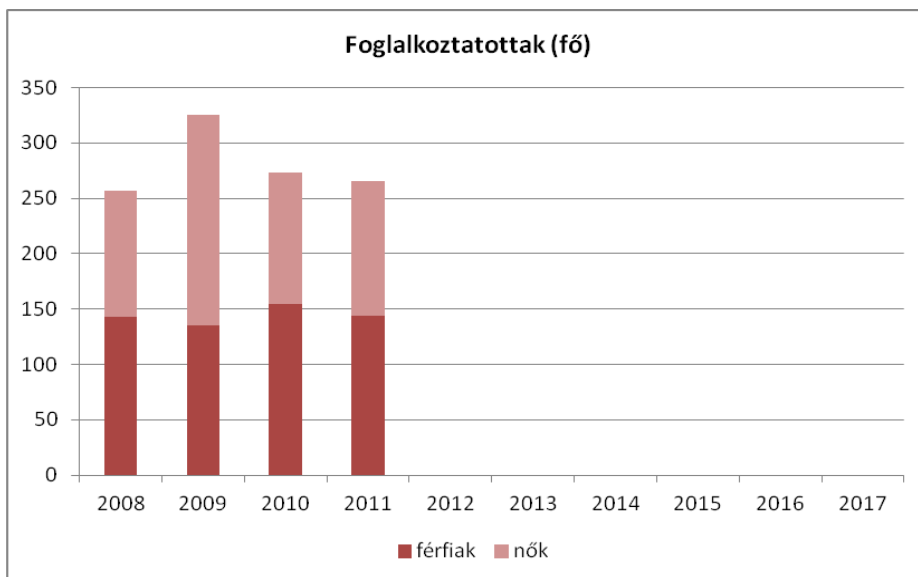
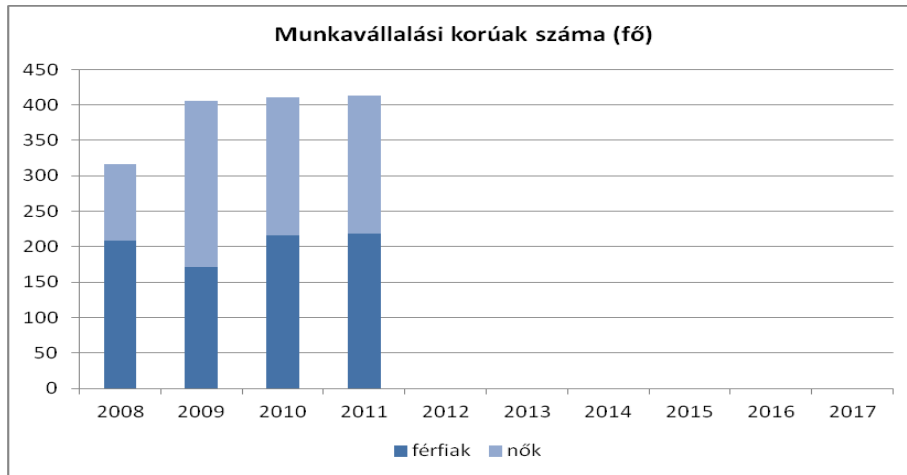
Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebtv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

A demográfiai táblázatokban feltüntetett 716 fő lakónépesség 59 %-a munkavállalási korú, ebből az állandó népesség 57 %-át teszik ki a nők.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

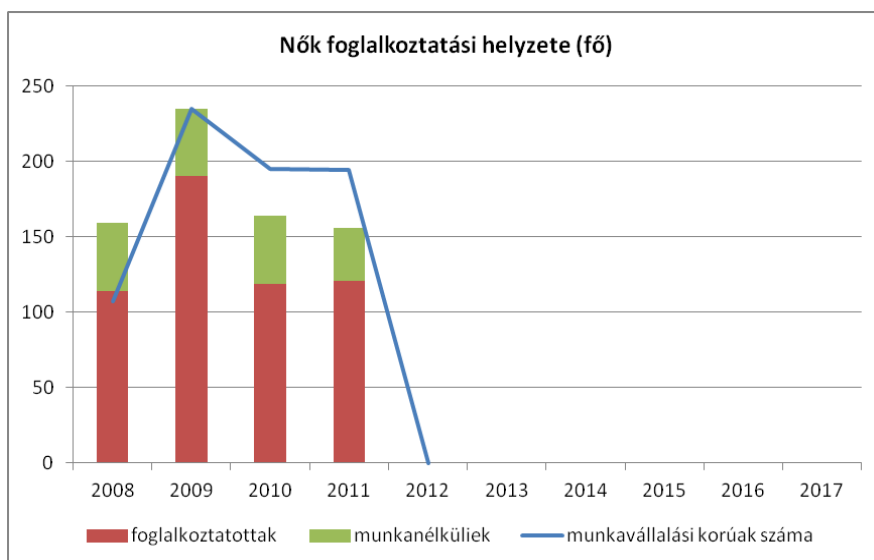
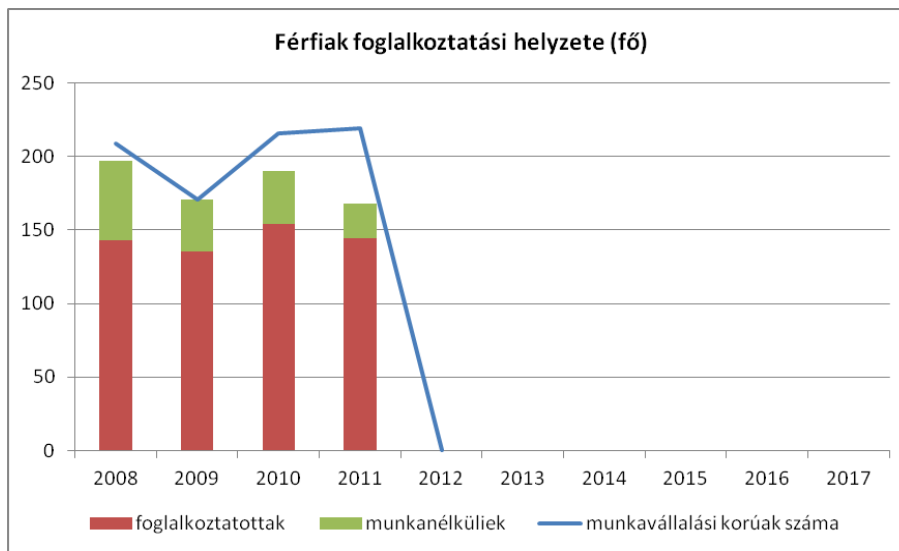
Az alábbi táblázatokból kitűnik, hogy a munkavállalási korú nők egy része nem tartozik sem a munkanélküliek, sem a foglalkoztatottak körébe, a későbbiekben bemutatásra kerülő táblázatokból és helyi adatforrásokból is igazolható, hogy kb. 20 %-uk szociális ellátásokban, úgymint GYES/GYET, illetőleg munkaképesség csökkenése után járó nyugdíjban vagy nyugdíjszerű ellátásokban részesülnek

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

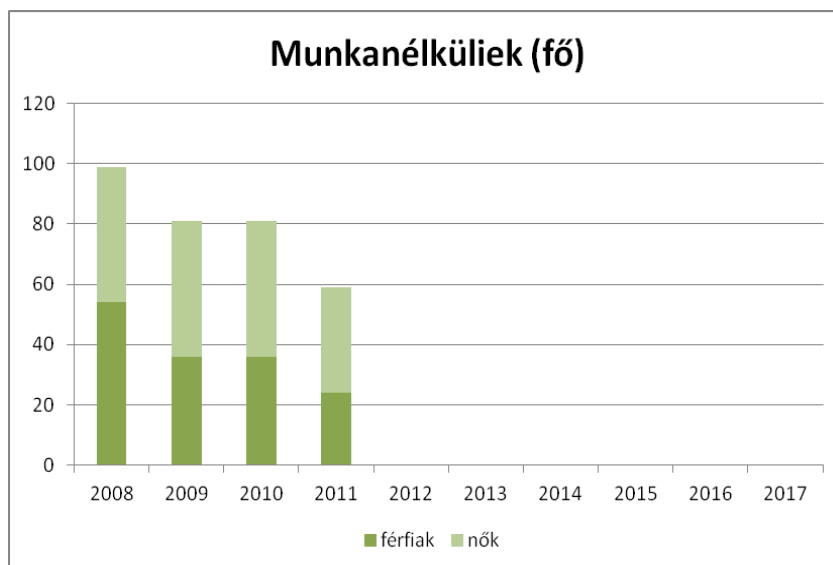
év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	209	107	143	114	54	45
2009	171	235	135	190	36	45
2010	216	195	154	119	36	45
2011	219	194	144	121	24	35
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

Ugyanezt a férfiak tekintetében valamivel alacsonyabb százalékot mutat, tehát az ő esetükben csak a nyugdíj és a nyugdíjszerű ellátások maradnak, mint jövedelemforrások, tehát nem aktív részesei a munkaerő piacnak.

A munkanélküli nők részére is biztosít gyermeknevelést támogató, vagy a családban 14 éven aluli gyermeket nevelő szülőnek olyan segílyt, mely jövedelemhez juttatja, mégsem vonja el a munkakeresés, munkavégzés a gyermek mellől. Mindezek azonban egy szűk réteg számára elérhető, a lassan kivezetésre kerülő ellátási formák közé tartozik.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A településen az önkormányzati, civil vagy egyéb szervezet által megvalósított programokban nem lett vizsgálva a nők aránya, az adatokból nem szűrhető le a nők részvételének aránya

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az iskolai végzettsége a korábbi években fordított arányosságot mutatott, minél magasabb végzettséget szerzett valaki, annál könnyebben tudott elhelyezkedni a munkaerő piacon, de ez napjainkra nem biztosít kellő alapot az azonnali munkába lépésre. A táblázatból az is kiténik, hogy a szakmunkás, szakképzett szakemberek száma csökkent a munkanélküliek között, sajnos ez nem az elhelyezkedési esélyeket mutatja, hanem átalakult az oktatás és a 9-10. osztályra épülő szakma megszerzésével kitolódott vagy eltűnt a valódi szakember képzés. A munkaerőpiac igényelne magasan kvalifikált szakmunkásokat, vagy hiányszakmákat, de erre sem megfelelő elméleti oktatás, sem gyakorlati oktatás nincs biztosítva, megszűntek a korábbi gyakorlati hely lehetőségek, a vállalkozókat sem ösztönzik a tanulóállalásra

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A településen a hátrányos megkülönböztetéssel kapcsolatban nem indult eljárás.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A településen nincs lehetőség korai munkába állásra, bölcsődéje nincs a településnek. Az óvodai bővítés során az óvodás korosztály létszámára történt az átalakítás, korszerűsítés. Családi napközi nincs a településen. Az óvoda nyitva tartása igazodott a település lakóinak igényeihez. A nyári szabadság pedig a tisztasági teendők (takarítás, festés) idején történik.

Önálló védőnői státusz nincs Csobádon, a védőnő kéthetente – szükség esetén gyakrabban - jár Halmajról. Az óvodavezetővel napi telefonos kapcsolatban állnak.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	0	23	#ZÉRÓOSZTÓ!
2009	0	23	#ZÉRÓOSZTÓ!
2010	0	22	#ZÉRÓOSZTÓ!
2011	0	29	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TEIR, helyi adatgyűjtés

A meglévő feltételek elegendőek a zavartalan működéshez. A Védőnői Szolgálat 2 körzetben végzi munkáját, heti 1-1 alkalommal tartanak terhes és kisgyermekes tanácsadást + háziorvosi vizsgálattal egybekötve, havonta 1 alkalommal gyermekorvosi ellenőrzést. Ez a rendszer évek alatt bevált, a településen nem igényelnek ebben változtatást, az alacsony jövedelműek, hátrányos helyzetűek számára így helyben is biztosítva vannak az anya- és gyermekgondozás feltételei, a további szolgáltatást, más ellátást igénylők számára is vannak elérhető közelségben ellátások.

A településen felvilágosító tevékenységgel, családgondozók, gyógyszertár és háziorvos, valamint a helyi oktatási-nevelési intézmények közvetlen bevonásával történik ténylegesen a családtervezéssel, gyermekvállalással összefüggő ismeretek átadása.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszakról nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás.

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak. A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától. Csobádon minimális a családon belüli erőszak miatt indított eljárások száma, de ezt okozhatja a látencia, pozitívan befolyásolhatja a családgondozók és a jelzőrendszer hatékony munkája, a település szociális ellátórendszere, mely segít az erőszak okainak (mely sok esetben anyagi, életviteli, munkanélküliségi okok) megszüntetésében. Az Encsi Szolgáltató Központnak vannak intézményi kapcsolatai, egyesületek, szervezetek, ahová a bántalmazott nők fordulhatnak, melyek elérésében a Központ az Önkormányzattal közösen segítséget nyújt, aki tényleges megfogható, anyagi és egyéb eszköz formában, nemcsak közvetítői szinten.

Az eljárások kimenetéről adattal csak az érintettek tudnak információval szolgálni, de felszínre kerülésük esetén a településen visszatartó erővel rendelkeznek

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A település lakói szükség esetén könnyen és gyorsan elérhetik a krízishelyzetre megoldást kínáló intézményeket a Szociális Szolgáltató Központ közvetítésével. Ezek az intézmények megyehatártól függetlenek, egyedüli szempont a férőhely.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi közéletben a nők és férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében is kell, hogy érvényesüljenek.

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

Településünkön évek óta a személycserék ellenére 40 %-os a nők aránya a közéletben, annak ellenére, hogy a képviselők létszáma csökkent, mégsem kaptak kevesebb lehetőséget

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Önálló célcsoportként a nőkre sem a településen, sem más állami szervnél, sem a B-A-Z megyei Kormányhivatal Szerencsi Járási Hivatalának Munkaügyi Kirendeltségénél nem indultak a munkaerő-piaci esélyegyenlőtlenséget felszámoló, vagy középpontba állító programok.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, mely a nők körében a legmagasabb, számuk nem csökken. Tartós munkanélküliség arányának csökkentése fontos a településen. Ennek a legnagyobb oka a nem munkaerő piaci képzettség, a motiváció hiánya.	Képzési programok körének szélesítése, munkahelyteremtés.
Az egészségtelen táplálkozás folyamánként kialakuló tartós betegségek tovább csökkentik az anyák és nők elhelyezkedésének esélyeit.	Egészséges táplálkozás és életmód ismeretinek bővítése a nők körében

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

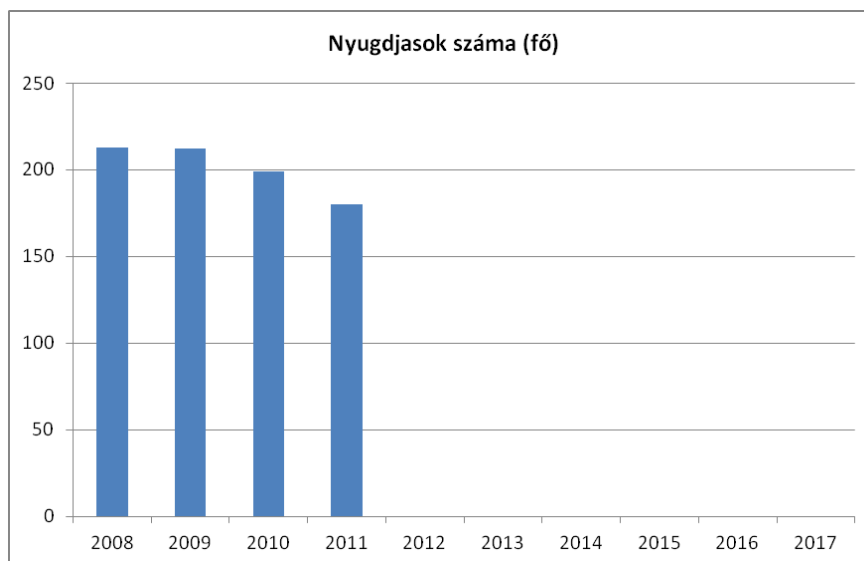
A demográfiai táblázatokból kitűnt, hogy településünkön a 65 év felettek száma alapvetően 4 éve változatlan, az állandó népesség 16 %-át adják, mely azt mutatja, hogy településünk még nem előregedett település. A nyugdíjas korú lakosok ellenére viszont kiemelkedően magas, arányaiban közel 30 %-os a nyugdíjban és nyugdíjszerű ellátásokban részesülők száma. Ez számszakilag csökkenést mutat, de ez köszönhető az ellátások igénylésében és folyósításában bekövetkező változások, szigorításoknak, valamint annak az országos tendenciának, mely településünkre is igaz, hogy a nyugdíjas nők száma 30%-al magasabb, mint a férfiaké, ez összefüggésben áll a halálzási aránnyal, ahol a férfihalandóság magasabbnak mutatkozik, mint a női.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas

2008	78	135	213
2009	80	132	212
2010	76	123	199
2011	67	113	180
2012	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A FtI.24.§-a értelmében a nyugdíjazáshoz közel álló álláskereső részére nyugdíj előtti állás keresési segély valamint költségtérítés jár. Az álláskeresői segély feltételeit a FtI. 30. §-a rögzíti.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek foglalkoztatottságát befolyásolták a nyugdíjkorhatárt kitoló intézkedések, a közsférában dolgozó nyugdíjasok munkavállalásának változtatására irányuló intézkedések, valamint erőteljesen befolyásolja a korosztály egészségi állapota.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A közintézményekben és a Községi Házban, valamint a Könyvtárban a lehetőség biztosított, de nem veszik igénybe.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek esetében a nyugdíjkorhatár betöltése előtt évvel az aktív korú ellátottak, a meglévő feltételek mellett átkerülhetnek a Foglalkoztatást Helyettesítő Támogatási formából, ellátásból a Rendszeres Szociális Segélyben részesülők körébe, mely már nem a Munkaügyi szervekkel ír elő együttműködést, nem kötelez aktív munkakeresésre, 2 évente történik felülvizsgálatuk és nem szükséges évente a 30 napos munkaviszonyt sem teljesíteni, valamint közfoglalkoztatásba sem kell kötelező módon bevonni őket.

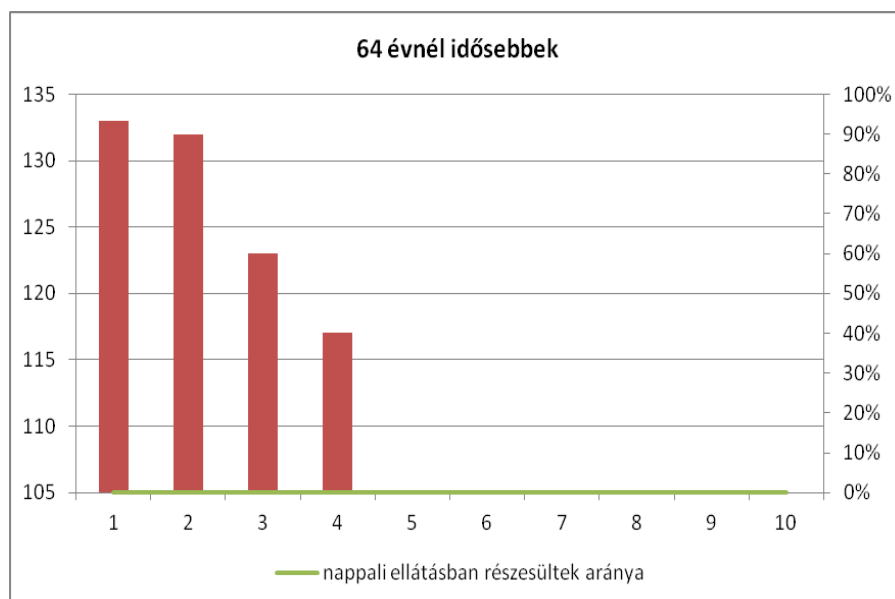
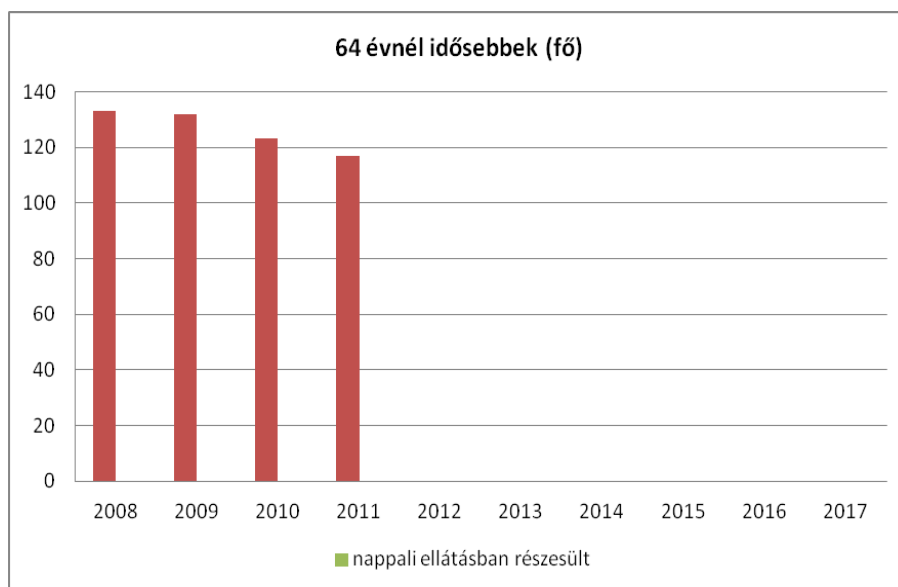
Egy másik típusú ellátás, az olyan nyugdíj előtt 5 évvel kérhető nyugdíj előtti álláskeresői segély, melyhez szükséges a Munkaügyi Központtal történő korábbi együttműködés, valamint elegendő munkaviszony (20 év), mellyel pozitív módon diszkriminálnak, hátránykompenzáló juttatásként folyósítanak, megkülönböztetik a bejelentett munkahellyel nem rendelkező munkanélküliektől.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma		nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő		fő	%
2008	133		0	0%
2009	132		0	0%
2010	123		0	0%
2011	117		0	0%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A településen életkortól függetlenül biztosított az egészségügyi és szociális ellátásokhoz való hozzáférés, az elérésben csak az ellátási formák lehetőségei szelektálnak. A Szociális Szolgáltató Központ munkatársai minden korosztálynak mindenfajta ellátás igényléséhez rendelkeznek a szükséges információval, igénylőlapokkal, s nyújtanak segítséget.

A szűrőállomások által szervezett vizsgálatokra igény van, ezekre azonban csak a családtagok által lehet eljutni.

Az idősebb korosztály életében jelentős szerepet tölt be az Egyház, mely településünkön főként 2 nagy felekezet van a római katolikus és a református.

Nappali ellátást nem biztosított a településen, míg a lakosság részéről felmerülő nappali ellátás igényeit a közeli Encs városa látja el. Vannak Csobádon olyan családtagok, akik az idős, vagy ápolásra szoruló hozzátartozó ápolását vállalják.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma tábla nem került kitöltésre, mert Csobád településen senki nem részesül időskorúak járadékában.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az Önkormányzat intézményei korlátlanul használhatóak életkortól függetlenül, Énekkar, Nyugdíjas Klub.

c) idősek informatikai jártassága

A településen működik a Községi Ház, nagy mértékben elterjedt a számítógép, már az időskorúak is használnak mobiltelefont, internetet, a távolban élő családtagokat Skypon láthatják, a külföldön dolgozó unokákkal így tartanak kapcsolatot, az ehhez szükséges ismereteket megszerezték a családtól. A másik réteg nem kíván az újfajta dolgokkal ismerkedni, nem érzi szükségét.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen nem hiányoznak az érdeklődő időseket megcélzó és átfogó programok, de nem kerülnek ezekből kirekesztésre más korosztályok tagjai sem. Ilyenek népdalkör, Nyugdíjas Klub.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Ezt az ellátási formát kötelezően a 10 ezer főnél nagyobb lélekszámú településeken kell biztosítani. Ennél fogva ellátási kötelezettsége a kistérség települési önkormányzatainak nincs. A feladatok ellátását 2007. évtől a kistérség fenntartásában lévő szociális intézmény biztosítja. A Szocvtv. változása miatt 2009.01-01-től csak az a szolgáltató vagy intézmény nyújthatja a szolgáltatást, aki a házi segítségnyújtásra rendelkezik működési engedéllyel. A szabályozás célja, hogy a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás ne pusztán műszaki paraméterek bázisából álljon, hanem szakmai bázisként működjön mellette a házi segítségnyújtás is, amely az ellátott jelzése esetén képes megfelelő szolgáltatás nyújtására. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás révén az Intézmény azt a célját valósítja meg, hogy a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat a rászorultak számára a lehető leghosszabb ideig tudja a saját lakókörnyezetükben biztosítani. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás további bővítésével csökken a magányosan élő idősek körében a hirtelen balesetek következtében kialakuló betegségek, hosszantartó kórházi kezelések száma, valamint megelőzhető a balesetek miatt bekövetkező elhalálozás. Felgyorsul a szakszerű segítségnyújtás ideje, csökken a krízishelyzet meghatározása és megoldása közötti idő

A bővítés hatására növekszik több idős ember biztonságérzete a megszokott lakókörnyezetében. E szociális alapszolgáltatási feladatok ellátása révén a kistérség minden településén a szolgáltatás egyenlő esélyt biztosít az ellátottak számára. Lehetőség nyílik a szolgáltatás magas színvonalú megszervezésére. A lakókörnyezet közelében válik elérhetővé a szolgáltatás. A szociális alapellátások egymásra épültsége az ellátottak mindenkori igényeihez, szükségleteihez rugalmasan alkalmazkodni képes szociális ellátást eredményez

Házi segítségnyújtás

Házi segítségnyújtásban 2011-ben 18 fő részesült Csobádon.

Valamennyi települési önkormányzatnak biztosítania kell a házi segítségnyújtást, mint szociális alapszolgáltatást. Néhány ellátott igényelné a komplex segítségnyújtást, a home-care, azaz otthon-ápolást, illetve otthoni szakápolást. A jelenlegi rendszer ezen igényeket nem tudja teljesíteni. Jelenleg a kistérségben, három formában történik a feladatok ellátása - a kistérség által fenntartott intézményi, mikro-térségi és önálló önkormányzati. A feladatok ellátását főállású alkalmazottak és tiszteletdíjban részesülők, valamint közhasznú, közcélú foglalkoztatás keretében oldják meg. Indokolt az ellátottak létszámának folyamatos vizsgálata, illetve a jogszabályban kötelezően előírt szakmai létszám biztosítása

A szakember hiányt az önkéntesek sem enyhíthetik. Ezzel együtt a térségben nem jellemző az önkéntes segítők szervezett működése, ugyanakkor - főként a kistelepüléseken - a szomszédok, ismerősök segítségnyújtása még természetes. Az alapellátás égető szakember hiánya mellett pozitívumnak tekinthető a meglévő szakemberek elhivatottsága, szakmai felkészültsége.

A házi segítségnyújtásban, tiszteletdíjban részesíthető társadalmi gondozók is alkalmazhatók, számuk azonban nem haladhatja meg a szakképzett gondozók számát. A társadalmi gondozó tevékenysége csak a személyi és lakókörnyezeti higiéne megtartására, közreműködés az ellátást igénybe vevő háztartásának vitelére, szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítésére terjedhet ki.

A falugondnoki szolgálat működik a településen, de sajnos, állami támogatás nélkül, mert a település lakossága meghaladja a jogszabályban előírt létszámot. Igény lenne rá, főleg az idősek köréből, hiszen gyógyszerkiváltás, szakrendelésre eljutás a közeli városokban csak a falubusszal oldható meg.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Jelzőrendszeres ellátás megszűnésének veszélye Az öregedési index növekedése, növekszik az egyedül élők száma, akik nem szeretnének bentlakásos intézményekbe kerülni	jelzőrendszeres házi segítségnyújtás rendszerének fenntartása, bővítése
A településen élő idősek, és köztük az egyedülállóak száma magas. Meg kell előzni a védekezni nem képes idősek ellen elkövetett lopások, garázdaságok számának növekedését	Közbiztonság növelése – kiemelt figyelem az egyedülálló idősekre
A településen magas azon idősek száma, akik önálló életvitelük fenntartásához segísre szorulnak és számukra a hétvégi gondoskodás nem megoldott	Házi segítségnyújtás biztosítása A házi segítségnyújtás szolgáltatás bővítése hétvégi ellátással

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékosokkal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1. cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

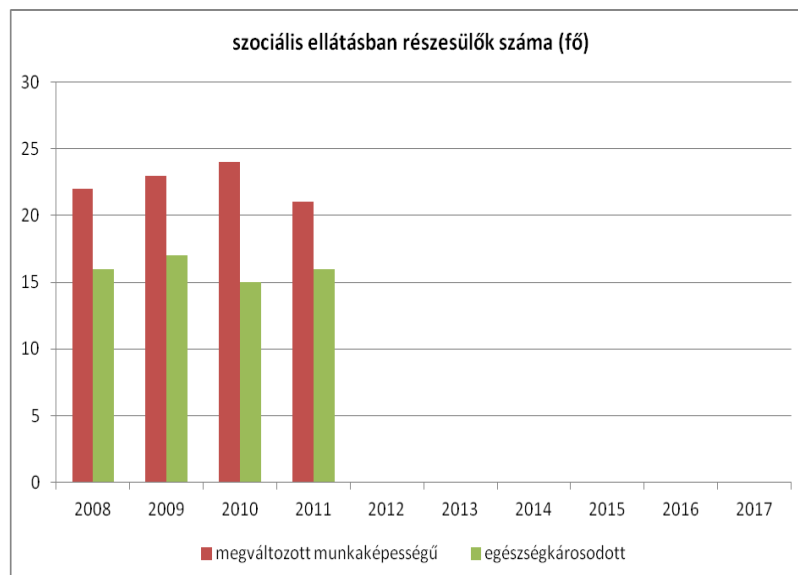
7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Súlyosan mozgáskorlátozott személy kb. 10 fő él Csobádon.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	22	16
2009	23	17
2010	24	15
2011	21	16

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma tábla azért nem került kitöltésre, mert nincs adatunk a településen élő fogyatékkal élőkről és nappali ellátásban senki nem részesül.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Országosan nagy probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Probléma továbbá, ha nem áll rendelkezésre olyan foglalkoztatási szakember, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Amennyiben nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kísérlje, úgy sikertelen lehet a beszoktatás, amelynek következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása. Ezek ismeretében szükséges lenne folyamatosan felkutatni a fogyatékos munkavállalókkal is betölthető álláshelyeket, fogyatékos-ügyi mentor, tanácsadó foglalkoztatásával a fogyatékos személyek munkahelyi kísérésének biztosítani.

Védett vagy integrált munkahelyek inkább a nagyvárosokban, megyeszékhelyeken találhatóak, a kis településeken a vállalkozások száma is csökkent.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A saját lakókörnyezetben, lakóotthonban élő fogyatékos személyeknek nyújt alapszolgáltatást a támogató szolgálat. A támogató szolgálat többek között a különböző közösségi és szabadidős szolgáltatások elérésében (mind szállítás, mind kommunikáció szintjén) ad támogatást, emellett az igénybevevő környezetében, lakásán nyújt fejlesztést, gondozást, segíti az önálló életvitelt, támogatja az ön-érdekérvényesítést. A gyermekek kapcsán már említést tettünk a Közös Hivatal által működtetett Támogató Szolgálatról, amely több település fogyatékos és beteg ember szállításában, ellátások elérésében segíti az arra rászorulókat

Az esélyegyenlőségi törvény összhangban a köznevelési törvénnyel egyértelműen meghatározza a sajátos nevelési igényű, valamint a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, fiatalok oktatáshoz, képzéshez, esélyegyenlőség javító intézkedésekhez fűződő jogait.

A **sajátos nevelési igényű** gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították.

Az esetszám évek óta növekvő tendenciája megállt. Az egyre kiterjedtebb körben végzett, egyre pontosabb diagnózisok eredményeként ma már csak azokból a gyerekekből, tanulókból lesz SNI, akiknél a státusz több oldalról is megalapozott. Az integráltan fejleszthető tanulók aránya az önkormányzati fenntartású intézményekben: óvodában a gyermekeknél nem mutatható ki. A többi tanulóval együtt nem fejleszthető enyhe értelmi fogyatékos gyermekek ellátásáról is gondoskodik az ináncsi iskola, míg a középsúlyos értelmi fogyatékosok fejlesztéséről-ellátásáról elsősorban a megyei fenntartású intézmények gondoskodnak.

Abban a kérdésben, hogy a gyermek, tanuló **beilleszkedési, tanulási, magatartási** nehézséggel küzdő, vagy sajátos nevelési igényű, a nevelési tanácsadó megkeresésére a szakértői és rehabilitációs bizottság dönt.

Intézményeinkben a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő óvodások aránya nem kimutatható.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A korábbi évek adatairól nincs információ, ez az adatahiány nyilvántartásokkal, felmérésekkel kiküszöbölhető. Gyakori probléma, hogy a fogyatékos személy megfelelő információk hiányában nem részesül a számára jogszabály szerint járó pénzbeli és természetbeni ellátásban. Mindezek érdekében kell hatékonyan működni a jelzőrendszernek, mely nem csak a hatósági beavatkozás szintjén kell a családok életvitelét ellenőrizni, hanem egyfajta védőhálót képezni.

Településünkön nem készült, nem létezik a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos nyilvántartás, csak a települési adottságok, valamint a „mindenki ismer mindenkit” elven működő információáramlás segítségével kihasználva jutnak el a támogatások az arra jogosultakhoz.

A korábban a települési önkormányzatoknál működő szociális információs szolgáltatás súlypontilag a szociális intézményekhez került, így azok megfelelő működése esetén nincs vagy minimális a látencia.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékoztatói lehetőségekre.

a,) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A segítséggel élők életminőségének javítása érdekében folytatni kell az akadálymentesítési programot, biztosítani kell, hogy minél több középület és szolgáltatás elérhető legyen a fogyatékos személyek számára is. Az akadálymentesítés alapvető célkitűzése, hogy a város közintézményeinek használata mindenki számára – kismamák, idős emberek, fogyatékos emberek, turisták stb. – kényelmesebbé váljon, az akadálymentesítés egy olyan folyamat legyen, melyet minden társadalmi réteg közvetlen előnyökkel jelentő fejlődésnek éljen meg.

A hatályos jogszabályok szerint a már meglévő középületek akadálymentessé tételének határideje 2005. január 1. volt. A közterületek, utak, járdák, tömegközlekedés akadálymentessé tételének határideje 2010. január 1-re módosult.

Az 1998. évi XXVI. törvény szerint minden közhasználatú intézményt utólag alkalmassá kell tenni a biztonságos és akadálymentes használatra, függetlenül attól, hogy az épületek adottságai lehetővé teszik-e az átalakítást minden tekintetben.

Mivel az épületekre vonatkozó fenti határidőt egyetlen önkormányzatnak sem sikerült maradéktalanul betartani, országosan megfogalmazott az az elképzelés, hogy egy településen belül legalább, intézményi típusonként 1-1 épületben valósuljon meg a teljes körű akadálymentesítés. Ez az elképzelés különösen a falvakban nem valósult meg. A meglévő épületeknél mindenhol meg kell oldani az épületbe való bejutást és legalább az első szint akadálymentes használatát (közlekedők, mozgássérült illemhely).

Az 1015/2005.(II.25.) Korm. határozat döntése szerint a közszolgáltatások akadálymentes hozzáférhetősége biztosításának határideje 2010. december 31. lenne, közszolgáltatás-csoportonként ütemezett részhatáridők meghatározásával. Ezen belül az egészségügyi alapellátást (házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátás, fogorvosi alapellátás, alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás, iskola-egészségügyi ellátás) ellátó intézmények akadálymentesítési határideje 2006. december 31. volt. Az orvosi rendelők további felújítása során az akadálymentesítés megoldásra kerülhet. A rendelők csak részben, az iskola még részben sem akadálymentes.

A középületek akadálymentesítésének kedvezményezett köre a segítséggel élők, fogyatékos emberek, mozgásukban – bármilyen módon - korlátozott személyek. Az akadálymentesítés szakszerű végrehajtásával javul a fogyatékos személyek életminősége, illetve nő számukra a társadalmi életben való részvétel lehetősége, valamint a „normális” élethez való közelítés. Az akadálymentesítésnek köszönhetően a fogyatékos személyeknek nagyobb része tud elhelyezkedni, aktív munkavállalóvá válni, azaz inaktív állampolgárokból aktív adófizetővé válnának. Mivel az akadálymentesen hozzáférhető környezet nem kizárólag a fogyatékos személyek életkörülményeit javítja, hanem az időskorú, beteg, babakocsit használó emberek mindennapjait is megkönnyíti, várhatóan a település lakosságának egészére pozitív hatással lesznek ezek az intézkedések. A 2007-ben induló II. Európa Terv pályázati rendszerébe beépül az akadálymentesítés témaköre, mint prioritás, várhatóan uniós pénzek lesznek felhasználhatóak az akadálymentesítésre 2013-ig

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettsége, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Kiemelt területként kell kezelnünk a fogyatékkal élők akadálymentes közlekedése feltételeinek megteremtését. Ennek megvalósítása érdekében a korlátozott közlekedőképességű emberek (a kerekesszékekkel közlekedők, a vakok és

csökkentlátók, a korlátozott mozgásképességűek, a középsúlyos mozgásfogyatékosok, hiányos mozgásszervű testi fogyatékosok, illetőleg egészségkárosodás miatt korlátozott mozgásképességű személyek, valamint a nehezen járó időskorúak, a terhes, illetve gyerekkocsit toló nők, a gyermekek 6 éves korig és az értelmi fogyatékosok) számára akadálymentes, épített környezetet kell kialakítani, amely kényelmes, biztonságos és önállóan használható.

Az új építésű utakat és egyéb közlekedési létesítményeket a településrendezési tervvel és a Településfejlesztési Kon koncepcióval összhangban úgy kell építenünk, hogy minden tekintetben megfeleljenek az akadálymentes közlekedés feltételeinek.

A településen is biztosítani kell az akadálytalan közlekedést, ami a járdán és kerékpárúton történő parkolás megakadályozását (pl. parkolás-gátló oszlopok) jelenti.

A helyi tömegközlekedés vonalain, különösen azokon a vonalakon, ahol nagyobb számban idősebbek közlekednek, rendszeresen bővíteni igyekezünk az alacsony autóbuszok számát.

A tömegközlekedési megállók és állomás használatát az akadálymentes, burkolt járdán történő megközelíthetőséggel, buszváró peronok kiépítésével, a tömegközlekedési járműbe beszállás, illetve abból kiszállás lehetőségével, alacsony padlójú tömegközlekedési jármű használatával kell biztosítani.

A mozgáskorlátozottak, továbbá a nehezen közlekedők, gyerekkocsit tolók, stb. érdekében, új csomópont építésénél a kiemelt szegélyt az átkelőhely teljes szélességében, átépítésre nem kerülő csomópontonál a kiemelt szegély egy részét kell lesüllyeszteni.

A vakok és csökkentlátók közlekedésének elősegítésére a járdán a burkolatot úgy kell kiképezni, hogy járás közben és/vagy botjukkal érzékelve megállapíthassák, hogy gyalogos átkelőhely közelében vannak.

A program megvalósításához szükséges források: Egyrészt önkormányzati saját erő, másrészt pályázati összegek, Európai Uniói források igénybevétele teszi szükségessé.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Az Önkormányzat határozatai alapján több terv készült, amelyek az adott épület akadálymentesítésére vonatkoznak. **Átalakítási tervek készült a rendelő akadálymentesítésére, de a pályázat nem nyert. Saját erőből oldottuk meg a rámpát, és a védőnői szolgálatba a bejutást, babakocsi tárolását.** A Polgármesteri Hivatal épülete is mozgáskorlátozottak számára elérhető.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A meglévő utak felújításakor és korszerűsítésekor is figyelembe kell vennünk ezeket a követelményeket. Akadálymentes közlekedéshez kerekesszék használatkor – elvben - a gyalogos forgalmi sávtól szélesebb felületet kell biztosítani számos utcán, figyelembe véve a kerekesszékek találkozásának esetére kellő szélességű kitérési lehetőséget.

Erre a szűk utcákon a meglévő közterület-szélesség nem mindig teremt lehetőséget, de a felújítások során törekedni kell arra, hogy a járdák szélessége legalább az utca egyik oldalán elérje a szabvány szerinti szélességet. Ahol a geometriai viszonyok lehetővé teszik, ott már teljesült ez a feltétel, ahol pedig jelenleg nincsenek meg ezek az adottságok, ott a hálózat rekonstrukciós programban szerepeltetjük ezek kialakítását. A nagy forgalmú utak mentén egy-két kivétellel olyan járda felületek vannak, amelyek alkalmasak arra, hogy kerekesszékkel is közlekedni lehessen, így a városban nem kényszerülnek az úttesten közlekedésre.

Az út rekonstrukciók és útépitések során minden olyan szelvényben kiépített gyalogos átkelőhelyet biztosítunk, következetesen gondoskodunk az akadálymentes áthaladás feltételeinek a megteremtéséről beleérthető ebbe a kapcsolódó járda szakaszokat is. A mozgáskorlátozottak, továbbá nehezen közlekedők, gyerekkocsit tolók stb. érdekében a járda építések során következetesen kerüljük a számukra közlekedési akadályt képező (tégla, fejkő vagy egyéb nagy dilatációs hézaggal kialakítandó) burkolatok alkalmazását.

A biztonságos közlekedés érdekében a forgalmi utak, valamint a fogyatékosok által gyakran használt útvonalak mentén fontos a járda elválasztása az útburkolattól. A vakok és csökkentlátók folyamatos vezetésére a beépítési vonal beugrásainál szükséges a szegély kiemelése, az érintés útján való tájékoztatás, veszélyes helyre történő figyelmeztetés, hangjelzős közlekedési lámpák felszerelése.

Ez utóbbi szempont a község területén működő, a gyalogosok forgalmát irányító fényjelző készülék – a nagyobb forgalmú csomópontban – érvényesült már eddig is. Szükséges és indokolt a többi gyalogos jelzőlámpa átalakítása is, valamint az esetlegesen a későbbiek során telepítendő további jelzőlámpák is hangjelzős kivitelben kerülnek felszerelésre.

Mind a közúti, mind pedig a vasúti gyalogos-átkelőhelyeknél a gyalogosforgalmat irányító fényjelző készülékkel együtt hangjelző berendezéseket is fel kell szerelni.

Külön szintű gyalogosátvezetések esetében a kerekesszékekkel közlekedők részére egyenes egykarú lejtőt, vagy pihenővel megtört többkarú lejtőt kell építeni.

Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára – a külön jogszabály szerint – megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni.

Új közhasználatú építmények elhelyezése során biztosítani kell a mozgásukban korlátozott személyek részére is a biztonságos és akadálymentes megközelíthetőséget.

Az akadálymentesen kialakított létesítmények, berendezések használatát megfelelő tájékoztató-útbaigazító jelzéssel kell elősegítenünk.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A helyi önkormányzat számos alkalommal nyilváníthatja azt, hogy számára fontosak a településen élő fogyatékkal élő személyek. Ilyen alkalmak lehetnek a fogyatékkal élők részére rendezett sportrendezvények, egészségügyi szűrések, kirándulások a támogató szolgálat segítségével, különféle akciók szervezése, amik egyben anyagi és természetbeni segítségnyújtást jelentenek. Fontos törekedni arra, hogy a helyi médiában rendszeresen jelenjenek meg a fogyatékkal élők sikereikkel és gondjaikkal, de semmiképpen sem, mint gyámoltott személyek. Mindezek azonban anyagi okok, s a település szintjén adathiány miatt sem működik. A fogyatékkal élők jó része pedig oktatási-nevelési intézményekben vannak, a többiek esetében településünkön még nem alakult ki ennek a kultúrája.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A fogyatékkal élők részére a szociális ellátások igénybeviteléhez, adományok, eszközök igénybevétele a Szociális szolgáltató Központ részéről házhozszállítással történik.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincs megfelelő adatbázis és felmérés a fogyatékkal élők esélyegyenlőségére vonatkozóan (elsősorban foglalkoztatás, képzettség területén)	Adatgyűjtés és adatbázis létrehozása)

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A közösségi élet színtereiként lehet említeni az egyházakat, melyből három is képviselteti magát a településen. Több alkalommal falunapot helyettesítő „Nyár esti pikniket” szervezett az önkormányzat, melynek nagy sikere volt. A rendezvényekhez, melynek közösségformáló ereje vitathatatlan, pályázati forrásokra van szükség. Működik a „Nyugdíjas Énekkar”, valamint Kiskinizzsel egy közös alapítvány. A községben könyvtár működik. A Községi Házat évente 10 alkalommal veszik igénybe, bálók, falu napok, ballagások, farsang alkalmával. Időnként a kassai színészek is tartanak előadásokat.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A Roma Nemzetiségi Önkormányzattal partneri megállapodás kötött. A települési önkormányzat kötelezettséget vállal arra, hogy biztosítja ingyen a nemzetiségi önkormányzat működéséhez, adminisztrációjához szükséges háttérrel, a működéséhez szükséges feltételeket biztosítja, pénzügyi kötelezettséget vállal érte, gazdasági és egyéb ügyekben közreműködik, beszámoló, zárszámadás, stb. elkészítése. Segíti a Szociális Kerekasztalban és a Szociális Bizottságban való munkájukat, mindezért cserébe a nemzetiségi önkormányzat a hozzátartozó lakosokat értesíti az őket érintő kérdésekben, támogatja a települési önkormányzat értékeit, véleményét, népszerűsíti annak intézkedéseit, közreműködik a szennyvíz és csatornamű pályázat végrehajtásában.

A Roma Nemzetiségi önkormányzat ugyanerre az időszakra vonatkozóan partneri megállapodást kötött a település intézményeivel, Óvodával, Szociális Szolgáltató Központtal.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Az Encsi Többcélú Kistérségi társulással partneri megállapodás volt 10 évig, de ez 2013. június 30-al megszűnik, jogutódja nem ismert, az együtt biztosított támogató szolgáltatás és jelzőrendszeres házi segítségnyújtás folytatása bizonytalan.

- A szennyvíz és csatorna beruházás megvalósítására Vízgazdálkodási Társulás létrehozására került sor

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat a partneri megállapodás szerint a települési Önkormányzatra támaszkodva, annak háttéréként együttműködik a településen végzett esélyegyenlőségi tevékenységgel. Ennek megvalósítására önállóan és közösen is pályázik, személyi feltételeket biztosítja, népszerűsítést vállalja, valamint önálló tevékenységként az önkéntes közérdekű munkáltatás végrehajtását látja el.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Tagtoborzás, a települési önkormányzattól és egyéb helyekről a szükséges támogatások megszerzése, pályázni a működéshez és folytatáshoz

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A települési Önkormányzat az esélyegyenlőségi és szociális tevékenységbe bevonta a településen szolgáltatóként megjelenő cégeket, úgymint ÉMÁSZ Zrt., AVE Hulladékgazdálkodási Rt., Borsodvíz Zrt., Tigáz Zrt.

Ezekkel a cégekkel együttműködési megállapodást kötött a védett fogyasztókkal kapcsolatban. Természetben nyújtott támogatásoknak közvetlenül a szolgáltatóhoz történő juttatását szerződésben rögzítve pl. lakásfenntartási támogatás esetében, mely megállapodások visszavonásig érvényesek.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Csobád Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programjának helyzetelemző része széleskörű együttműködésen, egyeztetésen alapul. Az előkészítő munkában, adatgyűjtésben részt vettek a helyi közigazgatás vezetői, a

településen dolgozó közoktatási, köznevelési, szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, közművelődési, közigazgatási szakemberek. A közös munkacsoporti megbeszélések, esélyegyenlőségi fórumok lehetőséget biztosítottak a célcsoportokkal összefüggő feladatok egyeztetésére, a vélemények kinyilvánítására, a problémák feltárására, megoldási mód keresésére. A program tervezetének véleményezése is megtörtént.

A nyilvánosság biztosítása érdekében megtörtént a program helyben szokásos módon való közzététele: felkerült a település honlapjára (www.csobad.hu), elhelyezésre került az önkormányzati hivatal hirdetőtábláján.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Minden nyilvánossági területen megjelölésre kerül annak a módja, hogy a lakosság észrevételeit, véleményét milyen formában nyilváníthatja ki. Elektronikus módon az önkormányzati hivatal postafiókjába (onkormanyzat@csobad.hu) címzett üzenetben, illetve a települési honlapon hozzászólások formájában lehet észrevételeket tenni, nem elektronikus formában pedig az Önkormányzati Hivatal előterében elhelyezett gyűjtődobozban helyezhetők el a visszacsatolást tartalmazó jelzések.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1. A munkanélküliek száma nem csökken, ennek következtében nő az elszegényedés. A munkanélküliek foglalkoztatási esélye csekély, mivel nagyon kevés a szakképzettséget nem igénylő munkakör	Helyi szakképzetlen munkavállalókat alkalmazó munkáltatók felkutatása, széleskörű kommunikációs kampány
	2. A tartós munkanélküliség jelenléte meghatározó probléma a roma és mélyszegénységben élő lakosság körében	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása, egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása
	3. A közösségi életből hiányzik a sportegyesület	Sportprogramok szervezése minden korosztály számára közösségépítés és az egészséges életmód népszerűsítése céljából. A sportöltöző befejezése, sportegyesület újjászervezése, programok biztosítása
Gyermekek	1. A munkanélküliség, alulképzettség miatt a családok generációkon keresztül viselik a szegénység, alulszocializáltság jegeit, ezeket a hátrányos helyzeteket átörökítik.	A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődésének megállítása
	2. Szünidei elfoglaltság hiánya.	Nyári tábor, nyári szabadidős, kézműves foglalkozás biztosítása.
	3. Egészséges életmód ismeretének hiánya, önképzés igényének hiánya, elkallódás	„Roma társadalmi integráció és egészségfejlesztés óvodáskortól”
Nők	1. A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, mely a nők körében a legmagasabb, számuk nem csökken. Tartós munkanélküliség arányának csökkentése fontos a településen. Ennek a legnagyobb oka a nem munkaerő piaci képzettség, a motiváció hiánya.	Képzési programok körének szélesítése, munkahelyteremtés.
	2. Az egészségtelen táplálkozás folyamánként kialakuló tartós betegségek tovább csökkentik az anyák és	Egészséges táplálkozás és életmód ismeretinek bővítése a nők körében

	nők elhelyezkedésének esélyeit.	
Idősek	1. Az öregedési index növekedése, növekszik az egyedül élők száma, akik nem szeretnék bentlakásos intézményekbe kerülni	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás rendszerének fenntartása, bővítése
	2. A településen élő idősek, és köztük az egyedülállók száma magas. Meg kell előzni a védekezni nem képes idősek ellen elkövetett lopások, garázdaságok számának növekedését	Közbiztonság növelése – kiemelt figyelem az egyedülálló idősekre
	3. A településen magas azon idősek száma, akik önálló életvitelük fenntartásához segítségre szorulnak és számukra a hétfégi gondoskodás nem megoldott	Házi segítségnyújtás biztosítása A házi segítségnyújtás szolgáltatás bővítése hétfégi ellátással
Fogyatékkal élők	Nincs megfelelő adatbázis és felmérés a fogyatékkal élők esélyegyenlőségére vonatkozóan (elsősorban foglalkoztatás, képzettség területén)	Adatgyűjtés és adatbázis létrehozása

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1. Helyi szakképzetlen munkavállalókat alkalmazó munkáltatók felkutatása, széleskörű kommunikációs kampány	Polgármester, Munkaügyi Központ, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Csobád Közös Önkormányzati Hivatal; Munkaügyi Központ;
	2. Közfoglalkoztatás továbbfolytatása, egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása	Munkaügyi Központ Encsi Kirendeltsége Egészségügyi- és szociális intézmények, helyi- és egyéb vállalkozók, Encsi Kistérségi Szociális Központ, Klebersberg Intézményfenntartó Központ bátonyterenyi tankerülete, Roma Nemzetiségi Önkormányzat Csobád Község Önkormányzata
	3. Sportprogramok szervezése minden korosztály számára közösségépítés és az egészséges életmód népszerűsítése céljából. A sportöltöző befejezése, sportegyesület újjászervezése, programok biztosítása	Csobád Község Önkormányzata, településen élők és sportot szerető emberek, Megyei sportegyesületek, helyi vállalkozók, Közös Hivatal képviselői
Gyermekek	1. A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődésének megállítása	Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Csobád Község Önkormányzata, Munkaügyi Központ Encsi Kirendeltsége, Ináncsi Tanoda, Védőnő. Óvoda, Tagintézmény- vezető
	2. Nyári tábor, nyári szabadidős, kézműves foglalkozás biztosítása.	Önkormányzat, Kultúrház, KLIK, ináncsi iskola, óvónők, családgondozó
	3. „Roma társadalmi integráció és egészségfejlesztés óvodáskortól”	szociális ügyintéző, Tanoda, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, óvoda,

		tankerület, rendőrség, egészségügyi hatóság, civil szervezetek, polgármester; intézmények vezetői, munkatársai; lakosság képviselői
Nők	1. Képzési programok körének szélesítése, munkahelyteremtés. 2. Egészséges táplálkozás és életmód ismeretinek bővítése a nők körében	Polgármester Munkügyi Központ Encsi Kirendeltsége Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Idősek	1. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás rendszerének fenntartása, bővítése	Önkormányzat dolgozói, családsegítő, szociális munkások, védőnő, művelődésszervező, Polgármester
	2. Közbiztonság növelése – kiemelt figyelem az egyedülálló idősekre	Gönci mentőállomás, Encs, polgármester
	3. Házi segítségnyújtás biztosítása A házi segítségnyújtás szolgáltatás bővítése hétféle ellátással	helyi polgárőr csoport , önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat
Fogyatékkal élők	1. Adatgyűjtés és adatbázis létrehozása	polgármester házi gondozó , házi orvos

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romáknak ugyanolyan jogaik és kötelezettségeik vannak, mint a nem romáknak, ahová a romák azonos jogokkal és kötelezettségekkel teljesen beilleszkednek.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életkörülményein javítsunk.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekekkel való szülői törődés nyomán követését, a gyerekek érdekeinek védelmét, szociális, egészségügyi biztonságuk folyamatos biztosítását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek gondozására, egészségügyi ellátásuk biztosítására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a munkavállalással kapcsolatos törekvéseinek támogatását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők számára közintézményeink megközelíthetőségére, a fogyatékkal élők információkhoz, szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek biztosítását.

Célunk olyan élhető, szerethető, vonzó település kialakítása, ahol minden állampolgár diszkriminációmentesen, egymás értékeit megbecsülve, egymást segítve élhet és működik együtt másokkal.

I. Mélyszegénység/Romák

Intézkedés címe:	Helyi szakképzetlen munkavállalókat alkalmazó munkáltatók felkutatása, széleskörű kommunikációs kampány
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A munkanélküliek száma nem csökken, ennek következtében nő az elszegényedés. Nem minden munkanélküli regisztráltatja magát, foglalkoztatási esélyük kicsi, mivel kevés a szakképzettséget nem igénylő munkakör.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Rövidtávú cél: A romák, szegény rétegek, a tartós munkanélküliek tájékoztatása, információk elérhetővé tétele (foglalkoztatási lehetőségek, a munkanélkülieknek adható támogatások, a regisztráció jelentősége, menete.) Középtávú cél: A szakképzetlen munkaerőt foglalkoztató munkáltatókról információk közvetítése a célcsoportnak. Hosszú távú cél: A roma és a szegénységben élő munkanélküliek minél magasabb arányú foglalkoztatása a településen (önkormányzat és egyéb munkáltatók)

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<p>1. Közfoglalkoztatás szervezése, tartós munkanélküliek részére, mind nagyobb kihasználtsággal.</p> <p>2. A 30 napos kötelező foglalkoztatás teljesítésének formáiról széleskörű tájékoztatás.</p> <p>3. Kapcsolatfelvétel és együttműködés kiépítése azon közeli munkáltatókkal, akik alacsony iskolai végzettségű/szakképzetlen munkaerőt tudnak alkalmazni, részükre tájékoztatás az igényelhető adókedvezményekről.</p> <p>4. Munkanélkülieknek szervezett információs fórumok szervezése foglalkoztatási lehetőségek, a munkanélkülieknek adható támogatások, a regisztráció jelentősége, stb.</p>
Résztevők és felelős	Csobád Községi Önkormányzat, Roma Nemzetiségi Önkormányzat; Munkaügyi Központ; Felelős: polgármester
Partnerek	Munkaügyi Központ, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Csobád Közös Önkormányzati Hivatal; Munkaügyi Központ;
Határidő(k) pontokba szedve	2013. december 31. 2014. június 30. 2014. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<p>Rövid távon: A közfoglalkoztatási programok minél szélesebb körű kihasználása; a környéken lévő foglalkoztatókkal való kapcsolat felvétel, állásinterjúk szervezése, lehetőség szerint;</p> <p>Közép távon: A rövid távú célban megfogalmazottak mihamarabbi megoldása a Munkaügyi központtól mindenféle gyors adatkérés a tárggyal kapcsolatban;- hogy mihamarabb információhoz jussunk;</p> <p>Hosszú távon: a munkanélküliség csökkentése a fenti célcsoportban</p> <p>Dokumentációi: statisztikák; önkormányzati kimutatások; feljegyzések a célkitűzések részbeni megvalósulásáról is.</p>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Elyert pályázatok fontossága; Munkáltatók meggyőzése a célcsoport alkalmazásának fontosságáról, jó együttműködési kapcsolat kialakítása a felkutatott munkáltatókkal.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás

II. Mélyszegénység/Romák

Intézkedés címe:	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása, egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A tartós munkanélküliség jelenléte meghatározó probléma a roma és mélyszegénységben élő lakosság körében.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<p>Rövidtávú cél: A közfoglalkoztatás lehetőség szerinti továbbfolytatása.</p> <p>Középtávú cél : Egyéb munkalehetőségek felkutatása, a helyi munkahelyek bővítése.</p> <p>Hosszú távú cél: A helyi foglalkoztatási lehetőségek pozitív irányba történő elmozdítása.</p>

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázati lehetőségek kihasználása. -Munkahelyteremtő beruházások feltételeinek megalapozása, kialakítása. -Befektetések ösztönzése.
Résztevők és felelős	Encsi Kistérségi Szociális Központ Klebersberg Intézményfenntartó Központ bátonyterenyi tankerülete Roma Nemzetiségi Önkormányzat Csobád Község Önkormányzata
Partnerek	Munkügyi Központ Encsi Kirendeltsége Egészségügyi- és szociális intézmények, helyi- és egyéb vállalkozók.
Határidő(k) pontokba szedve	2014. 12. 31. 2015. 12. 31. 2018. 06. 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid távon Nem emelkedik a munkanélküliek száma. Közép távon: A munkahelyteremtő cégek érdeklődésének növekedése. Hosszú távon: A helyi munkanélküliek számának csökkenése. A munkahelyteremtés prioritása, a közmunkaprogram sikeressége
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Elhúzódozó pályázati folyamatok, kevés érdeklődő cég megjelenése.
Szükséges erőforrások	Humán és technikai erőforrások, pályázatok.

III. Mélyszegénység/Romák

Intézkedés címe:	Sportprogramok szervezése minden célcsoport számára közösségépítés és egészséges életmód népszerűsítése céljából. A sportöltöző befejezése, sportegyesület újjászervezése, programok biztosítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A közösségi életből hiányzik a sportegyesület
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövidtávú cél: Igényfelmérés, a sportegyesület újjászervezésének megtervezése, az erősségek, lehetőségek feltérképezése Középtávú cél: Az újjászervezett sportegyesületnek helyi biztosítása, működésének folyamatos megteremtése Hosszú távú cél: A sportprogramok által a település közösségi kohéziójának növelése, a lakosság egészségi állapotának javítása. betegségek megelőzése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Sportegyesület újjászervezése Sportöltöző épületének befejezése Rendszeres sportprogramok szervezése, kapcsolatfelvétel a kistérség működő sportegyesületeivel.
Résztevők és felelős	Csobád Község Önkormányzata, településen élők és sportot szerető emberek

Partnerek	Megyei sportegyesületek, helyi vállalkozók, Közös Hivatal képviselői
Határidő(k) pontokba szedve	2013. december 31. 2014. június 30. 2015. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: Az igényfelmérés eredményeire, az erősségekre és lehetőségekre támaszkodva megvalósítható terv születik az egyesület újjászervezésére Közép: Megtörténik az egyesület újjászervezése, feltételek teremtése a működéshez, folyamatos pályázatfigyelés Hosszú: A működés folyamatos, a sportnak kiemelt szerepe van Csobádon
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség Nincsenek az egyesület alapszabályának megfelelő pályázati kiírások Nem biztosított az anyagi és tárgyi feltétel a működéshez, nem sikerül a sportöltözöt befejezni
Szükséges erőforrások	Humán, anyagi és technikai

I. Gyermekek

Intézkedés címe:	A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklésének megállítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A munkanélküliség, alulképzettség miatt a családok generációkon keresztül viselik a szegénység, alulszocializáltság jegyeit, ezeket a hátrányos helyzeteket átörökítik.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése. Rövidtávú célok: közösségi, szabadidős programok szervezése a családok részére, gyerekek iskolai felzárkóztatása az óvodában, prevenciós előadások, tanácsadások szervezése a felnőtteknek. Szociális ellátásokról tájékoztatás a gyermekjóléti szolgálat bevonásával. Középtávú célok: a már meg lévő illetve új szolgáltatások fenntartása, felnőttek elhelyezkedésének segítése, álláslehetőségek nyilvánossá tétele. Egészséges gyermekkor biztosítása. Hosszú távú célok: generációs problémák mérséklése, megszüntetése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A hátrányos helyzetűek felmérése, problémák összeírása, megoldási terv kidolgozása a lakosok bevonásával. Közösségi, szabadidős programok szervezése, tájékoztatás. Egészségügyi és mentálhigiénés támogatás. A generációs problémák mérséklése, megszüntetése.
Résztevők és felelős	Roma Nemzetiségi Önkormányzat Csobád Község Önkormányzata Munkügyi Központ Encsi Kirendeltsége Ináncsi Tanoda Védőnő Óvoda Tagintézmény-vezető

Partnerek	Polgármester; önkormányzat munkatársai; RNÖ, lakosság képviselői, közreműködő szervezetek, intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 2014. június 30. Közép: 2015. december 31. Hosszú: 2016. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú cél eredményességi mutatói: jelenléti ívek, programtervek, Középtávú cél: jelenléti ívek, programtervek, munkanélküliek számának követése Hosszú távú cél: jelenléti ívek, programtervek, munkanélküliek számának követése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forrás megtalálása.
Szükséges erőforrások	Önkormányzati együttműködés, pályázati források, civilek, önkéntesek, vállalkozók megkeresése.

II. Gyermek

Intézkedés címe:	Nyári tábor, nyári szabadidős, kézműves foglalkozás biztosítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Szünidei elfoglaltság hiánya.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú: A gyermekek csellengésének megakadályozása. Középtávú: A délutáni foglalkozások során szemléletformálás. Hosszú távú: A gyermekek életminőségének javítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A gyermekek érdeklődésének feltárása. Pályázati forrás biztosítása Programok megvalósítása
Résztevők és felelős	Önkormányzat, Kultúrház, KLIK, ináncsi iskola, óvónők, családgondozó
Partnerek	Pályázati író, Kistérségi Gyermekesély Program
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 2014.01.01. Közép: 2015.09.31 Hosszú: 2018.12.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és	Nyári táborban részt vettek száma, kézműves foglalkozásokon résztvevők száma

hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázati forrás hiánya
Szükséges erőforrások	Humán: önkéntesek, Civil szervezetek, Pályázatok

III. Gyermekek

Intézkedés címe:	„Roma társadalmi integráció és egészségfejlesztés óvodáskortól”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Egészséges életmód ismeretének hiánya, önképzés igényének hiánya, elkallódás
Célok - Általános megfogalmazás és rövid- , közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Sikeres társadalmi integráció révén a roma lakosság önképzésre történő igényének kialakítása. Rövidtávú célok: Az intézmények vezetőiből és az önkormányzathoz álló team a szülői közösségekkel és a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal együttműködve dolgozza ki és szervezi meg a programokat. Középtávú célok: Egészséges életmód és életvitel kialakítása érdekében drog-prevenációs előadások, sportrendezvények, családi sportnapok szervezése. Önképzés fontosságának népszerűsítése. Önképzést népszerűsítő, példát mutató programok szervezése Hosszú távú célok: folyamatos fenntartás, újabb programok kidolgozása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Akcióterv <ul style="list-style-type: none"> • Fejlesztési lehetőségek és területek felmérése 2. Rövidtávú célok <ul style="list-style-type: none"> • Programok, fejlesztések kidolgozása 3. Középtávú célok <ul style="list-style-type: none"> • pályázati lehetőségek kihasználása az adott területen • a lemorzsolódások megelőzés érdekében nyári fejlesztő és szabadidős tevékenységek szervezése. • civil szervezetek bevonása • működtetési forrás biztosítás 4. Hosszú távú célok <ul style="list-style-type: none"> • folyamatos fenntartás • folyamatos programfrissítés • ismeretszerzési lehetőségek felkutatása; • pályázati lehetőségek a források folyamatossá tétele érdekében
Résztevők és felelős	Szociális ügyintéző
Partnerek	Tanoda, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, óvoda, tankerület, rendőrség, egészségügyi hatóság, civil szervezetek, polgármester; intézmények vezetői, munkatársai; lakosság képviselői
Határ idő (k) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> • Akcióterv megvalósítása 2 hónap. • Rövidtávú cél megvalósítására 6 hónap, folyamatosan. • Középtávú cél megvalósítására 3 év, folyamatosan. • Hosszú távú cél megvalósítására 5 év, folyamatosan.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<ul style="list-style-type: none"> • Rövidtávú cél <ol style="list-style-type: none"> 1. kéthetente team-ülés: eredmények, hiányosságok dokumentálása 2. előrehaladási napló vezetése • Középtávú cél <ol style="list-style-type: none"> 1. havonta team-ülés: eredmények, hiányosságok dokumentálása 2. előrehaladási napló vezetése

	<ol style="list-style-type: none"> 3. részvételi ív vezetése a programokon, tanfolyamokon 4. elégedettségmérés 5. programokon kérdőív kitöltése, feldolgozása, statisztika készítése 6. pályázatok dokumentálása <ul style="list-style-type: none"> • Hosszútávú cél <ol style="list-style-type: none"> 1. havonta team-ülés: eredmények, hiányosságok dokumentálása 2. előrehaladási napló vezetése 3. részvételi ív vezetése a programokon, tanfolyamokon, 4. pályázatok eredményességének követése, dokumentálása 5. oktatási mutatók, egészségügyi adatok vizsgálata
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség, értetlenség, szülői ellenállás. Megfelelő kommunikációval, széleskörű programba vonással (családok, baráti társaságok) csökkenthető kockázat
Szükséges erőforrások	Önkormányzati költségvetés, pályázati források, állami normatíva, civil támogatók megkeresése.

I. Nők

Intézkedés címe:	Képzési programok körének szélesítése, munkahelyteremtés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, mely a nők körében a legmagasabb, számuk nem csökken. Tartós munkanélküliség arányának csökkentése fontos a településen. Ennek a legnagyobb oka a nem munkaerő piaci képzettség, a motiváció hiánya.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<p>Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.</p> <p>Közfoglalkoztatás továbbfolytatása.</p> <p>Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.</p> <p>Tanfolyamok keresése elsősorban a hiányszakmák területén.</p> <p>A szegénység megelőzése, hatásának mérséklése.</p> <p>Rövidtávú célok: közfoglalkoztatás továbbfolytatása az önkormányzatnál, START program továbbműködtetése. Képzésekre való igény feltérképezése, helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.</p> <p>Középtávú célok: Munkaügyi Központ Encsi Kirendeltségével kapcsolat felvétele az induló képzésekkel, álláslehetőségekkel, munkavállalók és munkaadók számára biztosított kedvezményekkel, támogatásokkal kapcsolatban. Ezekről a lakosság tájékoztatása. Idénymunkák felkutatása a térségben, lakosság tájékoztatása ezekről a lehetőségekről. Helyi vállalkozókkal naprakész kapcsolat tartása a munkalehetőségek frissítése szempontjából. Tanfolyamok indítása a településen pályázati forrásokból, vagy kihegyezett képzés útján.</p> <p>Hosszú távú célok: munkahely teremtési lehetőségek feltérképezése (pályázatok útján, cégek felkeresése munkahelyteremtés lehetősége miatt a településre), a vállalkozók számára olyan feltételek biztosítása az adók szempontjából, hogy megérje a településen munkahelyet teremteni. További tanfolyamok szervezése munkaügyi központtal együttműködve. Szegénység, társadalmi leszakadás, és az ezekből generálódó generációs problémák megelőzése, megszüntetése</p>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<p>Akcióterv: kapcsolatfelvétel a Munkaügyi Központ Encsi Kirendeltségével, a helyi vállalkozókkal, pályázatok keresése munkahelyteremtésre, tanfolyamokra.</p> <p>A közfoglalkoztatás továbbfolytatása az önkormányzatnál, START program továbbműködtetése. Helyi szintű munkalehetőségek felkutatása a települési vállalkozóknál.</p> <p>A Munkaügyi Központ Encsi Kirendeltségével kapcsolat felvétele, idénymunkák</p>

	<p>felkutatása a térségben, helyi vállalkozókkal naprakész kapcsolattartás, lakosság tájékoztatása.</p> <p>Munkahely teremtési lehetőségek feltérképezése, a vállalkozók számára olyan feltételek biztosítása az adók szempontjából, hogy megérje a településen munkahelyet teremteni. Szegénység, társadalmi leszakadás, és az ezekből generálódó generációs problémák megelőzése, megszüntetése. További tanfolyamok indítása hiányszakmákban.</p>
Részvevők és felelős	<p>Polgármester</p> <p>Munkaügyi Központ Encsi Kirendeltsége</p> <p>Roma Nemzetiségi Önkormányzat</p>
Partnerek	<p>Polgármester; önkormányzat munkatársai; lakosság képviselői, közreműködő szervezetek,</p>
Határidő(k) pontokba szedve	<p>Rövidtávú cél megvalósítására 6 hónap, folyamatosan.</p> <p>Középtávú cél megvalósítására 3 év, folyamatosan.</p> <p>Hosszú távú cél megvalósítására 5 év, folyamatosan.</p>
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<p>Rövidtávú cél eredményességi mutatói: közmunka programban, START programban foglalkoztatottak számának nyomon követése, feljegyzés vezetése a helyi vállalkozóknál meglévő üres állásokról, munkanélküliek számának változásának nyomon követése.</p> <p>☐ Középtávú cél: közmunka programban, START programban foglalkoztatottak számának nyomon követése, feljegyzés vezetése a helyi vállalkozóknál meglévő üres állásokról, munkanélküliek számának változásának nyomon követése, Munkaügyi Központnál nyilvántartott álláslehetőségekről, képzésekről, támogatásokról lista vezetése naprakészen.</p> <p>☐ Hosszú távú cél: új munkahelyek számának rögzítése, veszélyeztetett gyerekek számának, munkanélküliek, segélyezettek, közmunkások számának nyomon követése</p>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<p>Kiválasztási eljárás nem professzionális. Támogató szociális programok sikeressége, vagy sikertelensége</p>
Szükséges erőforrások	<p>Önkormányzati együttműködés, pályázati források, vállalkozók megkeresése</p>

II. Nők

Intézkedés címe:	Egészséges táplálkozás és életmód ismeretinek bővítése a nők körében
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az egészségtelen táplálkozás folyományaként kialakuló tartós betegségek tovább csökkentik az anyák és nők elhelyezkedésének esélyeit.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<p>Célunk, hogy az egészséges életmód, különösen az egészséges táplálkozás fontosságával, alapelveivel és módszereivel megismertessük a falu női lakosságát. A programban szerepelne az otthon vegyszer nélkül megtermelt „bio” zöldségek, gyümölcsök termesztésének bemutatása, melyben a falu közmunka programjában, mezőgazdasági tevékenységet végző csapata lenne a résztvevők segítségére.</p> <p>Rövidtávú cél: Az interneten elérhető anyagokból összeállítunk egy csomagot, mely a fenti célt</p>

	<p>szolgálja. A program gyakorlati részéhez a közfoglalkoztatásban mezőgazdasági ismereteket megismert közfoglalkoztatottak segítségét kérjük.</p> <p>Középtávú cél A program beindításaként egy nagyszabású nyílt nap tartása a helyi IKSZT-ben, ahol előadásokon hívnák fel az egészségtelen életmód veszélyeire, és gyakorlati életvezetési tanácsokat adnának a Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat dolgozói, a védőnő, esetleg vendégelőadók is. Az önkormányzat rendszeresen megjelenő információs lapjában külön rovatot szentelünk az egészséges életmódnak és táplálkozási szokásoknak. A házi kertek kialakításában segítséget kérőknek a közfoglalkoztatottak nyújtanának segítséget.</p> <p>Hosszú távú cél: A nők ilyen irányú ismeretek megszerzésével mind a saját mind családjaik életében változásokat eszközölnek, és egészségesebb életmódot folytathatnak.</p>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ingyenes, a témába vágó anyagok felkutatása. 2. Előadási anyagok elkészítése, előadók felkészülése. Hernádszentandrás polgármesterének megkeresése. 3. Egészségnap megtartása 4. Az önkormányzat lapjában az egészséges életmóddal foglalkozó rovat megszerkesztése 5. A házi kertekkel kapcsolatos segítségnyújtás
Részvevők és felelős	<p>Önkormányzat dolgozói, családsegítő, szociális munkások, védőnő, művelődésszervező</p> <p>Felelős: Polgármester</p>
Partnerek	Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, védőnői szolgálat, esetleg más civil szervezet
Határidő(k) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. 2013. 02. 01. 2. 2014. 02. 28. 3. 2014. 03. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<ul style="list-style-type: none"> - a programon való részvétel (jelenléti ív) - az egészségtelen életmóddal összefüggésben lévő megbetegedések számának csökkenése (statisztikai adatok) <p>Fenntarthatóság: Az információs kiadvány rendszeresen megjelenik, így az abban való megjelenés biztosított. Az érdeklődőknek a közfoglalkoztatási program keretein belül mindig szívesen adunk tanácsot.</p>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<ul style="list-style-type: none"> - csekély részvétel a nyílt napon -> több tartalom megjelentetése az információs kiadványban - a közfoglalkoztatottak bármilyen okból kifolyólag nem lehetnek az érdeklődők segítségére -> az idősek klubjától elméleti segítség kérhető - nincs forrás a nyílt nap megrendezésére -> pályázati forrás keresése
Szükséges erőforrások	<p>Pénzügyi: önkormányzati forrás, esetleg pályázati forrás</p> <p>Humán: Gyermejjóléti és Családsegítő Szolgálat munkatársai, önkormányzati dolgozók, művelődésszervező, védőnő, közfoglalkoztatottak</p> <p>Technikai: IKSZT nagyterme, önkormányzat irodai eszközei</p>

I. Idősek

Intézkedés címe:	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás rendszerének fenntartása, bővítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az öregedési index növekedése, növekszik az egyedül élők száma, akik nem szeretnének bentlakásos intézményekbe kerülni
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A rászorultak igényeit kielégítve rentábilisan működjön a jelzőrendszer. Rövidtávú cél: A jelzőrendszeres szolgáltatás fenntartása, még több idős bevonása Középtávú cél: megfelelő ellátás nyújtása az idősek számára. Hosszú távú cél: Az öngondoskodás képességének fejlesztése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Pályázat keresése, pályázat benyújtása.
Résztevők és felelős	Felelős: Polgármester
Partnerek	Gönci mentőállomás, Encs
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2014. 01. 01. 2. 2014. 02. 28.-től folyamatosan 3. 2014. 12. 31.-től folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<ul style="list-style-type: none">- javul az idős emberek önellátásra való képessége- növekszik azon idősök száma, akik az utolsó éveiket nem bentlakásos intézményben töltik- javul az idősek mentális állapota- nő az idősek információhoz való hozzáférése- javul az idősek egészségügyi ellátottsága- javulnak a csobádi idős emberek életfeltételei
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<ul style="list-style-type: none">- nem nyer a pályázat -> pályázatíró alkalmazása
Szükséges erőforrások	Pénzügyi: megvalósítás nyertes pályázat esetén Humán: önkormányzat dolgozói, szükség esetén pályázatíró Technikai: nem releváns

II. Idősek

Intézkedés címe:	Közbiztonság növelése – kiemelt figyelem az egyedülálló idősekre
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen élő idősek, és köztük az egyedülállók száma magas. Meg kell előzni a védekezni nem képes idősök ellen elkövetett lopások, garázdaságok számának növekedését
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre	Rövidtávú: a helyi polgárőr csoport ismertetése a problémával Középtávú: a veszélyeztetett ingatlanok környékén a járőrtevékenység intenzitásának növelése Hosszútávú: veszélytérkép aktualizálása, folyamatos figyelem, szükség esetén polgárőri beavatkozás

bontásban	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Nyilvános fórum szervezése az idősök megszólításával és a helyi polgárőr csoport részvételével 2. „Veszélytérkép” rajzolása, beépítése a járőrszolgálat útvonaltervébe 3. „veszélytérkép” folyamatos aktualizálása, folyamatos járőrözés
Részvevők és felelős	helyi polgárőr csoport, önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat
Partnerek	Csobádi polgárőr egyesület, idősök
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú: 2013. szeptember 30. 2. Középtávú: 2013. december 31. 3.Hosszútávú: folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: fórumon résztvevők száma, veszélytérkép elkészülte, megakadályozott bűncselekmények száma Dokumentáltság: fórum emlékeztetője, jelenléti íve, veszélytérkép, járőrszolgálat dokumentumai Fenntarthatóság: helyi polgárőr csoport aktivitása, önkormányzat koordináló tevékenysége
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: helyi polgárőri aktivitás csökkenése Csökkentés: probléma fontosságának kommunikációja, anyagi támogatás
Szükséges erőforrások	humán, technikai, pénzügyi

III. Idősök

Intézkedés címe:	Házi segítségnyújtás biztosítása A házi segítségnyújtás szolgáltatás bővítése hétfélig ellátással
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen magas azon idősök száma, akik önálló életvitelük fenntartásához segítségre szorúlnak és számukra a hétfélig gondoskodás nem megoldott
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Biztosítani a településen élő idős, rászoruló embereknek saját lakókörnyezetében az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. Általános cél: Az idősök számára saját otthonukban, lakókörnyezetükben, önálló életvitelük fenntartását biztosító gondoskodás, valamint segítségnyújtás az egészségi állapotuk, mentális állapotuk, más problémáik megoldásában és mindennapi életvitelükben. Rövid távú cél: tájékoztatás a szolgáltatásról Közép távú cél: igényfelmérés, az igényeknek megfelelő ellátás biztosítása Hosszú távú cél: A szolgáltatásban részesülő ellátottak számának bővítése, megtartása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Biztosítani a településen élő idős, rászoruló embereknek saját lakókörnyezetében az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást Tájékoztatás a hétfélig házi segítségnyújtás szolgáltatásról. Igényfelmérés a lakosság körében, az igényekhez mérten a szükséges gondozói hálózat

	megszervezése. A meglévő szolgáltatás fenntartása, bővítése, az igények folyamatos figyelemmel kísérése
Résztevők és felelős	, polgármester szociális gondozók
Partnerek	családsegítő szakember, önkormányzat, házi orvos, Bevont középiskolás önkéntesek száma, hétfélig munkaórák száma Családsegítő/szociális gondozó, önkormányzati forrás, állami támogatás, pályázatok
Határidő(k) pontokba szedve	2013. december 31. 2014. december 31. folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A szolgáltatást igénybevevők száma Jelzőrendszeres házi segítségnyújtásba bekapcsolt háztartások száma Elégedettségi mutató
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Humán kockázat: - célcsoport konkrét kiválasztásának kockázata megfelelő gondozó személy kiválasztása Kockázatelemzés: Állami normatíva további csökkenése. A szolgáltatás térítési díjának emelése. Nem megfelelő ellátás, a gondozók leterheltsége. Eszközei: Otthonközeli ellátások preferálása, magas színvonalú, egyénre szabott ellátás, megfizethető térítési díj, gondozók részére továbbképzés, szupervízió lehetősége, önkéntesek bevonása.
Szükséges erőforrások	önkormányzati forrás, EU-s pályázati lehetőségek;

--

I. Fogyatékkal élők

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés és adatbázis létrehozása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincs megfelelő adatbázis és felmérés a fogyatékkal élők esélyegyenlőségére vonatkozóan (elsősorban foglalkoztatás, képzettség területén)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Célok: Létrejön egy olyan hatékony adatbázis, a HEP-re épülve, mely segítségével a jövőben zökkenőmentesen lehet vizsgálni az esélyegyenlőség alakulását a településen. Rövid távú cél: 6 hónap Működőképes adatbázis kidolgozása, a problémák feltárása, beazonosítása Középtávú cél: 1 év Adatbázis töltése és frissítése, a feltárt problémákra beavatkozások tervezése és

	<p>végrehajtása Hosszú távú cél: 2 év Adatbázis töltése és frissítése, a feltárt problémákra beavatkozások tervezése és végrehajtása, naprakész adatbázis létrehozása.</p>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<p>1. Települési szintű felmérés 2. Adatbázis létrehozása 3. Adatbázis frissítése</p>
Résztevők és felelős	<ul style="list-style-type: none"> - Felelős: polgármester - Résztevők/részfelelősök: házi gondozó, házi orvos
Partnerek	- önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	<p>6 hónap Működőképes adatbázis kidolgozása A problémák feltárása, beazonosítása 1 év Adatbázis töltése és frissítése A feltárt problémákra beavatkozások tervezése és végrehajtása 2 év Adatbázis töltése és frissítése A feltárt problémákra beavatkozások tervezése és végrehajtása</p>
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<p>Eredményességi mutatók: Létrejön egy olyan hatékony adatbázis, a HEP-re épülve, mely segítségével a jövőben zökkenőmentesen lehet vizsgálni az esélyegyenlőség alakulását a településen. Dokumentáltsága: Az adatbázis ön magában megvalósítja a dokumentálást. Rövidtáv: Kérdőíves felmérések, maga a kérdőív jelenti a dokumentáltságot, hirdetések, média bevonása Középtáv: Adatbázis töltése, melyből egyértelműen látszik a foglalkoztatottak számának növekedése, a képzettséget szerzők számának pozitív irányú változása Hosszútáv: Naprakész, hiteles adatokkal rendelkező adatbázis Fenntarthatósága: Az adatbázis fenntarthatóságának legfontosabb kritériuma a folyamatos adatfeltöltés a naprakész, megfelelő háttérrel rendelkező információk érdekében.</p>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<p>Kockázatok: Alacsony adatszolgáltatási hajlandóság Megfelelő anyagi erőforrás hiánya Kockázatcsökkentés eszközei: Széleskörű kommunikációs és médiakampány Pályázatokon történő részvétel</p>
Szükséges erőforrások	<p>Pénzügyi források és technikai eszközök Anyagi erőforrás: Pályázati forrás Önkormányzati költségvetés (számítógép, papír, nyomtatófesték) Humán erőforrás Önkormányzati dolgozók Önkormányzati intézmények dolgozói</p>

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1										
2										
3										
...										
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1										
2										
3										
...										
III. A nők esélyegyenlősége										
1										
2										
3										
...										
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1										
2										
3										
...										
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1										
2										
3										
...										

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garانتálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

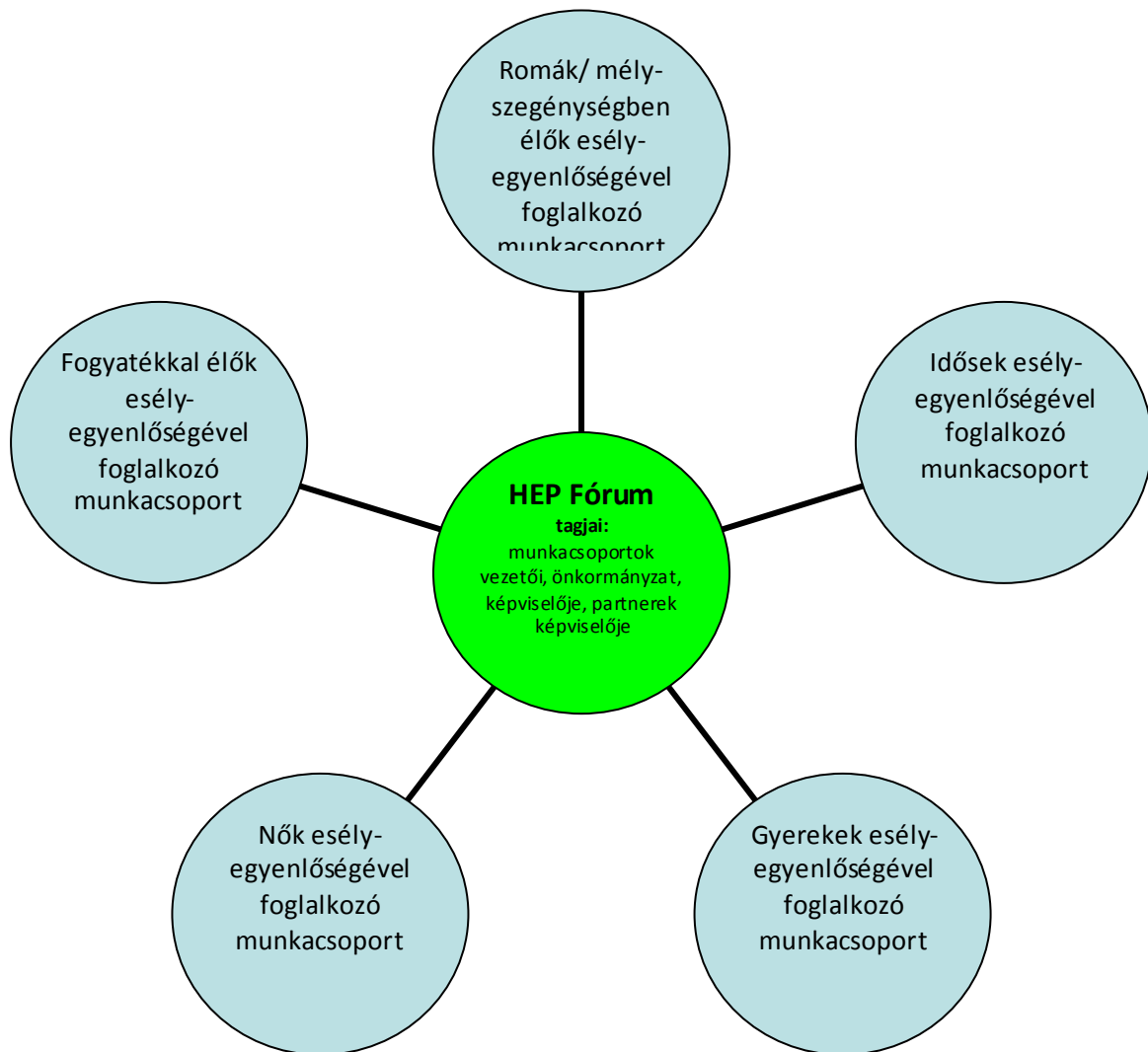
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is,

a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléséről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,

- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Csobád Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitátást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Csobád Község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 54/2013(XII.10.)számú határozatával elfogadta.

Mellékletek: -

Dátum: Csobád ,2013.12. 10.

Bukovenszki István
polgármester

A Csobád Községi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum: 2013. 12. 11.	Gondozási Központ ENCS Rivnyák Istvánné intézményvezető	Partner aláírása
Dátum:2013.12. 11.	Csobádi Roma Nemzetiségi Önkormányzat Csucsi István elnök	Partner aláírása
Dátum:2013. 12. 11.	Ináncsi Óvoda Csobádi Tagóvodája Rácz Zita óvodavezető	Partner aláírása
Dátum: 2013. 12. 11.	Encsi Zrínyi Ilona Általános iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Csobádi Tagint. Timár László intézményvezető	Partner aláírása
Dátum	Laczkó Katalin védőnő	Partner aláírása

HEP elkészítési jegyzék¹

NÉV ²	HEP részei ³										Aláírás ⁴
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Rivnyák Istvánné	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Rácz Zita	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Timár László	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Csucs István	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Laczkó Katalin	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

¹ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

² A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

³ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁴ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.